

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH
VAZIRLIGI**

TIBBIY TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH MARKAZI

TOSHKENT PEDIATRIYA TIBBIYOT INSTITUTI

**O'ZBEKISTONDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDAGI TIBBIY
MUASSASALAR RAXBARLARI MAJBURIYATLARINING UMUMIY
TAVSIFI**

TOSHKENT – 2011

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH
VAZIRLIGI**

TIBBIY TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH MARKAZI

TOSHKENT PEDIATRIYA TIBBIYOT INSTITUTI

«TASDIQLAYMAN» O'zb. Res. Sog'liqni saqlash bosh boshqarmasining ilmiy bo'limi va o'quv boshlig'i, prof. Sh.E.Ataxanov _____ «_____»_____ 2011 y. bayonnoma№_____	«KELISHILGAN» O'zb Res. Sog'liqni Saqlash Vazirligi tibbiy ta'limni rivojlantirish Markazi Direktori VVB X.A.Abdullaeva _____ «_____»_____ 2011 y. bayonnoma№_____
--	---

**O'ZBEKISTONDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDAGI TIBBIY
MUASSASALAR RAXBARLARI MAJBURIYATLARINING UMUMIY
TAVSIFI**

**VII kurs pediatriya, tibbiy pedagogika fakulteti talabalari, rezidentlar uchun
o'quv-uslubiy qo'llanma**

TOSHKENT – 2011

Tuzuvchilar: Sh.T. Iskandarova ToshPMI Jamoat salomatligi, sog'liqni saqlashni tashkil qilish va boshqarish kafedrasini mudiri t.f.d., professor
N.M.Maxmudova Tosh PMI Jamoat salomatligi, sog'liqni saqlashni tashkillashtirish va boshqarish kafedrasini professori t.f.d..
ToshPMI Jamoat salomatligi, sog'liqni saqlash tizimini tashkillashtirish va boshqarish kafedrasining dotsentlari t.f.n.
N.F.Rasulova , t.f.n. N.S.Muxamedova

Restenzyentlar: P.R. Menlikulov - Toshkent Vrachlar Malakasini Oshirish Instituti sog'liqni saqlashni tashkil qilish va moliyalashtirish kafedrasini professori, t.f.d.
V.T.Samadova - ToshPMI Jamoat salomatligi, sog'liqni saqlashni tashkil qilish va boshqarish kafedrasining dotsenti t.f.n.
A.R.Egamberdiyev Tosh PMI O'zbek va lotin tillar kafedrasini katta o'qituvchisi

Qo'llanma ToshPTI ning MUK da muxokama qilingan, bayonnoma № ____ 2011y.

Qo'llanma ToshPTi ning Ilmiy Kengashida tasdiqlangan, bayonnoma № ____ 2011 y

ToshPTI Ilmiy Kengashi Ilmiy kotibi E.A.Shomansurova _____

MUNDARIJA

Kirish	7
1. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi.	
1.1. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligining tuzilish.....	10
1.2. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligiga karashli tibbiy muassasalar	11
2. Sog'liqni saqlash tizimining viloyat boshqarmalari	
2.1. Sog'liqni saqlash tizimining viloyat boshqarmalari ish faoliyati xaqqidagi umumiy ma'lumotlar.....	12
2.2.Sog'liqni saqlash tizimining viloyat boshqarmalari boshlig'ining vazifalari	17
2.3. Sog'liqni saqlash tizimining viloyat boshqarmalari boshlig'i profilaktika va davolash ishi bo'yicha o'rinbosarining vazifalari	18
2.4.Viloyat bosh pediatri vazifalari.....	20
4. Ko'p tarmoqli tibbiy markaz xamda bolalar kup tarmokli markazlari.	
3.1. Ko'p tarmoqli tibbiy markaz xamda bolalar kup tarmokli markazlari ish faoliyati xaqida umumiy ma'lumotlar.....	21
3.2. Viloyat ko'p tarmoqli bolalar markazi bosh shifokorining vazifalari	27
3.3.Viloyat ko'p tarmoqli bolalar markazi bosh shifokorining davolash ishlari bo'yicha o'rinbosarining vazifalari	33
3.4.Viloyat ko'p tarmoqli bolalar markazi statsionar mudirining vazifalari.....	37
3.5. Viloyat ko'p tarmoqli bolalar markazi ordinator-pediatrlarning vazifalari.....	40
5. Shaxar tibbiy birlashmaning yoki oilaviy poliklinikaning bolalar bo'limi	
4.1. Shaxar tibbiy birlashmaning (bolalar poliklinik bo'limi) ish faoliyati xaqidagi umumiy xolatlar.	43
4.2.Shaxar poliklinikasining bolalar bulimi mudirining (markaz yoki oilaviy poliklinika)	48
4.3. Poliklinikaning pediatriya bo'limi mudirining vazifalari	49
4.4. Maxalliy pediatr, vrach pediatr (UASh, pediatriya bulinmasi bo'yicha) vazifalari.....	50
4.5. Maktabgacha muassasalar va maktab vrach pediatrlarining vazifalari	52
4.6. Oilaviy poliklinikaning ish faoliyati tug'risida.	55
6. Shaxar bolalar kasalxonasi.	
5.1. Shahar bolalar kasalxonasi haqida umumiy ma'lumotlar.	83
5.2.Shahar bolalar kasalxonasi bosh shifokorining vazifalari	85
5.3.Shahar bolalar kasalxonasi bosh shifokorining tibbiy bo'lim bo'yicha o'rinbosarining vazifalari	90
5.4. Shahar bolalar kasalxonasi bosh shifokorining metodik ishlarni tashkillashtirish bo'yicha o'rinbosarining vazifalari	92

5.5. Shahar bolalar kasalxonasi bulimi mudirlarining vazifalari	92
5.6. Vrach ordinator- pediater vazifalari	97
7. Akusher-ginekologik kompleks.	
6.1. Akusher-ginekologik kompleks ish faoliyati tugrisidagi umumiy ma'lumotlar	101
6.2. Akusher-ginekologik kompleks bosh shifokorining vazifalari	105
6.3. Oilaviy poliklinikaning ayollar maslahatxonasi (bo'limi)	107
8. Tuman davolash-profilaktika muassasalari(MTB Markaziy tuman birlashmalari va b.)	
7.1. Tuman davolash-profilaktika muassasalari(MTB Markaziy tuman birlashmalari va b.)ning ish faoliyati xaqidagi umumiy ma'lumotlar.....	111
7.2. MTB boshlig'i hamda MTSh bosh shifokorining vazifalari	115
7.3. MTB bosh shifokorining ambulator-poliklinik yordam bo'yicha o'rinbosarining vazifalari.....	120
7.4. Tuman bosh pediatri vazifalari.....	121
7.5. Markaziy tuman shifoxonasining ordinator-pediater vazifalari	122
8. Qishloq davolash profilaktika muassasasi QVP	
8.1. Qishloq davolash profilaktika muassasasi (QVP) larning ish faoliyati xaqida umumiy xolatlar	122
8.2. QVP mudirining vazifalari	128
8.3. QVP moliya menejerining vazifalari.....	131
8.4. QVP da UASH ning vazifalari	135
8.5. QVP dagi doyaning vazifalari.....	138
8.6. Umumiy amaliyot xamshirasining QVP dagi vazifalari	141
9. Davolash-profilaktika muassasalaridagi asosiy xisob-kitob xujjatlari.	
9.1. Ambulator-poliklinik.	146
9.2. Shahar bolalar shifoxonasining asosiy xujjatlari	149
10. Davolash-profilaktika muassasalaridagi asosiy ko'rsatkichlar.	
10.1. Ambulator-poliklinik	154
10.2. Shifoxona ish faoliyati asosiy ko'rsatkichlari.....	158
11. Adabiyotlar	165

Kirish

Shifokor, qanday lavozimni egallashidan qat'iy nazar o'z ish hajmining ham ish tashkillashtiruvchisi-boshqaruvchisi ham amalga oshiruvchisi hisoblanadi.

Har bir bosh shifokorning boshqaruvida yoki shifokorlar yoki o'rta hamda kichik tibbiy hodimlar bo'ladi. Shifokorlar hamda o'rta tibbiy hodimlar birgalikda bo'lishlari ham mumkin. Egallagan lavozimiga ko'ra boshqaruvda bo'lgan qarashli kishilar soni 1-2 dan to bir necha bo'lishlari mumkin.

Har bir tibbiy lavozimdagi vazifalar va majburiyatlar o'ziga xos hususiyalarga ega, tashkillashtiruvchi-boshqaruvchi sifatida esa majburiyatlar umumiy xususiyatlarga egadir.

Barcha boshqaruvchilar, jumladan shifokorlar ham quyidagi sifatlarga ega bo'lishlari kerak:

- 1) xushaxloqli, mustahkam-g'oyali, chuqur bilimlarga ega, boshqaruvchi sifatida keng dunyoqarashli bo'lishlari.;
- 2) Uziga xos aniq bir maqsadga yo'nalganligi uziga xos, vijdonli, yaxshilikga ishongan, faol va tashabbuskor bo'lishlari;
- 3) intizomli, ishbilarmon va o'z ishiga ijodiy yondoshish va o'z qaramogidagi ishchilardan ham berilgan ishlarga vijdonli yondashuvni talab qilish, har bir ishda samaradorlikka va natijaviylikka erishish, har doim yangilikka erishishlari; O'z vazifa va majburiyatlarini, vrachlik burchinii xaqqoniy va halollik bilan bajarishlari;
- 4) Kamchiliklarga betoqat bo'lish, to'g'ri tanqidga xolis qarashlik, o'z karamog'idagilari bilan yaqin munosabatda bo'lish va ularga murabbiy bo'lishlari;
- 5) O'z ishiga aloqador bo'lgan sog'lom kishilar va kasallar bilan xushmuomala bo'lish va bunga o'z xamkasabalarini o'rgatishlari.

Bu mavzuga oid, raxbar qanday unvonli va kasbidan qat'iy nazar qanday bo'lishi kerakligi xaqqida ko'pgina ilmiy va ommabop adabiyotlar mavjud.

Har bir rahbar aniq bir maqsad sari intiluvchan bo'lishi, o'zi boshqargan ishiga qiziquvchan, qo'rquv uchun emas balki vijdonan ishlashi, ishini, kasbdoshlarini, kollektivini sevishi kerak. Bunday rahbar ishi bilan shunday mashg'ul bo'ladiki o'z shaxsiy baxtsizliklari va muammolarini sezmaydi. Bunday raxbar beixtiyor o'z kasbdoshlarini mardlik sari yetaklaydi.

Maqsad sari intilish – bu shaxs erishmoqchi bo'lgan aniq biror bir narsaga erishishga xarakat. Har bir inson yaqin va uzoq maqsadlarga ega, lekin shaxsning maqsad sari intilishini nazarda tutilganida kundalik muammolar emas, katta ijtimoiy

maqsadlar tushiniladi.

Kasbiy bilimlarga egalik qilish uchun zarur:

- o'z sohasida yetakchi bo'lish, o'z bilimlariga tayangan holda to'laqonli va vakolatli barcha masalalarini hal qilish.

Ko'p manbalarda quyidagi tavsifnomalarni uchratish mumkin: boshqaruvchi aniq bir darajadagi kamtarlikka va u bilan bog'liq bo'lgan ishonchga ega bo'lishi kerak, undan tashqari, boshqa odamlarning ham mavjudligi va ular katta lavozimlarni egallamasalar ham u yoki bu vazifalarni bajara olishlarini esdan chiqarmasliklari darkor. Bularga ishonchning yo'qligi ishchilarning mustaqilligining kengligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Faqatgina bu sharoit yaratilgandagina barcha ishchilar hayotga qiziqishni va kollektivdagi ishning qiziqililigini, bu esa o'z navbatida yanada ishning samaradorligini oshiradi. har bir shifokorning ishi joriy, unumli va natijaviy bo'lishi kerak. Joriy ish—qachonki kerakli ishlar amalga oshirilganida aytiladi.

Natijaviy ish – qachonki biron bir aniq xarakatlardan kelib chikib ijobiy yoki kutilgan natija olinishiga aytiladi.

Samarador ish— qachonki aniq bir samara, kerakli natija olinishiga aytiladi. Xar bir rahbar mohir, tashabbuskor bo'lishi kerak.

Har bir shifokor nekbin (optimist) bo'lishi kerak. Nekbinlik(optimizm) kelajakka ishonch – tetiklik, hayotga bo'lgan shodlik, insoniyat rivojlanishining taraqqiyot tantanasi bilan sug'orilgan kuchli dunyoqarash.

Bu barcha sharoitlarga rioya qilish uchun albatta o'zining va xamkasabalarning vazifalarini va majburiyatlarini chuqur hamda har tomonlama mukammal bilish kerak. O'z oldimizga qo'ygan maqsadimiz: talabalarni turli hil darajadagi rahbarlarning asosiy vazifalari bilan tanishtirish hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasida Mustaqillikka erishilgandan keyingi yillarda (1991y.) aholining sog'lig'ini mustahkamlashga ko'proq e'tibor qaratiladigan bo'ldi, tibbiy muassasalarning ish faoliyati va tuzilmasi kamolotga erishishi yo'li orqali, tibbiy xodimlarning malakalarini oshirish, tibbiy yordamni yaxshilash uchun sharoitlar yaratildi.

Respublikamizda oxirgi yillarda qator Qonunlar, Farmonlar, Qarorlar, Buyruqlar qabul qilindi. Sog'liqni saqlashni takomillashtirishga, aholi sog'lig'ini mustahkamlashga va faol umr ko'rishni uzaytirishga qaratilgan ko'plab dasturlar tasdiqlandi.

8 dekabr 1992 yilda qabul qilingan O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 40 moddasida «Har bir fuqaro malakali tibbiy yordam olish huqukiga ega» ekanligi

ko'rsatilgan.

Respublikamiz Prezidenti Farmonlarida 10.11.1998 y., №PF-2107, 27.02.2003y., №PF-3214, 19.09.2007y., №PF-3923 dan hamda Prezident Qarorlarida 02.10.2007y. № 700dan, 18.03.2008y. №48dan, 13.04.2009y. №1096dan va boshqa dasturiy hujjatlarda tibbiy xizmatni takomillashtirish yo'llari va zamonaviy talablarga javob beruvchi yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash yo'llari ishlab chiqilgan. Yuqorida aytib o'tilgan hujjatlarga asosan buyruqlar ishlab chiqilgan, hamda O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi va Umumjahon Sog'liqni Saqlash Birlashmasi tomonidan qator dasturlar ishlab chiqilgan va rejalar tasdiqlangan. Ushbu o'quv qo'llanma talabalarning jamiyat sog'lig'i, sog'liqni saqlashni tashkillashtirish va boshqarish bo'yicha olgan bilimlariga, hamda har bir shifokorning egallagan mansabidan qat'iy nazar amaliy hayotidagi uchraydigan savollarga asoslanadi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2 oktyabr 2007y. №PF-700 qarori O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 19 sentyabr 2007y. dan №PF-3923 va 18.03.2008y. dan №PF48 farmoniga ko'ra tibbiy muassasalar o'z majburiyatlariga ega va ma'lum bir rejaga asosan quriladi, barcha tibbiy muassasalarning faoliyatini boshqaruvchi yonaltiruvchi a'zo bo'lib O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi hisoblanadi.

1. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

1.1. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligining tuzilishi

2 oktyabr 2007 yil №PF700 tasdiqlangan qaroriga asosan Markaziy Apparat Tuzilishi.

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi Qaroriga 1 yanvar 2009 yil va ish faoliyatiga asosan tuzilishi:

- vazir, va 4 vazir o'rinbosarlari;
- Vazirning birinchi o'rinbosari– davolash-profilaktika yordami, tashxis va davolash standartlarini muvofiqlashtirish va ishlab chiqish, mahsus va statsionar tibbiy yordamni tashkillashtirish, birlamchi tibbiy-sanitar yordam ko'rsatish, tibbiy-ijtimoiy muammolar guruhlar bo'limlari bo'yicha boshqaruvini tashkillashtirish va boshqarish;
- o'quv muassasalarida va ilmiy ishlar boshqarmasi ishilarini, ilmiy-tadqiqod ish faoliyati koordinatsiyasi bo'limini, o'quv muassasalari bo'linmalarini ish faoliyatlarini tashkillashtirish va boshqarish ;

- Vazir o'rinbosari, Sanitar-epidemiologik nazorati bosh boshqarmasi ish faoliyatini, sanitar-gigiyenik va epidemiologik bo'linmalarni, sog'liq va statistika markazlarini davlatning bosh sanitar shifokori boshqaradi va tashkillashtiradi;
- Vazir o'rinbosari onalik va bolalikni asrash bosh boshqarmasi ishini boshqaradi va tashkillashtiradi;
- Vazir o'rinbosari boshqaruvning moddiy-texnik bazasi bosh boshqarmasini rivojlantirish ishlarini, buhgalterlik hisobotlarni, ma'muriy-ho'jalik boshqarmalarini boshqaradi va tashkillashtiradi

Vazirning 4 o'rinbosarlari va ular boshqaradigan mutasaddi boshqarmalar hamda bo'linmalardan tashqari vazir tasarrufiga yana quyidagilar tegishlidir;

- kollegiya
- attestatsion tekshiruvning kotibiyati
- no'davlat muassalari tomonidan ko'rsatiladigan tibbiy yordam sifatini nazorat qilish va litsenziyalash;
- nazorat inspeksiya;
- iqtisodiyot va mablag' bilan ta'minlash bosh boshqarmasi;
- byudjet mablag'larini maqsadli sarflashni nazorati va tahlil qilish;
- Sog'liqni saqlash tizimidagi mablag'lar bilan ta'minlanganlik hamda rivojlanishni oldindan aytib berish bo'limi;
- hodimlar bo'limi;
- boshqaruv ostidagi apparat;

Sog'liqni Saqlash Vazirligi Respublika miqyosida boshqa bir qator vazifalar qatorida tibbiy xodimlarning kasbiy bilimlari oshirish bilan ham shug'ullanadi. Bularga o'quv kurslarini tashkillashtirish, malaka oshirish bo'yicha tsikllar, kollegiya kengashlari, maslaxat yig'ilishlari, s'ezdlar, konferentsiyalar, davlatlararo tashkilotlar YUNESKO, YUNISEF, BJSST va b. ishtirokidagi anjumanlar joriy qilish kiradi.

1.2. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligiga garashli tibbiy muassasalar

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi qaramog'iga tegishli:

- Respublika shoshilinch tibbiy yordam markazi va unga tegishli tuman filiallari, hamda tuman kasalxonalarining shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish bo'limlari;
- 29 Respublika davolash-profilaktika muassasalari,
- 13 viloyat ko'p tarmoqli tibbiy markazlari va 13 viloyat ko'p tarmoqli bolalar

tibbiy markazlari,

- 197 tuman(shahar)tibbiy birlashmalari (markaziy, tuman poliklinikalari va markaziy tuman shifoxonasi), tuman dispanserlari va boshqa tibbiy muassasalar.
- 10 Respublika iqtisoslashtirilgan markazlari, 217 tuman iqtisoslashtirilgan shifoxonalari,tuman tibbiy muassasalari bilan bog'liq bo'lgan tug'ruq komplekslari, dispanserlar.
- 9 oliy ma'lumot muassasalari, oliygohlar qoshidagi litseylar va 81 o'rta tibbiy xodimlarni tayyorlovchi kollejlari.
- Salomatlik va tibbiy statistika instituti hamda uning 154 filiallari;
- OITS ga qarshi kurash bo'yicha Respublika markazi, 197 tuman(shahar) tibbiy muassasalari va kabinetlari bilan bog'liq bo'lgan 14 tuman markazlari bilan birgalikda.,
- Gematologiya va qon quyish ITI tuzilishiga kiruvchi qon xizmati va unga tegishli 16 viloyat qon quyish stantsiyalari;
- Respublika davlat sanitar-epidemiologik nazorat markazi, 14 tuman markazlari, 1 markaz Toshkent shahrida va tuman(shahar) tibbiyot muassasalari bilan aloqada bo'luvchi 197 tuman DSEN markazlari.
- shaxsiy tibbiy muassasalar.
- Sog'liqni Saqlash Vazirligi tuman boshqarmalari va 197 tuman(shahar) tibbiy muassasaldari orqali 3,1 mingdan ziyod QVPlar, bir necha o'nlab oilaviy poliklinikalar, akusherlik komplekslari, iqtisoslashtirilgan shifoxonalar va dispanserlar ishini boshqaradi.

2.SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINING VILOYAT BOSHQARMALARI

2.1. Sog'liqni saqlash tizimining viloyat boshqarmalari ish faoliyati haqidagi umumiy ma'lumotlar

Sog'liqni Saqlash tuman boshqarmasi tuman hokimiyatida tuzilib o'z ish faoliyati davomida bevosita hokimiyatga va uning ijrochi qo'mitasiga, hamda O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligiga bo'ysunadi.

Bu boshqarma tuman Sog'liqni Saqlash tizimini, tuman qaramog'idagi tibbiy muassasalar ishini boshqaradi va tuman aholisiga tibbiy yordamning sifati hamda sog'liqni saqlash tizimining holati va keyingi rivojlanishiga javob beradi.

Bu boshqarma quyidagilardan iborat:

1. Xodimlar sektori (boshqaruvchi va inspektorlar)
2. Moliyaviy rejalashtirish bo'limi (bo'lim boshlig'i va iqtisodchilar)

3. bosh mutaxassislar bo'limi(shtatga tegishi va shtatdan tashqari mutaxassislar mavjud).
4. 2- sektor.
5. Buhgalteriya (bosh buhgalter va buhgalterlar).
6. Texnik nazorat bo'limi.
7. Bosh injener (yangi inshootlarning loyihalarini tuzuvchilar) .

Tuman Sog'liqni Saqlash tizimi vazifalari

Tuman aholisining sog'lig'ini saqlash bo'yicha barcha choralarni rivojlantirish yo'llarini, tumanlar sharoitlarini hisobga olgan xolda tuman aholisining sog'lig'ini mustahkamlashga qaratilgan Sog'liqni Saqlash Vazirligi ishlab chiqqan dasturlarni O'zbekiston Respublikasi Prezidenti, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasi tasdiqlagan farmonlarini bajarish lozim.

Yuklatilgan vazifalarga muvofiq quyidagilar hal qilinadi:

- aholining sog'lig'i xolatini o'rganadi, tuman va shaharlar Sog'liqni Saqlash bo'limlari ma'lumotlarini tahlil qiladi, joylardan tushgan takliflarni inobatga olgan holda kasalliklarni oldini olish, kasallanish ko'rsatkichini pasaytirish, nogironlik va o'limni kamaytirish, keyinchalik aholining aktiv hayotini uzaytirish bo'yicha tadbirlarni ishlab chiqadi . Sog'liqni saqlashning alohida yo'nalishlari bo'yicha viloyatlar va tumanlarga mos dasturlar ishlab chiqadi, sotsial kasalliklarga, onalik va bolalikni asrashga alohida e'tibor qaratadi;

- boshqarma va muassalarni malakali xodimlar bilan ta'minlaydi, xodimlarning malakalarini oshirish va o'qitishni ta'minlaydi, xodimlarning ishlariga vijdonan to'g'ri tarbiyalash va DPM dagi mehnat intizomiga rioya qilish bo'yicha ish olib boradi. ;

- aholiga tibbiy-profilaktik yordamni ta'minlash bo'yicha viloyat sog'liqni saqlash muassasalariga metodik hamda tashkiliy qo'llanmalar yaratish; malakali tibbiy yordamning aholiga yaqinlashuvi va kamoloti uchun rivojlantiruvchi tadbirlarni ijro etadi;

- Viloyat sog'liqni saqlash muassasalari ishi ustidan nazorat qiladi. Onalik va bolalikni asrash, mehnat sharoitlarini yaxshilash, ayollarning yashash tarzi va dam olish sharoitlarini yaxshilash, bolalar va o'smirlar orasida chiniqtiruv muolajalarni o'tkazish bo'yicha ishlarni tashkillashtirish; bolalarning oziq-ovqat mahsulotlari iste'mol qilishni va mahsulotlarni sotish bo'yicha savollarni hal qilish, hamda maktabgacha bolalar ta'lim muassasalari va o'quv muassasalarida qay bir idora boshqaruvida bo'lishidan qat'iy nazar bolalarning sog'liqlarini nazorat qiladi;

- ishchi va dehqonlarning qisqa muddatga mehnat qilishga layoqatlilikining yo'qolishi va xodimlarning kasallanishini o'rganadi, hamda mos keluvchi

korxonalar bilan birgalikda kasallanish ko'rsatkichini pasaytirish bo'yicha tadbirlar ishlab chiqadi;

- davolash-profilaktika muassasalarida qisqa muddatli ishga yaroqsizlik bo'yicha ekspertiza tashkil qiladi, qabul qilingan qo'llanmalarga asosan ishchilarga kasallik varaqalari berilishini uyushtiradi;

- qonunga mos ravishda ishga kirishdan oldingi va ish faoliyati davomidagi davriy tibbiy ko'riklarni hamda davolovchi tibbiy ko'riklarni uyushtiradi;

- muassasa va idoralarda, ishlab chiqaruvchi korxonalarda sanitar-epidemiologik me'yorlarni kasaba ushmalarini tarmoqlari bilan birgalikda sanitar-epidemiologik xizmat orqali nazorat qiladi;

- mehnat qo'mitasi va sotsial himoya bilan birgalikda mehnatga layoqatlilikning turg'un buzilishi sabablarini o'rganadi;

- davolash-profilaktika muassasalaridan VTEK ga yuborilgan bemorlarning yo'llanmalarining asoslarini tekshiradi;

- mehnatga turg'un layoqatsizlikni yo'qotish maqsadida kasallarning sog'liqlarini tiklashga qaratilgan davolanish muolajalarini tashkillashtiradi;

- nogironlarni tibbiy va mehnat rehabilitatsiyasini, sotsial himoya va qiziquvchi muassasa, korxona hamda birlashmalar bilan birgalikda amalga oshirish;

- sanitar-epidemiologik xizmatni qay bir muassasaga qarashliligidan qat'iy nazar davlat tomonidan o'rnatilgan tartibda sanitar nazorat qilish va metodik boshkarishni uyushtirish, tumanning tegishli sanitar xolati yuzasidan choralar ko'rish, aholi o'rtasida tibbiy ilmiy va gigiyenik targ'ibot ishlarini tashkillashtiradi, aholini sog'lom turmush tarziga o'rgatadi;

- barcha muassasa, korxona va birlashmalarining sog'liqni saqlashga qaratilgan tadbirlarni o'tkazish ishlari faoliyatini, aholining sanitar-epidemiologik holati bo'yicha, infeksiyon kasalliklarni oldini olish bo'yicha ishlarni muvofiqlashtiradi va nazorat qilishda qatnashadi;

- tuman hududida epidemik kasalliklarni tarqalishi va ularning tarqalishiga xavf yoki epidemik kasalliklar tarqalishi holatlarida belgilangan tartibda boshqaradi, bu kasalliklarning tarqalmasligini oldini olishga qaratilgan hamda yo'qotishga qaratilgan o'ziga xos sharoitlarda mehnat faoliyati yo'lidagi xarakatlanishni boshqaradi;

- sog'liqni saqlash muassasalarini rivojlantirish va qayta tiklashga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish, moddiy texnik bazasini mustaxkamlash, qishloq yordamchi ho'jaliklarini rivojlantirish ishlarini bajaradi;

- dalillarga asoslangan tibbiyotni qo'llagan xolda fan, ilm, texnika yutuqlarini

davolash-profilaktika muassasalariga o'z vaqtida qo'llashni va joriy qilishni ta'minlaydi;

-davolash-profilaktika muassasalarining aholisini dori-darmonlar bilan hamda tibbiy asbob-uskunalar bilan ta'minlashda qatnashadi, bor dori-darmonlar haqqidagi ma'lumotlar bilan shifokorlar, boshqa tibbiyot xodimlarini ma'lumotlar bilan ta'minlashni tashkillashtirish;

- tashqi muhitni sog'lomlashtirish qoidalariga rioya qilish, suv xavzalarini sanitar qo'rig'i, tuproq, atmosfera xavosini viloyat sanitar-epidemiologik stantsiya orqali davlat nazoratini tashkillashtiradi;

- shaharlar, boshqa aholi yashovchi punktlarda, maskanlar va umumiy aholi turar joylarida shovqin-suronlarni kamaytirish va yo'qotishga qaratilgan chora tadbirlarni tashkillashtirishda ishtirok etadi;

- kurortlar sanitar okruglari qo'riqlash chegaralarini belgilash savollarini hal qilishda va ularning tartiblarini belgilashda qatnashadi.

- jismoniy tarbiya va sport bilash shug'ullanuvchi kishilar sog'liqlariga qaratilgan tibbiy nazoratni hamda, aholi orasida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishga yordam;

- sud-tibbiy va sud-psixiatrik ekspertizalari muassasalari ishini tashkillashtiradi;

- viloyat, shahar hududida fuqarolar muxofazasi bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshiradi;

- sog'liqni saqlash tizimi va unga tegishli bo'lmagan muassasalarda moliyaviy-rejali ishni tashkillashtiradi, qator sog'liqni saqlash tizimi muassasalarining kelajak va yillik rejalarni tuzadilar, viloyat byudjetida turuvchi tashkilotlarning shtat va smena jadvallarini tuzadilar va ularni mablag' bilan ta'minlaydilar;

- idoraga qarashli bo'lgan muassasa va tashkilotlarda birlamchi hisobni tashkillashtiradi va statistik hamda buhgalterlik hisobotlarni tashkillashtiradi, jamlovchi buhgalterlik hisobotlarni va muvozanatlarni tuzadi. tegishli muassasalarga bu ma'lumotlarni taqdim etadilar;

- idoraga qarashli bo'lgan tashkilotlarni va muassasalarni davriy tekshirish va qayta ko'rib chiqish, ijtimoiy mulkni asrashga qaratilgan chora-tadbirlarni tashkil etadi;

- qo'shilgan kapital mablag'larning sarflanishini samarasini ta'minlaydi, yangi inshootlarni barpo qilishni, joylashuvini va o'z sohasiga tegishli bo'lgan kapital qurilish va ta'mirlashga qaratilgan masalalarni hal qiladi.;

-idoraga qarashli bo'lgan muassasa va korhonalarning moddiy-texnik ta'minotini taminlashni tashkillashtiradi, ajratilgan fondlar va ularning ishlatilishi bo'yicha

nazoratni amalga oshiradi ;

- viloyat aholisidan kelib tushgan takliflar, arizalar va shikoyatlarni ko'rib chiqishni va hal qilishni tashkillashtiradi, shikoyatlarni keltirib chiqaruvchi sabablarni yo'qotishga qaratilgan choralarni ko'radi.;

- sog'liqni saqlashga haqqidagi qonunlarni aholiga tushuntirish bo'yicha ishlarni tashkillashtiradi;

- har oyda viloyat yig'ilishlari, konferentsiyalar va seminarlar o'tkazib, ularda muhim masalalar hamda sog'liqni saqlash tizimidagi yangiliklarni joriy qilish haqidagi savollar muhokama qiladilar, Sog'liqni Saqlash Vazirligi va Oliy o'quv yurtlari bilan, hamda xorijiy davlatlar bilan aloqalarni doimiy tutib turadi;

- O'zbekiston Respublikasi maslahat kengashlarida qatnashadi;

- O'zbekiston Davlat Respublikasi hamda Sog'liqni Saqlash Vazirligiga tegishli qarorlar, qonunlar va farmonlardan kelib chiqqan holda qo'shimcha tadbirlarni o'tkazadi.

2.2. Sog'liqni saqlash tizimining viloyat boshqarmalari boshlig'ining vazifalari:

- boshqarmaning faoliyatini boshqarib va boshqarmaga yuklatilgan majburiyatlarni boshqarish bo'yicha javobgar hisoblanadi;

- sog'liqni saqlashni boshqarishga qaratilgan savollarni hal qilishni, loyihalarni viloyat xokimiyatining ko'rib chiqishiga olib chiqadi.

- o'z boshqaruv sohasidan chetga chiqmagan holda xokimiyat va sog'liqni saqlash Vazirligi buyruqlarini, hamda yuqori turuvchi davlat boshqaruv organlari tomonidan ishlab chiqilgan masalalarni boshqaradi, ularning joriy qilinishini tekshiradi, va xokimiyatning boshqa boshqaruv a'zolari bilan birgalikda buyruqlar ishlab chiqadi;

- boshqaruv xodimlarini mehnat haqidagi qonunga asosan ishga olib, ishdan chetlaydi;

- tasdiqlangan xarajatlar smenasiga mos ravishda pullar bilan ixtiyoriy ravishda boshqaradi;

- sog'liqni saqlash tizimi, idoraga qarashli viloyat boshqaruvi tuzilish bo'linmalari xaqida nizomni tasdiqlaydi;

- bo'limlar bo'yicha sog'liqni saqlash tizimida ishlab chiqilgan dasturlarni nazoratni o'rnatadi;

- sog'liqni saqlash tizimi ishchilarining mehnat va kasbiy intizomni buzi lishi xolatlarida ma'muriy sanksiyalar qo'llaniladi.

2.3. Sog'liqni saqlash tizimining viloyat boshqarmalari boshlig'i profilaktika va davolash ishi bo'yicha o'rinbosarining vazifalari

1. Boshqariluvchi bo'linmaning rivojlantirish bo'yicha kompleks rejalar ishlab chiqishda qatnashadi;
2. Viloyat davolash-profilaktika muassasalarini davriy ravishda tekshirish yo'llari orqali, tibbiy yordam holatini o'rganadi.
3. Idoralarga qarashli va Sog'liqni Saqlash Vazirligiga qarashli muassasalar hamda tashkilotlardan, boshqaruvchi hizmatlardan olingan statistik ma'lumotlarni tahlil qiladi va ularni aholi tibbiy-profilaktika yordamini tashkillashtirishni belgilangan tartibda tashkilotlarning boshqaruvi va ish faoliyatini rivojlantiradi. , Davolovchi-profilaktika muassasalarning davolash-maslahat yordamni tashkillashtiradi.
4. Alohida mutaxassislar va davolash-profilaktika muassasalarining ilg'or ish tajribalarini o'rganadi, umumlashtiradi va tarqatadi.
5. Dalilliy tibbiyotga asoslangan holda fan, ilm, texnika yutuqlarini davolash-profilaktika muassasalariga ayniqsa aholi orasida ayollar va bolalarning kasalliklarini profilaktika, diagnostika va davolashni o'z vaqtida qo'llashni va joriy qilishni qo'llaydi.
6. Konferentsiya, seminarlar va b.orqali shifokorlar hamda o'rta tibbiy xodimlarning malakalarini oshirish bo'yicha kelajak rejalarni rivojlantirishda ishtirok etadi.
7. Davolovchi-profilaktik muassasalarning zamonaviy asbob-uskunalar, apparatlar, dori-darmonlarga bo'lgan ehtiyojni o'rganadi.
8. Ayollarga va bolalarga ko'rsatiladigan tibbiy yordamning sifatini va muassasa ustidan tushuvchi shikoyatlarning sabablarini o'rganadi va ularni bartaraf etadi.
9. Aholi sog'lig'ini yaxshilashga qaratilgan dasturlarni nazorat qiladi.
10. Viloyatning idoraga qarashli va bosh mutaxassislarning ish faoliyatlarini boshqaradi.

Viloyatning sog'liqni saqlash boshqarmasi davolash va profilaktika ishlari bo'yicha boshliq o'rinbosarining huquqlari :

1. Davolash-profilaktika muassasalari ishlarini tekshirishda qatnashish va ularning ish faoliyatlarini yaxshilash maqsadlarida chora-tadbirlarni ishlab chiqish.
2. Davolash- profilaktika muassasalarining umumiy va ixtisoslashtirilgan tibbiy

yordam faoliyati darajasini ko'tarishga qaratilgan chora-tadbirlarni viloyat sog'liqni saqlash boshqarmasi, hamda ularga bo'ysinuvchi muassasalar ixtiyoriga taqdim etish.

3. Tibbiy yordam sifatini yuqori ko'rsatkichlarga ko'tarish maqsadida boshqaruv ruxsati bilan mutaxassislar va ilmiy tibbiy birlashmalar bilan maslahatlashish, kengashlarda ilmiy, tashkiliy va uslubiy savollarni hal qilish.
4. Davriy ravishda o'z bilimlarini va profilaktika hamda davolash bilan shug'ullanuvchi tibbiy xodimlarning malakalari va bilimlarini oshirib turish, bu ishning usuli, shakli va uslublarini yaxshilaydi. Aholi orasida tibbiy ilm va sog'liqni saqlashning yutuqlarini daliliy tibbiyotga asosan faol targ'ibot qilish.

2.4.Viloyat bosh pediatri vazifalari

- boshqaruvchi bo'limning rivojlanishi va takomillashuviga oid kompleks dasturlar va rejalar ishlab chiqishda qatnashish;
- davolash-profilaktika muassasalarini davriy ravishda shaxsiy tekshiruvlar orqali sog'liqni saqlash tizimini va bolalarga ko'rsatiladigan tibbiy yordam holatini va sifatini o'rganish;
- Idoraga qarashli muassasalardan, sog'liqni saqlash tizimidagi muassasalardan boshqarma orqali olingan, bolalar kasallanishi, go'daklar va bolalar o'limi ko'rsatkichlarining statistik ma'lumotlarni taxlil qiladi, bu ma'lumotlarga asoslanib davolash-profilaktika muassasalarini davolash ishlari bo'yicha bolalar aholisiga ko'rsatiladigan tibbiy yordamni yaxshilash;
- bolalarga davolash-profilaktika muassasalaridagi davolash-maslahat yordamini tashkillashtirish;
- bolalar salomatligi bo'yicha davolash-profilaktika muassasalari va bolalar hamda go'daklar o'limi ko'rsatkichlari bo'yicha tajribalarni o'rganish, umumlashtirish va tarqatish;
- viloyatdagi davolash va profilaktika muassasalariga butunjahon ilm yutuqlarini, dalillarga asoslangan tibbiyotning tajribasi, ish olib borish uslublarini bolalar kasalliklarining profilaktika, diagnostika va davolash ishlariga singdirish;
- umumiy amaliyot shifokorlari va o'rta tibbiy xodimlarning malakalarini oshirish bo'yicha kelajakka bo'lgan rejalarni ishlab chiqishda qatnashish;
- bolalar davolash-profilaktika muassasalarini dori-darmonlar bilan hamda tibbiy asbob-uskunalarga bo'lgan ehtiyojni o'rganish;
- aholi tomonidan bolalarga ko'rsatiladigan tibbiy yordam hamda tibbiy yordamning

sifati yuzasidan muassasa ustidan tushgan shikoyatlarning sabablarini o'rganish va ularni bartaraf etish chora tadbirlarini ishlab chiqish.

Bosh pediater huquqlari:

- bolalarga tibbiy yordam ko'rsatuvchi bolalar davolash-profilaktika muassasalarini(poliklinika, DDU, QVP, shifoxoni va b.) tekshirishda ishtirok etish va ularning ishlarini yaxshilashga chora tadbirlar tayyorlash;
- viloyat davolash-profilaktika muassasalari ish faoliyati, iqtisoslashtirilgan bolalar tibbiy yordami darajasini ko'tarish bo'yicha takliflarni viloyat sog'liqni saqlash tizimi boshqarmasining hamda unga qarashli muassasalarning qaramog'iga olib chiqish;
- bolalar aholisi orasida to'g'ri turmush tarzini tarbiyalashga oid ishlarda faol ishtirok etish.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining « hududiy sog'liqni saqlash tizimi muassasalarining tashkiliy tuzilishi va takomillashuvi chora tadbirlari to'g'risida» qaroriga asosan 18.03.2008 y. № 48 tibbiy muassasa tuzilmalari va qarorlari tasdiqlangan .

**3. KO'P TARMOQLI TIBBIY MARKAZ HAMDA BOLALAR KO'P
TARMOQLI MARKAZI.**

**3.1. Ko'p tarmoqli tibbiy markaz hamda bolalar ko'p tarmoqli markazlari ish
faoliyati haqida umumiy ma'lumotlar**

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 19 sentyabr 2007 yil №PF 3923 « Sog'liqni Saqlash Davlat dasturini rivojlantirish va reformalarni chuqurlashtirish bo'yicha keyingi yo'nalishlari haqida»gi farmoniga asosan viloyat shifoxonalari qoshida hamda viloyatning boshqa iqtisoslashtirilgan bolalar shifoxonalarining bo'limlarida tashkillashtiriladi. Aholiga yuqori malakali statsionar, ambulator va maslaxat-tashhis xizmat ko'rsatuvchi davolash-profilaktika muassasasi bo'lib hisoblanadi.

2. Markaz davlat muassasasi standartida yaratiladi, o'zi mustaqil yuridik yuz hisoblanib, o'z mustaqil balansiga, gerbli muxriga, banklardagi hisob raqamlariga va boshqa ish jarayonidagi kerakli hujjatlarga ega.

Markaz - tibbiy va farmatsevtik xodimlar uchun o'quv malaka oshirish bazasi hisoblanadi.

3. Markaz o'z ish faoliyati davomida O'zbekiston Respublikasining Prezidenti farmonlari, buyruqlari, O'zbekiston Respublikasining qonunlari, O'zbekiston

Respublikasi Oliy Majlisining farmonlari, qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining farmonlari va qarorlari, Sog'liqni Saqlash Vazirligining qarorlari aktlaridan foydalaniladi.

II. MARKAZLARNING MAQSAD VA VAZIFALARI

4. Markazni tuzishda maqsad va vazifalar quyidagilardan iborat:

Bolalarning ko'p tarmoqli tibbiy markazlarida aholining katta yoshli va bolalarga asosiy tibbiy yo'nalishlar bo'yicha (rejali jarrohlik, terapiya, kardiologiya, otorinolaringologiya) malakali tibbiy yordamga, diagnostikadagi, davolash va profilaktikaga bo'lgan ehtiyojlarini qondirish;

Viloyatning bolalar tibbiy markazlariga tibbiyotning yangi texnologiyalarini, usullarini kiritish va qullash bo'yicha metodik taminlash .

5. Markazning asosiy vazifalari:

Kattalarning markazlarida –kattalarga, bolalarnikida-18 yoshgacha bo'lgan bolalarga yuqori malakali tibbiy yordamni tashkillashtirish va kasallarni tekshirish.;

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi tasdiqlagan klinik standartlarga asoslanib kasallarga yuqori malakali tibbiy yordam ko'rsatish;

Tuman(shahar) tibbiy birlashmalaridagi xodimlariga maslahat va tashkiliy uslubiy yordamni ko'rsatish;

Davolash-profilaktika muassasalarining amaliyotiga yangi tibbiy texnologiyalarni va boshqarishning iqtisodiy usullarini kiritish ;

Kattalar va bolalar markazlari xodimlarini o'qitish, malakalarini oshirish va qayta o'qitish ishlarida qatnashish;

Davolash muassasalarida davolash-diagnostika ishlari sifatini ekspertiza qilish;

Aholining umumiy kasallanishi, o'limi, ishga vaqtinchalik layoqatsiz bo'lishi va nogironliklarini o'rganish (kattalar va bolalar markazlarida);

Kattalar va bolalarga ko'rsatiladigan tibbiy yordamni maqsadli dasturlarini ishlab chiqish va qullash.

III. MARKAZLARNING BURCH VA MAJBURIYATLARI

6. Qonunga mos ravishda o'z oldiga qo'ygan maqsadlarni amalga oshirish uchun markaz quyidagi huquqlarga egadir::

uning hisobiga o'tgan davlat mulkini ishlatish va boshqarish ;

asosiy mulklarni ijaraga olish, berish va kreditlar olish, grantlar, kreditlar, qarzlar va b. larni olish va berish ;

markazning xodimlariga beriladigan oylik maoshalari kattaliklari, moddiy

raxbatlantirish va pullik tibbiy yordamning samaralarini o'zi mustaqil belgilashi;

ilmiy tadqiqodlarni qilish maqsadidagi davlat grantlarini olish bo'yicha musobaqalarda ishtirok etish;

kattalar va bolalar markazlaridagi ho'jalik faoliyatlarini yuritishda intellektual mulkga bo'lgan mualliflik huquqlarini olish va ishlatish

O'zbekiston Respublikasining qonunlariga va davlatlararo shartnomalarga asosan chet el yuridik yuzlari bilan ilmiy va ilmiy –texnik hamkorlikni amalga oshirish;

Markazning ishiga, qonunlariga zid kelmagan boshqa faoliyatlarni amalga oshirish .

7. Markaz Sog'liqni Saqlash Vazirligi bilan kelishilgan holda ko'rsatadigan pullik tibbiy yordamga va boshqa qiladigan ishlariga narx navoni quyish huquqiga ega

8. Markazlar quyidagi majburiyatlarni bajarishlari lozim:

Aholiga malakali yuqori sifatli tibbiy yordam ko'rsatishi kerak:

Davlat tomonidan muhtojlarga, imtiyozlarga ega aholi qatlamiga bepul ambulator yordam ko'rsatish;

Imtiyozsiz bo'lgan O'zbekiston Respublikasi aholisi hamda fuqaro bo'lmagan, chet el fuqarolariga tulov asosida;

Diagnostika va davolash standartlariga mos ravishda tibbiy yordam berish;

Viloyat tibbiy-profilaktika markazlari hamda boshqa tibbiy muassasalar xodimlarining o'qishini, qayta o'qishini va malaka oshirishlarini doimiy ta'minlash;

Oldinda turgan tibbiy muassasalarning ish tajribalarini o'rganish, umumlashtirish va amaliyotga tatbiq qilish;

Markaz xodimlariga mehnatni tashkillashtirish va xaq tulash, yongin xavfsizlitgini ta'minlash, ijtimoiy ta'minot va himoyalarni qonunlariga mos ravishda kafolat berish;

Markazning moddiy texnik bazasini tibbiy texnika va tibbiy texnologiyalar bilan rivojlantirish va mustaxkamlash;

Mulklarni maqsadli ishlatish va uning saqlanishini ta'minlash;

Qonunlarga mos ravishda buhgalterlik va statistik hisobotlarni olib borish.

MARKAZNING FAOLIYATINI BOSHQARISH

- Markazni boshkarishni O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vaziri tomonidan ishga olinadigan va ozod etiladigan, xokimning alohida belgilangan boshqarma hududidagi ko'rsatmasiga asosan bosh shifokor amala oshiradi.

- Bosh shifokor o'rinbosarlarga ega. Markaz bosh shifokori O'zbekiston

Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vaziri bilan kelishilgan holda o'rinbosarlarini ishdan oladi va ishga tayinlaydi.

- Markaz bosh shifokori belgilangan tartibda Markazning ish faoliyatini boshqaradi ,

- Markazdagi ishlarni tashkillashtiradi, markaz nomidano'zi ishonchnomasiz barcha muassasalarda markaz qizikishlarini namoyish etadi, Markazning mulkini boshqaradi, shartnomalar shu jumladan mehnat shartnomalari tuzadi, banklarda hisoblar ochadi, ishonchnomalar beradi, moddiy jihatdan mablaglarni boshqaradi, shtatlarni tasdiqlaydi, buyruqlar ishlab chiqadi va Markazning ish faoliyati davomidagi natijalarga o'zi mustaqil javobgar shaxs hisoblanadi .

- Markazning bosh shifokori yo'qligi holatlarida uning vazifalarini hududiy sog'liqni saqlash tizimi boshqarmasi bilan maslaxatlashgan holda o'rinbosarlaridan biri boshqaradi.

V. MARKAZNING MODDIY XO'JALIK FAOLIYATI

- Markazning moddiy ho'jalik faoliyati qonunga mos ravishda amalga oshiriladi.

- Markaz o'z faoliyatiga mos ravishda o'z mulkini boshqaradi, ishlatadi va egalik qiladi, shu bilan bir qatorda byudjet hamda byudjetdan tashqari mablag'larni samarali sarflashini ta'minlaydi.

- Markazning mulki asosiy jamg'arma hamda boshqa moddiy qimmatliklar va moddiy resurslardan iborat.

- Markaz shartnoma asosida ishlatilmaydigan xonalarni ijaraga berib ulardan chiqqan mablaglarni Markazning rivojlanishiga sarflash hamda qonunda ko'rsatilgan tartibda Markaz balansidagi mulk va asbob-uskunalarni hisobdan chiqarish huquqiga ega .

- Markazning moddiy ta'minoti davlat hamda boshqa qonunga hilof bo'lmagan nodavlat tashkilotlari mablaglari hisoblanadi.

- Markazning moddiy ta'minoti davlat byudjetidan qonun doirasida tasdiqlangan sarf-harajat tahlillariga asosan hududiy xazinalar orqali amalga oshiriladi.

VI.QAYD VA HISOBOTLAR

- Markaz qonunga mos ravishda buxgalterlik qaydlarni va hisobotlarni olib boradi, hamda ularni O'zbekiston Respublikasi statistika davlat komitetiga va sog'liqni saqlash vazirligiga taqdim etadi, muhokama qilingan ruyhatlarga asosan ho'jjatlarni saqlash va topshirishga javob beradilar

- Markazning moddiy-ho'jalik ishlari bo'yicha tekshirishlar va nazoratni sog'liqni saqlash organlari hamda moliya, moddiy organlar, shartnomalar asosida boshqa davlat muassasalar tomonidan amalga oshiriladi.

- Markaz privatizatsiya va sotib olinishga layoqatli emas.

- Markaz reorganizatsiyasi va likvidatsiyasi qonunga mos ravishda olib boriladi.

3.2. Viloyat ko'p tarmoqli markaz bosh shifokorining vazifalari

1. Bosh shifokor viloyat bolalar markazini mahalliy aholiga tayangan holda holis o'zi boshqaradi: markazning davolash-profilaktika, tashkiliy-uslubiy, boshqaruv-ho'jalik va moddiy ta'minoti ishlariga javob beradi.
2. Bosh shifokor lavozimiga malakali mutahasis shifokorlardan tayinlanadi. U davolash va tashkiliy ishlarda kerakli tajribaga ega va viloyat sog'liqni saqlash boshqarmasi tomonidan ishga olinadi va ishdan chetlatiladi.
3. Viloyat bolalar markazining bosh shifokori o'ziga qarashli sog'liqni saqlash organlariga bo'ysunadi.
4. Viloyat bolalar markazining bosh shifokori markaz hakidagi nizomga, sog'liqni saqlash organlari va yuqori turuvchi organlarning qarorlari, qonunlari va qoidalariga asosan ish faoliyatini olib boradi

A. Bosh shifokor markazning asosiy vazifalariga asoslanib, quyidagilarga yo'naltirilgan tadbirlarni ishlab chiqaradi va amalga oshiradi:

- Viloyat bolalar aholisini tibbiy xizmati bo'yicha sifatni va ish madaniyatini oshirish bo'yicha, yuqori malakali statsionar va poliklinik(maslaxat) tibbiy xizmatlarini amalga oshirish;

- bolalarga tibbiy yordam ko'rsatuvchi qishloq va shahar davolash-profilaktika muassasalarining tashkiliy-uslubiy darajasini oshirish;

- bolalarga tibbiy yordam ko'rsatuvchi tibbiy xodimlarning malakalarini doimiy oshirish bo'yicha shug'ullanadi

B. Tashkillashtiradi:

- viloyatdagi bolalarning kasallanish, bolalar va go'daklar o'limini sabablarini o'rganish, ko'p tarqalgan bolalar kasalliklarini kamaytirishga va keyinchalik yoqotishga qaratilgan chora tadbirlarni ishlab chiqadi,;KVP va TMK larda bolalarga ko'rsatiladigan tibbiy yordamni sifatini oshirish bo'yicha ishlarni ;

- Viloyatdagi qishloq va shahar davolash-profilaktik muassasalarning shifokor umumiy pediatri lari va o'rta xodimlarni malakalarini oshirish bo'yicha chora

tadbirlarni ishlab chiqadi;

- Viloyat, Respublika, xorijiy mamlakatlarning bolalarga ko'rsatadigan tibbiy yordamni davolash-profilaktik muassasalardagi tibbiy xizmatni darajasini oshirish va o'rganish, umumlashtirish va yangi tibbiy ma'lumotlarni tarqatish ishlarini ;

V. Ta'minlaydi:

- markazning barcha struktur bo'linmalari orasidagi aniq tashkiliy bo'lish va ishlardagi tashkiliy hamda ishlardagi bog'likliqni ta'minlash:

- bolalar aholisiga davolash-profilaktik yordamni ko'rsatish bo'yicha tumanlarning , viloyatlararo tibbiy muassasalar orasida rejaviy-maslahat ishlarini yo'naltiradi;

- dalillarga asoslangan tibbiyotning natijalari va kasal bolalarni davolash , viloyat bolalar markazlari ish faoliyatlariga zamonaviy profilaktika, diagnostika va davolashning usullarini o'zlashtirish va ish faoliyatlariga keng qo'llash

- viloyat bolalar tibbiy markazida kasal bolalarning parvarishi va tibbiy xizmat ko'rsatish bo'yicha tashkiliy shakllarning va ish uslublarining rivojlanishi hamda takomillashtirilishi;

- ishchi xodimlarning arizalarini, shikoyatlarini va takliflarini o'z vaqtida ko'rib chiqish va ularning har birini amalga oshirish uchun nazorat olib borish;

- statsionar va poliklinikalarda barcha xolatlarni o'z vaqtida aniqlash va tekshirish (to'satdan o'lim, o'z vaqtida ko'rsatilmagan tibbiy yordam, ichki infeksiyalari, avariya xolatlari va b.); yuqori organlarga tekshiruv natijalari va aniklangan xolatlar bo'yicha bajarilgan ishlarni belgilangan vaqt oraligida hisobot berish ;

- Markazning faoliyati hakidagi yillik va kvartallar bo'yicha bo'lgan statistik, moliyaviy, ho'jalik ishlari bo'yicha bo'lgan hisobotlarini, byudjeti haqidagi ma'lumotlarni sifatli tayyorlash va yuqori turuvchi muassasalarga takdim etish.

- doimiy ravishda o'z ish faoliyati haqida yuqori turuvchi sog'liqni saqlash organlariga, mahalliy muassasalarga va aholiga hisobot berish;

- mahalliy kengash ishida va uning ishi uchun kerakli sharoitlar yaratishda doimiy ishtirok etish .

Viloyat bolalar markazlari ish faoliyatining sifatini va ish madaniyatini oshirishga qaratilgan faoliyatlarni keng qo'llashga qaratish va moddiy-texnik bazani mustaxkamlash;

G. Javobgar:

- xozirgi davr talablariga mos rivojlangan fan va texnika darajasida markazda bolalarni tekshirish sifati , davolash va parvarish sifatlariga ;

- markazdagi bor kuch va xizmatlarning to'g'ri sarflanishiga: asosiy jamgarma (inshoatlar, asbob-uskunalar va b.) tibbiy anjomlar va tibbiy xodimlar;

- kasal bolalarni tekshirish va davolashga karatilgan ishlarning sifatini ko'tarish , bolalar tibbiy ko'riklari sifatlarini ko'tarishga va o'z vaqtida yangi ochilgan rezervlarni topish va qo'llashga;
- fuqarolar muxofazasi va boshqa maxsus buyruqlarni bajarishga shifoxonaning tayyorgarligiga ;
- markazning moddiy-texnik bazasini yaxshilashga qaratilgan chora-tadbirlarni ishlab chiqishga(ta'mirlash ishlarini amalga oshirish, yangi jihozlar bilan ta'minlash, tibbiy anjomlar va dorilar bilan ta'minlanganlik);
- moliyaviy mablag'larni, dorivor moddalarni va b. maxsulotlarni tejamli va maqsadli;
- qo'llanilgan yo'riqnomaga asosan kasallik varaqalarini saqlash va ro'yxatiga olishni tashkillashtirishga;
- markaz va uning hududi atrofini ko'klamzorlashtirish va obodonlashtirishga;
- yongin xavfi tugilganida kasallarning tasdiqlangan evakuatsiya rejasi bajarilishi va yongin oldini olish tadbirlarini bajarilishining nazoratiga.

D. Viloyat bolalar markazining bosh shifokori quyidagi huquqlarga ega:

- xodimlarni ishga olish va ishdan ozod qilish;
- xodimlarni ra'batlantirish va ularga jarima solish;
- qaror va buyruqlar chiqarish;
- Xukumat organlarida, sud, jamoat va boshka tashkilotlarda markaz vakili sifatida ishtirok etish;
- markaz nomidan qonun doirasidan chiqmagan holda kreditlar olish va berish, shartnomalar tuzish, majburiyatlarni zimmasiga olish va boshka xarakatlar qilish;
- zaruriyat tug'ilganida viloyat bolalar markazi mutaxassis-shifokorlarini davolash profilaktika muassasalaridagi ishlarni tashkillashtirish va diagnostika, davolash,, profilaktikaning yangi usullarni o'zlashtirishda amaliy yordam berish maqsadida tumanlarga yuborish;
- Sog'liqni saqlash mutasaddi organlari bilan kelishilgan holda bosh shifokorlarni, tuman tibbiy bo'limlari bosh shifokorlarini, qishloq vrachlik punktlari boshliqlarini, hamda bosh (katta) hamshiralarni viloyat bolalar markaziga ishlarni tashkillashtirish, shifoxonani boshkarish, ho'jaliklarini yuritish bo'yicha qisqa muddatli malaka oshirish o'qishiga jalb etish ;
- Shifoxonaning ichki tartib-qoidalarini buzganligi tufayli bemorga shifoxonadan muddati chiqmagan holda javob berish.;
- Ayrim xolatlarda istisno tarikasida patologoanatomik yorishni o'tkazmaslikka ruxsat berish;
- O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi tomonidan tasdiqlangan va

farmakologiya komiteti ko'rib chiqqan dori moddalari bilan davolashning yangi usullarini qo'llashga ruxsat berish, hamda dalillarga asoslangan tibbiyot takliflariga va farmakologik komitet qaroriga asosan.

E. Viloyat bolalar markazining bosh shifokori majburiyatlari :

- yuqori tashkilotlarning buyruq, qaror, yuriq-uslubiy topshiriqlarni yetkazish va ularning o'z vaqtida bajarilishini ta'minlash;
- yangi usullar, profilaktika vositalari, tashxis va davolash hamda ilgor, eng yaxshi davolash-profilaktika muassasalarning tajribasi va dalillarga asoslangan tibbiyot tavsiflari bilan tanishtirib borish;
- kasal bolalarga xizmat ko'rsatishda statsionar va poliklinika (maslaxatxona)orasidagi xamkorlikni ta'minlash hamda qisqa muddatda bolalarni maslaxat poliklinikalarida tekshiruvdan o'tkazish;
- tekshiruvdan o'tkazish sifatini, davolash va statsionardagi bolalarga sharoit yaratish hamda xizmat ko'rsatayotgan tibbiy xodimlarni xarakatlarini doimiy nazorat qilish.;
- markaz ish rejasini tuzish va uning bajarilishini ta'minlash;
- quyidagilarni ko'rib chikish va tasdiqlash:
- markazning tuzilma bo'limlari ish rejalarini;
- statsionar va poliklinikalardagi shifokor- ordinatorlarning ish jadvalini ;
- markazning ichki tartib qoidalari hamda tibbiyot xodimlarining harakatlari to'g'risidagi yo'riqnomalarni;
- tashkillashtirish va doimo o'tkazish:
- markaz xodimlarining maslaxat yigilishlarini va shifoxona kengashlarini;
- navbatchilik davomida bo'lib o'tgan asosiy voqealar hakidagi navbatchi shifokorlarning ma'lumotlarini eshitish maqsadida anjumanlar uyushtirish;
- statsionar va poliklinikalardagi bo'limlarda, xonalar hamda boshqa tibbiy tuzilmalarda rejali va navbatdan tashqari (jumladan tungi) tekshirishlar o'tkazish ;
- o'rinbosarlarining va tibbiy tuzilma boshliqlarining o'tkazgan ishlari tugrisidagi hisobotlarini eshitish

Bosh shifokor yoqligida uning vazifalarini urinbosarlaridan biri (poliklinika bo'yicha KTBKVTM urinbosari). KTBKVTM ning asosiy bo'limlaridan biri poliklinika bo'limi hisoblanadi.

Ko'p tarmoqli bolalar konsultatsiya poliklinikasi viloyat tibbiy markazi

- zamonaviy ilmiy-amaliy tibbiyot erishgan yutuklariga asoslangan xolda viloyat va tumanlar davolash-profilaktika muassasalaridan tashxisni aniqlash va tasdiqlash uchun yuborilgan kasallarga yuqori sifatli shifokor-maslaxat yordamini ko'rsatadi va ularning keyingi davolanishi haqidagi masalasini hal qiladi;

- viloyat tumanlaridan kasallarni maslaxat poliklinikalariga yuborilish tartiblari va ko'rsatmalarini ishlab chiqadi va tegishli tartibda ularni yuqori sog'liqni saqlash organlariga o'rganish va tasdiqlash uchun yuboradi;
- bemor bolalarni davolashda maslaxat berish uchun viloyat bolalar markazi va boshqa muassasalarning , jumladan viloyatda joylashgan ilmiy tekshirish va tibbiyot institutlarining yuqori malakali mutaxassis shifokorlarni, jalb etadi;
- Viloyat davolash-profilaktika muassasalari shifokor-pediatrlari uchun sirtki (yozma va telefon orqali) maslaxatlar berish, tumanlarga tez tibbiy yordam markazlari bilan xamkorlikdagi shifokor- mutaxassislarning joylarga chiqib maslaxat berishlarini tashkillashtiradi;
- kasal bolalarga maslaxat poliklinikasida qo'yilgan tashxis, o'tkazilgan davolash va keyingi davolanish to'g'risidagi tavsiflarga va kasalni kuzatish asosida tibbiy hulosalar beradi;
- tuman miqyosida tashxislarning nomutanosib holatlar (kasalni konsultatsiyaga yuborgan davolash-profilaktika muassasasi tomonidan va konsultatsiya poliklinikasi tomonidan aniqlangan tashxislar)ni hamda davolash-profilaktika muassasalari shifokorlari bolalarni maslaxat poliklinikasiga yuborish oldidan ko'rish va davolash jarayonida yo'l qo'ygan xatolarini taxlil qiladi;
- viloyat tumanlarida davolash-profilaktika muassasalarining shifokorlari bolalarni ko'rish va davolash jarayonidagi yo'l qo'ygan xatolariga va tashxislarining nomutanosiblik xolatlariga asoslanib, har chorakda davolash-diagnostika ishining holati va darajasiga baho berib ma'lumotnoma xatlarini tayyorlaydi.

3.3. Ko'p tarmoqli bolalar markazidagi davolash-profilaktika ishlari bo'yicha bosh shifokor o'rinbosarining vazifalari

1. Viloyat ko'p tarmoqli bolalar markazidagi davolash-profilaktika ishlari bo'yicha bosh shifokor o'rinbosari bolalar aholisiga davolash-profilaktika ishlarini tashkillashtirishda tajriba va mutaxassislikka ega bo'lgan shifokorlardan tayinlanadi, mutasaddi sog'liqni saqlash organlarining ko'rsatmalariga va viloyat bolalar markazi bosh shifokorining takdimnomasiga ko'ra tasdiqlanadi, ishdan ozod qilinadi.
2. Viloyat ko'p tarmoqli bolalar markazidagi davolash-profilaktika ishlari bo'yicha bosh shifokor o'rinbosari bevosita viloyat bolalar markazi bosh shifokoriga bo'ysunadi .
3. Viloyat ko'p tarmoqli bolalar markazidagi davolash-profilaktika ishlari

bo'yicha bosh shifokor o'rinbosari quyidagi ishlarni:

- viloyat bolalar markazi nizomiga asosan maslaxat poliklinika va statsionar ishlarini tashkillashtiradi, sog'liqni saqlash organlarining buyruq va yuriqnomalarini, xarakatdagi qonunchilikni hamda yuqori organlarning buyruq va ko'rsatmalarini qo'llaydi.

4. Zamonaviy tibbiy ilm va texnikaga asoslanib, bolalar aholisiga malakali maslaxat va statsionar yordamni ko'rsatishni to'liq ta'minlaydigan tadbirlarni ishlab chiqadi va amalga oshiradi;

5. Viloyat shahar va qishloq tibbiy muassasalarida bolalarga ambulator-poliklinik va statsionar xizmatini ko'rsatish viloyat bolalar markazining tashkiliy-uslubiy bo'lim bilan xamkorlikda o'rganishni tashkillashtiradi;

6. Viloyat bolalar markazlarida kasallarni maslaxat poliklinikalari, statsionarlarning boshka bo'limlari, xonalari va laboratoriyalaridagi tekshirish va davolanishida qulayliklar yaratadi;

6.1. Dalillarga asoslangan tibbiyotni qo'llagan holda kasal bolalarni davolash va tekshirishda konsultativ poliklinikalar hamda viloyat bolalar markazi ishlarida zamonaviy usullarni qo'llash va o'z vaqtida kiritish;

6.2. Bolalar dispanserizatsiyalarining takomillashuvini ta'minlaydi;

6.3. Viloyat bolalar markazlari ishlarining tashkiliy me'zonlari va usullarini takomillashtirish, viloyat tumanlaridan maslaxat poliklinikalariga yuborilgan kasal bolalarni tekshirish muddatini va statsionardagi davo davomidagi yotoq kunlarini qisqartirish;

7. **Bevosita javobgarlikka ega:**

- maslaxat poliklinikalari va kasalxonalaridagi bolalarni tekshirish, tashhishlash va davolashning sifatiga;

7.1. maslaxat poliklinikasi va statsionarning kuch va mablag'laridan to'g'ri foydalanish asosiy jamg'armaga: (imoratlar, jixozlar, asbob-uskunalar, transport va b.) tibbiy asboblari va tibbiy xodimlarga;

7.2. maslaxat poliklinikalari va statsionar sharoitlaridagi berkitilgan zaxiralarning vaqtida topilishiga va ishlatilishiga, ishchi kuchlarining bemor bolalarga xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilashga.

7.3. tibbiy xodimlarni to'g'ri taqsimlash, malaka oshirish va ularga bo'ysunuvchi xodimlarning tarbiyasiga;

7.4. qoidalariga binoan kasallik varaqalari va blanklarini qayd qilish va saqlashni tashkillashtirishga .

8. Viloyat bolalar markazining davolash-profilaktika ishlari bo'yicha o'rinbosari

quydagi huquqlarga ega:

- 8.1. Viloyat bolalar markazlarida o'ziga qarashli bo'lgan xodimlarni boshqarish, ularga poliklinikalarda maslaxat qabullarini va maslaxat ishlarini olib borish bo'yicha buyruqlar, vazifalar berish;
- 8.2. Viloyat tumanlaridan kelgan kasal bolalarni viloyat bolalar markazining qaysi maslaxat poliklinikasiga to'g'ri yuborilishini va qabul hamda tekshirishlarni aniqlash;
- 8.3. Viloyat tumanlaridan maslaxat poliklinikalariga yuborilgan bolalarni zaruriyat tug'ilganida statsionar tekshirishga muxtojligi masalasini hal qilish;
- 8.4. Viloyat bolalar markazining bosh shifokoriga bevosita unga bo'ysinuvchi ishchilarni rag'batlantirish va ichki tartib intizomni buzgan yoki boshqa ishlarni bajargan tibbiy xodimlarga jarimalar solish haqidagi ma'lumotlarni yetkazish.

9. Viloyat bolalar markazining davolash-profilaktika ishlari bo'yicha o'rinbosari quyidagi majburiyatlarga ega:

- 9.1. viloyat bolalar markazlaridagi unga bo'ysinuvchi tibbiy xodimlar, bo'lim, laboratoriya, xonalar boshliqlari bo'lgan mutaxassis –shifokorlarga, doimiy ravishda ularga tegishli qarorlar, qonunlar, vazifalar va o'quv metodik qo'llanmalarni yetkazish;
 - 9.2. kasal bolalarning statsionar va poliklinikalardagi tekshirish va davolash ishlarining o'z vaqtida bajarilishi hamda sifatini doimiy nazorat qilish;
 - 9.3. Maslahat poliklinika, markazning davolash-profilaktika ishlari rejalarini yillik, kvartal va oylik hisobotlarini ishlab chiqishini ta'minlash;
 - 9.4. Markazning davolash-profilaktika faoliyati hakida yillik hisobotni ishlab chiqish va bosh shifokorga o'z vaqtida yetkazish;
 - 9.5. Tuman bolalar markazlaridagi tashkiliy-uslubiy bo'lim bilan birgalikda doimiy ravishda(kvartalda bir martadan kam bo'lmagan xolatda) tuman tibbiy muassasalarning bosh shifokorlariga uslubiy va ma'lumotli xatlarni ishlab chiqish va yuborish.
- Markazga yuborilgan bemor bolalarning tekshirish natijalarini taxlil qilish. (markazga kelishdan oldin shahar va qishloq tibbiy muassasalardagi bo'lgan nomutanosib tashxislar, katta qo'pol xatoliklar va boshqa.)
- 9.6. Markaz xodimlarining ilmiy-amaliy konferentsiyalari va kengashlarini ish natijalarini taxlil qilish maqsadida doimiy ravishda tashkillashtirish hamda kasal bolalarni tekshirish va davolashning yangi usullari bilan tanishtirish;
 - 9.7. Medikamentlar, flyuorografik plenklar va bog'lov materiallarini tejimli ishlatishni nazorat qilish .
 - 9.8. Malakasini muntazam ravishda oshirish .

3.4.Viloyat bolalar tibbiyot markazi statsionar bo'limi boshlig'ining vazifalari

1 Viloyat bolalar tibbiyot markazi statsionar bo'limi boshlig'ining lavozimiga malakali mutaxassis shifokorlardan tayinlanadi. U davolash va tashkiliy ishlarda mutasaddi mutaxassislik bo'yicha tajribaga ega bo'lishi kerak.

2. Bo'lim boshlig'ini ishga tayinlash hamda ishdan chetlashtirish, viloyat bolalar tibbiyot markazi statsionar bo'limi boshligi tomonidan amalga oshiriladi. Lavozimga tayinlanayotgan vaqtda ilmiy unvon va ilmiy darajaga ega bo'lgan shifokorlarga imtiyozlar beriladi.

3.Bo'lim boshlig'i markazning bosh shifokoriga va davolash-profilaktika ishlari bo'yicha bosh shifokor o'rinbosariga bo'ysunadi.

4. Bo'lim boshligi o'z ishida viloyat bolalar markazi haqidagi nizom va boshqa rasmiy ho'jjatlar hamda yuqori turuvchi organlarning farmonlari va qarorlarini qo'llaydi.

5. Bo'lim boshligi bo'lim tibbiy xodimlarining statsionardagi bemor bolalarga ko'rsatadigan tibbiy yordam sifati va madaniyatiga to'liq javobgar hisoblanadi

6. Viloyat bolalar markazi bosh shifokori vazifalariga binoan statsionar bo'limi boshligi quyidagi vazifalarni bajaradi:

6.1. Zamonaviy ilm va amaliyot darajasida kasal bolalarni o'z vaqtida davolash , tekshirishni tashkillashtiradi va ta'minlaydi;

6.2. Statsionar bo'limdagi ordinator shifokorlarning ish faoliyatlarini tashxisning to'g'ri qo'yilganligini, davo to'g'ri buyurilganligini va uning natijaviyligini, kasal bolalarning kasallik tarixlarini to'g'ri olib borilishini doimiy nazorat qiladi;

6.3. Shifokor ordinatorlar va o'rta tibbiy xodimlar bilan birgalikda ertalabki va xaftasiga 2 marta kechki vaqtda yangi tushgan va og'ir kasallarning ko'riklarini amalga oshiradi;

6.4. Diagnostika va davolashdagi barcha qiyinchiliklarni o'z bo'limi vrach ordinatorlari bilan muxokama qiladi, hamda poliklinik va statsionar tashxislarning mos kelmasliklarini , bolalar o'limi holatlari kuzatilganida patologo-anatomik tashxislarning o'zgarishlarini taxlil qilishadi;

6.5. o'z bo'limidagi kasallarni qabul qilish va chiqarish masalalarini hal qiladi, davolovchi shifokorlar bilan birgalikda kasallik tarixlarini tekshiradilar, qo'll qo'yadilar, chiqib ketgan hamda boshqa bo'limga o'tkazilgan bemorlarga epikrizlar yozadi;

6.6. bolalar bilan hospitalizatsiya qilingan onalarga beriladigan kasallik varaqalarini asoslanganliklarini va to'g'ri yozilganligini tekshiradilar;

6.7. Zaruriyat tug'ilganida boshqa mutaxassislarni chaqirgan holda kontsiliumlar bo'lib va o'zlari ham ularda ishtirok etadilar;

6.8. Bo'lim kasallari va bolalar bilan birgalikda gospitalizatsiya qilingan onalariga to'g'ri emizish tartibini, davolovchi parxezlarni, bolalar bilan tarbiya va pedagogik ishlarni, kun tartibini ishlab chiqadi va ta'minlaydi hamda og'ir kasallarning parvarishini individualligini ta'minlash, emizikli go'dak bolalar va og'ir bolalarning parvarishlarini onalarga ruxsat beradilar;

6.9. Shifoxona ichki infeksiyalarini profilaktikasidagi zaruriy chora-tadbirlarni amalga oshiradi, agarda bo'limda infeksiyon kasallik aniqlansa:

a) bemorni darhol izolyatsiya qilinadi va vrach epidemiolog bilan xamkorlikda muloqotda bo'lgan bemorlarni tarqatish bo'yicha hamda karantin e'lon qilish bo'yicha masalalarni hal qiladi;

b) karantin e'lon qilinganiga qaramasdan yangi kelgan kasallarni qabul qilish va og'ir kelgan bemor bolalarni gospitalizatsiya qilishdan bosh tortmaslik;

v) Bosh shifokorga yoki uning davolash-profilaktika ishlari bo'yicha o'rinbosariga barcha kasalxona ichki infeksiyalari haqidagi holatlar bo'yicha ma'lumotlarini yetkazadi;

g) kasalxona ichki infeksiyalariga tegishli tezkor xabar kartalarini to'ldirilishini nazorat qiladi, infeksiya tarkalishining barcha ehtimollarini ko'rib chiqadi;

6.10. quyidagi yo'llar orqali barcha bo'lim shifokorlari va o'rta tibbiy xodimlarning malakalarini oshirish ishlarini muntazam olib boradi:

a) yangi tibbiy adabiyotlardan foydalanish, klinik va patologoanatomik anjumanlarda ishtirok etish yo'llari.

b) alohida tuzilgan jadvalga mos ravishda ketma-ket vrach pediatriklar va UASh ni, tibbiy xodimlarning zamonaviy tajribalarini o'rganish, malaka oshirishga va qaytadan o'qitishga yuborish;

v) o'rta tibbiy xodimlar bilan og'ir kasal bolalarning parvarishi va to'g'ri ovqatlantirish mavzulariga oid darslar olib borish;

6.11. O'z bo'limidagi shifokorlarning ilmiy anjumanlarda tibbiy assotsiatsiyalar vazifalariga binoan bajarilgan hamda ilmiy jurnallarga makolalar sifatida bo'limdagi ishlarni o'zida aks etgan ilmiy-tadqiqod ishlarini vrach ordinatorlarga zimmasi yuklab, bunday xollarda bo'lim boshlig'i maqola va dokladda keltirilgan statistik ma'lumotlar, faktlarning xaqqoniyliklariga javob beradi;

6.12. Bo'lim xodimlari bilan tarbiyaviy ishlarga, kasallarga vijdoniy muloqot hakidagi tarbiyaviy ishlarni amalga oshiradi;

6.13. Barch favkuloddagi xolatlar va ularga nisbatan qanday choralar ko'rilganligi

haqida bosh shifokorni habardor qiladi (tusatdan o'lim, baxtsiz hodisa va b.);

6.14. Bo'limdagi barcha tibbiy ho'jjatlarni olib borilishi tog'riligini ta'minlaydi.; asosiy sifat ko'rsatkichlarini shaxsan o'zi tekshiradi va taxlil qiladi; bo'lim ishlari haqida belgilangan vaqtlarda hisobotlar tayyorlaydi;

6.15. katta yoshli bolalar, gospitalizatsiya qilingan kichik bolalar va onalar bilan sanitar-oqartuv ishlarini olib boradi, guruh, individual suhbatlarning mavzularini markazning bosh shifokoriga tasdiqlash uchun taqdim etadi;

6.16. Bo'limda beriladigan zaharli, kuchli ta'sirga ega dorilarning saqlanishi, qayd qilinishi va berilishiga javobgar;

6.17. Bo'limdagi, kasallarning va xonalarning kiyimlarining sanitar-gigiyenik xolatlariga hamda tibbiy xodimlarning shaxsiy gigiyenalariga javob beradi;

6.18. Tashkiliy kengashlarda faol ishtirok etadi, ishchi takliflarini qayd qiladi va ularni ko'rib chiqib tadbik etadilar;

7. Markaz bo'lim boshlig'i quyidagilarga haqli:

7.1. Bo'lim xodimlariga buyruq va vazifalar berish;

7.2. O'zi qaramog'idagi xodimlarni rag'batlantirish yoki o'rnatilgan tartib qoidalarini buzganlarga jarimalar solish;

7.3. Bo'lim xodimlari shifokorlari va o'rta, kichik tibbiy xodimlari ish jadvallarini tasdiqlash;

7.4. Bo'limga xodimlarni tanlashda ishtirok etish.

3.5. Viloyat bolalar tibbiy markazi vrach-ordinatorining vazifalari

Viloyat bolalar tibbiy markazi vrach-ordinatori bosh shifokor tomonidan bo'lim boshligi tavsiyasi bilan tayinlanadi va ishdan ozod etiladi.

1. Ordinator bevosita bo'lim boshligiga bo'ysunadi va barcha ishlarni uning qaramog'i'da bajaradi.

2. Viloyat bolalar markazi ordinatori quyidagi **majburiyatlarga** ega:

3.1. Dalillarga asoslangan tibbiyotni qo'llagan holda zarur diagnostik tadkikodlarni qo'llagan holda davolash usullarini qo'llab kasal bolalarni davolash;

3.2. Bemor bolalarga dorivor davoni buyurish, buyurgan dorilarni va davo muolajalariga javobgar; bo'lim yunalishiga binoan o'zlari mustaqil ravishda maxsus tibbiy tadkikodlar olib boradi va b;

3.3. Xonalardagi kasallarni xamshira bilan birgalikda har kuni teshirishlarda va bo'lim boshligi ko'riklarida qatnashish, o'z kasallari haqida hisobotlar beradi va zaruriyat tug'ilganida boshga mutaxassislar bilan maslaxatlashadi;

- 3.4. Kasallarning ahvollari, davosi, ovqatlanishi va kundaliklarini kasallik tarixlariga ezadilar;
- 3.5. Kasalda kuzatilgan barcha o'zgarishlarni va tashxisni kuya olmaslik xolatlari kuzatilganida bo'lim boshligiga ma'lumotlar yetkazish;
- 3.6. O'rta va kichik tibbiy xodimlarni boshkarish, shifokorlar bergan vazifalarni to'g'ri bajarganliklarini tekshirish va bajarilmaganlik xolatlarida bo'lim boshligiga yetkazish;
- 3.7. Bemor bolalarning ovqatlanish tartiblari hakida bo'lim parxez shifokori bilan maslaxatlashish.;
- 3.8. Spravkalarga kelgan onalar, kasalxonadagi katta bolalar, bolalari bilan birgalikda yotgan ota-onalarga sanitar-oqartuv ishlari bo'yicha mashg'ulotlar olib borish;
- 3.9. Bolalari bilan birgalikda yotgan onalarning ichki tartib qoidalarini buzmasliklarini nazorat qilish;
- 3.10. Ketish oldidan bo'lim boshlig'iga, ishda yoq bo'lgan xolatlarida esa navbatchi shifokorga yozma ravishda og'ir bemorlarning ahvoli va ularga o'tkazilgan hamda o'tkazilishi kerak bo'lgan davo muolajalari va tadbirlarini qoldirish;
- 3.11. O'rnatilgan jadval bo'yicha tungi navbatchiliklarda ishtirok etish ;
- 3.12. Bo'lim boshlig'iga uning hulosasiga binoan boshqa bo'limga o'tkazilishi yoki kasalxonadan chiqib ketishi kerak bo'lgan bolalarni taqdim etish;
- 3.13. O'rnatilgan tartiblarga mos ravishda kasallarni chiqarish va boshqa bo'limlarga o'tkazish.

Ota- onalar kasal bolani uylariga o'z qaramog'lariga olib ketish vaqtlarida ota-onalarni bo'lishi mumkin bo'lgan xolatlar yuzasidan ogoxlantirish va albatta bo'lim boshlig'i yoki bosh shifokorga ma'lumot berish .Bolani kasalxonadan chiqarishda kasallik tarixida bola ota-onasining qaramog'iga o'zi xohishi bilan olib ketilganligini qayd qilishlari lozim;

- 3.14. Bolani kasalxonadan chiqqanligi haqidagi xabarni bolalar muassasasiga o'z vaqtida yetkazadi;
- 3.15. statsionar o'rnatgan ichki tartibga binoan kunlar va soatlar bo'yicha tashrif buyuruvchilarni qabul qilish va ularga og'zaki ravishda bolalar haqida ma'lumotlar berish; agarda bolaning ahvoli yomonlashgan holatlarida albatta ota-onalariga xabar berish .
- 3.16. Doimiy ravishda o'zining nazariy bilimlari va shifokorlik tajribasini oshirib turish, shifokorlar anjumanlari ishlarida ishtirok etish, o'lgan kasallarning patalogoanatomik yorishlarida ishtirok etish.

3.17. Bo'limning o'rta va kichik tibbiy xodimlarining malakalarini oshirish ishlari bo'yicha ishlar olib borish, har kuni ulardan tartibga rioya qilishni talab qilish, kasal bolalarga , ota-onalarga nisbatan yaxshi muomalada bo'lish, medikamentlar va boshqa asbob-anjomlarga ehtiyojkorona foydalanishni nazorat qilish

3.15. Bo'lim boshlig'iga yoki bosh shifokorga favquloddagi vaziyatlar, ish tartibi buzilganligi hamda kasal bolalar va ularning ota-onalari tomonidan ichki tartib intizomni buzishlari haqida ma'lumotlarni yetkazish.

4. SHAXAR TIBBIY BIRLASHMANING YOKI OILAVIY POLIKLINIKANING BOLALAR BO'LIMI

4.1. Shaxar tibbiy birlashmaning (bolalar poliklinika bo'limining) ish faoliyati haqidagi umumiy ma'lumotlar

Bolalarning salomatliklarini saqlash bo'yicha bizning mamlakatimizda birinchi o'rinni ambulator-poliklinik xizmat egallaydi.

Bolalar poliklinikasi bolalar tibbiy birlashmaning yoki oilaviy poliklinikaning tuzilish birligi hisoblanadi.

Tumandagi bolalar shahar poliklinikasi 15 yoshgacha bo'lgan (14 yosh 11 oy 29 kunlik) bolalarga davolash profilaktik yordamni ko'rsatadi. Tibbiy yordamni ko'rsatish uy sharoitida, poliklinikada, bog'chalarda, maktablarda amalga oshiriladi. Bolalar poliklinikasining joylashish hududini sog'liqni saqlash organlari belgilaydi va nazorat qiladi.

Bolalar poliklinikalari bo'limlarining kategoriyalari bolalar aholisining soniga bog'liq.

Ambulator poliklinik muassasalarning hisob ko'rsatkichi ulardagi shifokorlar lavozimlari soniga bog'liq.

« Shifokor lavozimi» tushunchasida biz shifokorning ma'lum belgilangan ish xajmini tushunamiz, u har bir soxada alohida hisoblanilib, «shifokorlik kasbining vazifasi» sifatida hisoblaniladi.

Shifokorlik kasbining vazifasiga- bir kalendar yilda ko'rilishi mumkin bo'lgan poliklinikalardagi rejayiy qabullar, profilaktik ko'riklar va uylarga chakiruvlardagi kuriklarni amalga oshirish kiradi.

Shifokorlik kasbining vazifasi uch quyidagi kursatkichlar bilan ta'riflanadi:

- ajratilgan kun, soatlarda poliklinikalardagi profilaktik kuriklardagi 1 soat mobaynida kuriladigan kasallar soni va uylardagi ko'riklarda 1 soat mobaynida ko'riladigan

kasallarning soni bilan belgilanadi

Masalan, hududiy pediater uchun ish vaqtida 1 soatga 5 kasal ko'rish, uyda- 2 kasal ko'rish, bo'ladigan profilaktik ko'riklarda esa 7 kasal ko'rigi amalga oshiriladi.

-ikkinchi element bo'lib soatlar soni hisoblanib ish jadvaliga bog'lik bo'ladi. Hududiy shifokor-pediatrlarning ish kuni 5,5 soat hisoblanadi, poliklinikada 3 soat, hududda 2 soat ho'jjatlarni to'ldirish, majlislar va konferentsiyalarda ishtirok etish uchun 0,5 soat:

- uchinchi element – yil davomidagi ish kunlari soni. Hududiy vrach- pediatrlarda 278 kunni tashkil etadi (365 kun 24 kun ta'til ayirilganida , 3 kun qo'shimcha dam olish kunlari, 59 kun dam olish kunlari va bayramlarga to'g'ri keladi) Mutaxassis shifokorlarda yozgi dam olish kunlari 18 ga teng, shu sababli yil davomidagi ish kunlari 285 ni tashkil qiladi.

Shifokor faoliyatining vazifasi hududiy pediater ish faoliyati quyidagicha hisoblanadi:

A) ambulator qabulda: $5 \times 3 \times 278 = 4170$;

B) uydagi yordam bo'yicha: $2 \times 2,0 \times 278 = 1012$;

Bir yilda yig'indisi 5182 nafar bolalarga xizmat ko'rsatadi .

Aholining ambulator-poliklinik shifokorlarga talab kuyidagi formula bo'yicha hisoblanadi:

$Sh = \frac{D \times A}{F}$

qabullar soni;

Sh –Shifokor lavozimi;

D –1 kishi aholiga yiliga to'g'ri keladigan

A –aholi soni;

F – Shifokorlar faoliyatining vazifasi.

Misol tarikasida ambulator- poliklinika sharoitida pediater shifokorlarga bulgan extiyojni xisoblash mumkin, bunda kishi aholisining 1 boshiga 2 qabulni mos qilib olamiz, aholining umumiy soni 100 000 , shifokor lavozimi vazifasi 5182.

$Sh = \frac{2,0 \times 100\,000}{5182} = 38$ pediater- shiforlar lavozimi

Poliklinikaning bolalar bo'limi tuzilishi quyidagi bo'limlarga ega:

1. alohida eshikli filtr va boksli izolyatorlar;
- registratura;
2. pediater xonalari va boshka shifokorlar xonalari;
3. bolalar bilan profilaktik ishlarni olib borish xonalari(sog'lom bola xonasi, emlash xonasi);
4. davolovchi tiklanish bo'limi;

5.davolash diagnostika xonalari: laborotoriya, rentgenologik, fizioterapevtik, davolovchi jismoniy tarbiya xonasi, massaj xonasi, muolaja xonasi, emlash xonasi va b. ;

6. maktab-maktabgacha bo'lim

7. huquqiy xona

8. garderob va boshka yordamchi xonalar, kutishga muljallangan xollar;

9.administrativ-ho'jalik bo'limi (apteka, boshqarma xonalari va b.) Poliklinikalarda kunduzgi statsionarlar mavjud.

Bolalar poliklinikalaridagi shtatlarning soni meyorlarga asosan bo'linadi, bularga asosan bolalarga poliklinikalarda qabulni, ularga ko'rsatiladigan uydagi, bog'chalardagi, maktablardagi tibbiy yordam tashkillashtiriladi va boshka ishlarni amalga oshirish yuzasidan ambulator-poliklinik xizmat bo'yicha 15 yoshgacha bo'lgan har 10 000 bolalar soniga quyidagicha taqsimlanadilar:

Hududiy pediater – 12,5 yoki 800 bola boshiga 1ta pediatrik.

Bolalar muassasalari, bog'cha, yasli, maktablardagi shifokorlar shtatlari quyidagicha taksimlanadilar:

1 pediater – 180-200 bog'cha yasli bolalar soniga ya'ni 3 yoshgacha bo'lgan bolalarga ;

- 600 nafar maktabgacha ta'lim muassasalaridagi bolalar 3-yoshdan 7 yoshgacha bo'lgan bog'cha bolalari(yasli bog'chalardagi);

- 2000 maktab bolalari.

Hududiy pediatrlarga mavjud bo'lgan meyorlarga ko'ra hududiy pediatrga 800 nafar bola to'g'ri keladi; o'rta tibbiy xodimlarda 1,5 xamshira 1 pediater shtatiga to'g'ri keladi. Xozir poliklinikalarda UASh lari ishlashini hisobga olgan xolda har bir hududiy shifokorga 15000 aholi soni to'g'ri keladi.

Agar hududiy pediatrlar va maktab hamda bog'cha pediatrlari soni 6,5-9 gacha bo'lganida pediatrik bo'limi boshlig'iga 0,5 lavozimi beriladi va shifokor 50% ishini bajaradi, agarda pediatrlarning umumiy soni 9 dan ohsa 1 bo'lim boshlig'iga 1 stavka berilib, davolash ishlaridan ozod etiladi.

Bolalar poliklinik bo'limlarining ish faoliyatlarining asosiy ish uslublaridan biri bo'lib dispanser usuli hisoblanadi, bu usul bolalarning sog'liqlarini saqlashga, chiniqtirishga , to'g'ri psixik, fizik, rivojlanishini ta'minlashga, kasalliklarini erta aniqlash, davolash va oldini olishga qaratiladi.

Bolalar poliklinikalaring asosiy yunalishi bu –sog'lom bola rivojlanishi va tarbiyalanishi uchun sharoitlarni ta'minlash: kasalliklarning profilaktikalarini olib borish, kasal bolalarga davolovchi yordam ko'rsatish, rivojlanishlarida va sog'liqlarida

nuqsonliklarga ega bolalar bilan davolash-profilaktik yordamni o'tkazish.

Shahar poliklinikalaridagi bolalar bo'limlaridagi tibbiy xodimlar ishlarining tavsiloti quyidagicha ta'riflanadi..

1. Profilaktik tadbirlar kompleksini tashkillashtirish va uyushtirish;

- 1.1. sog'lom bolalarni dinamik tibbiy kuzatish ;
- 1.2. profilaktik kuriklar va dispanserizatsiya ;
- 1.3. profilaktik emlashlar emlash(kalendariga ko'ra);
- 1.4. soglom turmush tarziga bag'ishlangan mashg'ulotlar o'tkazish bo'yicha ota onalar bilan (ma'ruza, muxokamalar, anjumanlar)o'tkazish, maktab bolalarini chiniqtiruvchi muolajalarga (jismoniy tarbiya i sportga) o'rgatish;
- 1.5. to'g'ri ovqatlantirishni tashkillashtirish va b.

2. Uyda va poliklinikalardagi davolash maslaxatli yordamni, jumladan kasal bolalarni malakali tibbiy davolanishga bolalar statsionarlariga, , Sog'liqlarini tiklash uchun oromgohlarga, iqtisoslashtirilgan bog'cha yasilarga, chiniqtiruvchi oromgoxlarga va b. yuborish;

3. Maktabgacha ta'lim muassasalarda va maktablarda davolash-profilaktik yordam ishlari;

4. Epidemiyaga qarshi chora tadbirlar (SES lar bilan birgalikda);

5. Bolalarning huquqlarini himoyalash ;

6. Shifokorlar , o'rta tibbiy xodimlarning malakalarini oshirish bo'yicha o'quv kurslariga yuborish ishlarni amalga oshirish;

7. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi o'rnatgan tartibda qaydlarni olib borish va hisobotlarni etkazish bo'yicha .

Poliklinikaning bolalar bo'limi quyidagi aloqalarni amalga oshiradi:

- Qizil Yarim Oy jamiyati, tuman Xalq ta'limi bo'limi, tuman pediatri bilan;
- hududiy sanitar epidemiologik markazlar bilan ;
- Salomatlik va statistika makazlari bilan,
- ayollar maslaxatxonolari va tug'ruqxonalar bilan,
- statsionar, dispanserlar bilan,
- kattalar uchun muljallangan poliklinikalardagi(oilaviy poliklinikalarda) o'smirlar xonalari bilan;
- maktablar, maktabgacha ta'lim muassasalari va oilaviy poliklinikalar bilan;
- bolaning yashash manzili bo'yicha sanitar faollar va umummaxalliy muassasalar bilan;
- bolalarning ota-onalari ish joylaribilan va oilalari bilan.

4.2. Shaxar poliklinikasining bolalar bulimi mudirining (markaz yoki oilaviy poliklinika)

- Bolalar poliklinikasi bO'limining yoki oilaviy poliklinikaga, shifoxonaning bolalar bO'limiga bosh shifokori lavozimiga ish tajribasi va tashkillashtirish maxoratiga ega bulgan pediater yoki UASH ni tayinlashadi;
- BO'lim boshlig'ini ishga olish va ishdan chetlatishshni bosh shifokor o'zi bo'ysinuvchi yuqorigi Sog'liqni Saqlash tashkiloti maslaxati yoki xokimiyat maslaxati bilan birgalikda amalga oshiradi;
- bo'lim boshligi poliklinikaning bolalar bulimi ishini boshkaradi va maxalliy Sog'liqni Saqlash bulimiga bevosita buysunadi;
- bo'lim boshlig'i poliklinika bulimlari ish faoliyatiga va uning sifati xamda bolalarning davolash-profilaktika yordamiga xolis ravishda tulik javobgar xisoblanadi;

Bo'lim boshlig'i poliklinikaga yuklatilgan vazifalarga monand bajarishi kerak bo'ladigan vazifalari;

- bolalarga poliklinikada, uyda va maktabgacha muassasalarda tibbiy davolash va profilaktik yordamni tashkillashtirish;
- dalillarga asoslangan tibbiyot isbotlagan tibbiy yordamning yangi usullarini, diagnostika, davolash, profilaktikaning yangi chora tadbirlarini qo'llash va poliklinika ishiga tadbik qilish;
- bo'lim ishchilarining, xonalarning ish ratsional grafiklarini tuzish va ularning bajarilishini nazorat qilish ;
- Poliklinikaning ish faoliyati davomida ayollar maslahatxonasi, tug'ruqxonalar,boshqa davolash-profilaktika muassasalari va sanitar-kurort muassasalari bilan xamkorligini ta'minlab berish .

Bo'lim boshligi quyidagilarga javobgar:

- Davolash- profilaktika ishlarining hozirgi fan va texnikaning rivojlangan talablariga monand sifatiga;
- bosh shifokor bilan maslaxatlashgan holda tibbiy va boshqa xodimlarni o'z vaqtida to'liq shtatlar bo'yicha rasmiylashtirish va lavozimlariga joylashtirish;
- berilgan bo'limning ish faoliyatiga ilmiy yutuklarni kiritish;
- tibbiy xodimlarning malakalarini oshirish;
- aholi bilan birgalikda poliklinikaning bolalar bo'limi faoliyatini yaxshilashga qaratilgan masalalarni hal qilish;
- xodimlarning tegishli qarorlar, qonunlar, qoidalar, metodik qo'llanmalar bilan

tanishtirishni ta'minlaydi;

- yuqori turuvchi organlarga statistik va b. xisobotlarni to'g'riligini tekshiradi va o'z vaqtida bera olishini ta'minlaydi.

- bo'lim boshligi bo'lim xodimlari ustidan tushgan arizalar, shikoyatlar va takliflarni ko'rib chiqadi va bosh shifokor bilan maslaxatlashgan holda tegishli chora tadbirlar ko'radi. Bo'lim boshlig'i markazning bosh shifokori oldida va zaruriyat tug'ilganida Sog'liqni Saqlash boshqarmasi oldida hisobotlar beradi hamda aholiga yiliga ikki martadan kam bo'lmagan hisobda hisobotlar topshiradi.

4.3. Poliklinika Pediatriya bo'limini mudirining funktsional majburiyatlari

Asosiy vazifalar bu bo'lim va umumiy bo'limlar shifokorlarini profilaktik-davolash va umumiy sanitariya ishlarini nazorat qilish va to'g'ridan to'g'ri raxbarlantirish.

- poliklinikada va xonadonda bemorlarga maslaxat o'tkazish;
- davolanishga tavsiyalar berish, statsionar davolanishga muxtoj bo'lgan bolalarni o'z vaqtida statsionarga yotkazishni ta'minlash;
- maktabgacha bo'lgan idoralarga va maktabga qatnaydigan bolalarning rejali dispanserizatsiyasini uyushtirish, yil davomida tibbiy ko'riklar natijalarini baholash;
- uning asosiy ishlaridan biri bo'limning ishning sifat ko'rsatgichlarini tahlil qilish, va ularning natijalarini bo'lim majmuasi bilan ko'rib chiqish.

Pediatriya bo'limining mudiri ishtirok etadi:

- oylik ish rejalarini bajarish nazoratida pediatrlar (poliklinikada, va shunday maktabgacha bo'lgan idoralarda va maktablarda ishlaydigan) yoki pediatriyaga tegishli umumiy profildagi shifokorlar ish rejasini va ish jadvalini tuzish;
- yuqori turuvchi organlarning metodik-instruktiv kursatmalarini, buyruqlarini, majburiyatlarni, bo'lim xodimlariga etkazish va ularning o'z vaqtida bajarishni ta'minlash;
- qayta kirgan shifokorlar va tibbiy xamshiralar instruktajida, administrativ yig'ilishlarda, o'tkaziladigan pediatrlar, UASh shifokorlar va o'rta tibbiy xodimlarni malaka oshirish tadbirlarida;

Pediatriya bo'limi mudiri majmuada olib borilgan ishlarda mehnatga chin dildan qarash tarbiyasini olib borilishiga, bolalarga va ota-onalarga diqqat va e'tibor bilan qarashga javobgar bo'ladi.

4.4. Uchastka pediatri, pediatri funktsional majburiyatlari.

Uchastka pediatri va UASH asosiy masalasi bo'lib kasalliklarni va hamma yoshda bo'lgan bolalar o'limini keyinchalik kamayishi, keng uyushtirish kompleksi yo'li bilan spetsifik va nospetsifik profilaktik tadbirlarini, bolalarni optimal fiziologik va psixo-nevrologik rivojlanishi ta'minlash.

UASH shifokori yoki uchastka pediatri bu faoliyatlarida majbur :

- ayollar maslaxatxonasi bilan doimo aloqada bo'lish, xomiladorlarni nazoratida qabulni ta'minlash, ayniqsa (xavf) guruhidan bo'lganlarni; xomiladorlarni tug'uruqdan oldingi oxirgi oylarda xonadonga qatnab ko'riklarini o'tkazish, shuningdek tug'uruqxonadan chiqqan yangi tug'ilgan chaqaloqlarni 3 kun davomida ko'rish, tibbiy xamshirani xonadonga qatnab yangi tug'ilgan chaqaloqlarni ko'rishini nazorat qilish;
- poliklinikada bolalarni qabul qilish, ularga rejim, ratsional oziqlanish, raxitning spetsifik va nospetsifik profilaktikasini belgilash, bolalarni fizik va psixonevrologik rivojlanishini baholash;
- uslubiy qo'llanmalariga asosan bolalarga profilaktik nazorat olib borish, ularni boshqa mutaxassislar maslaxatiga va zarur bo'lgan laborator tekshiruvlarga yuborish;
- kalendar bo'yicha profilaktik emlash rejasini tuzish, o'z vaqtida va asosli emlashni tibbiy qoldirilish sababini rasmiylashtirish;
- tasdiqlangan holatga asosan, bolalarni dinamik tibbiy tekshirishdan o'tkazish, boshqa shifokor-mutaxassislar tomonidan dispanser nazoratiga olingan bemorlarni kuzatish va dispanserizatsiyani foydaligini tahlillash;
- maktabgacha bo'lgan idoralarga va maktablarga qatnashdan ilgari tekshiruvlar o'tkazish, zarur bo'lgan profilaktika va sog'lomlantirishni olib borish.
- Chaqiruv bo'lgan kuni xonadonda bolalarni borib ko'rish, ularga zarur bo'lgan tibbiy yordam ko'rsatish, ko'rsatmalarga qarab fizioterapiya davolar buyurish; davolanish fizkulturasi, bemor bolaga sog'aygunicha, gosptalizatsiyagacha yoki poliklinikaga qatnash ruxsati berilguncha nazorat qilish, bir yoshgacha bolalarni har oy nazorat qilish;
- Uchastkada og'ir kasal bo'lgan, kasalxonaga qandaydir sabablarga ko'ra yotmagan bemorni to'g'risida poliklinika rahbariyatiga axborot berish;
- SESga tasdiqlangan holda infeksiyon kasallik yoki unga shubxa bo'lgan xolatlarni habar qilish, infeksiyon kasallikni tarqalmasligi uchun kompleks

profilaktik ishlar olib borish;

- Bolani davolanish uchun statsionarga yuborish, zarur bo'lgan holatlarda hamma tezkor gospitalizatsiya usulrini qo'llash;
- Sanator davolanishga muhtoj bo'lgan bolalarni nazoratga qo'yish va ajratish;
- uchastkada bolalarni sog'lig'ini ahvolini, umumiy va infeksiyon kasalliklarni, o'lim sabablarini, dinamikada sistematik analizini olib borish, buni asosida keyinchalik ish rejasi tuzish;
- O'zbekiston Respublikasi Sog'likni Saqlash Vazirligining tasdiqlagan tibbiy ho'jjatlarini olib borish;
- Doimo o'z malakasini oshirish, davolash va diagnostika yangi metodlarini qo'llash, tajribani oshirish;
- Bilimning saviyasini oshirish va uchastka tibbiy xamishirasini olib borgan ishlarini, saviyasini oshirishini nazorat qilish;
- Sog'lom bola rivojlanish masalasini, uning gigienik tarbiyasini, rejali sanitar-oydinlashtirish ishlarini olib borish, o'z uchastkasida aholidan sanitar aktini tuzish va ularni profilaktik ishlar olib borishni yo'lga qo'yish.
- Bolani oilasi bilan ish olib borish.

4.5 Maktabgacha bo'lgan bolalar idoralari va maktablarda shifokor pediatri funktsional majburiyatlari.

Maktabgacha bo'lgan bolalar idorasida vrach ishini ilovasi:

Maktabgacha bo'lgan bolalar idorasi shifokorlari bolalar poliklinika bo'limlarini raxbariyatiga bo'y sinadi va bolalar soniga qarab 2-3 maktabgacha bo'lgan bolalar idorasiga xizmat ko'rsatadilar. Maktabgacha bo'lgan bolalar shifokori, bu idoraga qatnaydigan bolalarni sog'lig'iga javob beradigan shaxs bo'ladi.

DDU shifokorining funktsional majburiyatlari:

- shifokor fiziologiya, psixologiya va maktabgacha bo'lgan bolalar patologiyasi tumanida o'z saviyasini tizimli oshirish lozim, bolalar tarbiyasi dasturini hamda maktabgacha pedagogika asoslarini bilish shart.
- Shifokor yasli mudiri, pedagog va katta xamshira bilan birgalikda DDUda ishlaydigan xodimlarni tibbiy bilimiga javob beradi va ularni saviyasini oshirishda aktiv ishtirok etadi;
- Shifokor butun kompleks profilaktika tadbir choralarini tashqil qiladi va vaqti-vaqti bilan sanitar-epidemiya qarshi rejimni nazorat qiladi, uqalash

o'tqazishni vositasini, fotariy ishini, gigiyena va sog'liqni mustaxkamlash chora tadbirlarini nazorat qiladi;

- Vaqtincha tibbiy emlashni kechiktirish va organizmi allergiyaga moyilli bolalarni immunizatsiyaga tayyorlash;

- Bolalarni yoshi va sog'lig'ini holatiga qarab shifokor 10- kunlik individual taomnoma tuzadi va nazorat qiladi, umumiy ovqatlanish muassasini tozaligini va ovqatni tayyorlash texnologiyasini nazorat qiladi. Tayyor maxsulotni sifatini ob'ektiv baholaydi, brakeraj daftarida belgi qo'yadi;

- Shifokor hamma qayta kelgan va kasallikdan keyin qaytib kelgan bolalarni, muassasada 2- kundan ko'p bo'lmagan vaqtda ko'rikdan o'tkazadi;

- DDUga katnaydigan bolalarni tarbiyachilarni ishlatib, tibbiy xamshiralarni kundalik ko'rigini tashkil qiladi;

- Shifokor o'z vaqtida o'tkir kasallik bemorlarni, shunday bolalarni o'tgan formali kasalliklarini, surunkali patologik xolatlarini (anemiya, raxit, gipotrofiya, eksudativ diatez va boshkalar) aniqlaydi, va poliklinika hamda yordamchi xonalarni mutaxassislar maslaxatli yordamini ishlatib, kompleks patogenetik terapiya bilan ta'minlaydi.

Maktablarda shifokorni funktsional majburiyatlari:

Umumiy-ta'lim berish maktablarda o'quvchilarga tibbiy ta'minlanish shifokor-pediatrlar va UASH, va kuchini yo'qotmagan shtat normativli urta tibbiy xodimlar tomonidan amalga oshiriladi. Maktab tibbiy xodimlarini asosiy vazifasi o'qivchilarni sog'lig'ini saqlashga qaratilgan profilaktika tashqil qilish, epidemiyaga qarshi tozalik va davolash-sog'lomlashtirish tadbir choralarini ko'rish.

Shifokor majbur:

- bolalar poliklinikasi (bo'limi) yoki maktabgacha bo'lgan bolalar idorasi va maktab poliklinika bo'limi mudirini tomonidan tasdiqlangan, o'tayotgan yilni ish rejasiga ega bo'lish kerak, bu maktab pedagogik maslaxatiga ma'lum qilingan bo'lishi lozim;

- o'z vaqtida metodik tavsiyalariga munosib bo'lgan tibbiy ko'riklar tashkil qilish va o'tkazish, bolalar aholisini dispanserizatsiyadan o'tkazish, har bir o'quvchining sog'lig'ini holatidan kompleks hulosa berish, jismoniy tarbiya bilan shug'ullanish uchun tibbiy guruhini aniqlash va zarur bo'lganda davolash-sog'lomlashtirish chora tadbirlarini belgilash;

- o'quvchilarni chuqur tekshiruvlar natijalarini analizi o'tkazish, ularni sog'lig'ini mustaxkamlash uchun olingan ma'lumotlar asosida umumiy reja tuzish;
- jismoniy tarbiya darslariga va sport sektsiyalarida mashg'ulotlarga qatnashib, maktabda jismoniy tarbiya berishni nazoratga olish, o'quv ishlarini rejimi, dam olish va o'quvchilarni ovqatlanishiga, ayniqsa uzaytirilgan kunli guruh o'quvchilariga ahamiyat berish, epidemiyaga qarshi chora tadbirlar o'tkazish, bolalarni profilaktik ko'rikdan va o'smirlarni profilaktik emlashlar oldidan ko'rigini o'tkazish.
- o'quvchilarni orientatsiyasi va professional maslaxati bo'yicha, ularni sog'lig'ini holatini inobatga olib, pedagog xodimlari bilan birgalikda ish olib borish;
- bo'lib chiqish va o'tkazish imtixonlardan ozod bo'lishga muxtoj bo'lgan o'quvchilarni aniqlash, ularga tayinlangan materiallarni mansub bo'lgan poliklinika kommiyasi ixtiyoriga topshirish;
- maktabda ambulator qabul o'tkazish va tibbiy yordam ko'rsatish;
- maktab xodimlari, ota-onalar va o'quvchilar o'rtalarida tozalik ishlarini oydinlashtirish;
- o'quvchilar sog'lig'ini ahvoli to'g'risida ma'lumotlarni analiz natijalarini, ularni kasalliklarini va o'quvchilarni sog'lig'ini mustaxkamlantirishga qaratilgan chora tadbirlarini, poliklinika (bolalar bo'limi mudiri) bosh shifokori va pedagogik maslaxat a'zolariga ma'lum qilish;

4.6. Oilaviy poliklinika faoliyati:

Shahar poliklinikalarini faoliyati bekorligini zarurligini inobatga olib, sog'liqni saqlash birlamchi zvenosining shahar eksperimental muassasalari normativ va xolatlar yangi loyixalari ishlab chiqilgan.

28 sentyabr 2005 yilda "O'zbekiston Respublikasini Sog'liqni Saqlash muassasalar boshqarmasi va mablag' bilan ta'minlash sistemasini kelajakda islox qilish choralari to'g'risida" Vazirlik Kabineti №217 qaroriga asosan, va sog'liqni saqlash sferasida kelajakda chuqur reforma qilish muljalida, mablag'lash yangi mexanizmini tarqatilishi va (BTSYo) birinchi tibbiy yordam shahar muassasalarida eksperiment sifatida uni joriy qilish, shunday shahar aholisiga tibbiy xizmat ko'rsatish yangi printsiplarini joriy qilish. Sog'liqni Saqlash Vazirligi tomonidan ma'lum qadam tashlangan.

Ayrim shahar poliklinikalarini yangi maglag' bilan ta'minlanish etapiga o'tishi

unumli va o'z vaqtida amalga oshirish uchun, umumiy praktika shifokori printsipli bo'yicha tibbiy yordam tashkil qilish, sog'liqni saqlash birlamchi zvenosining malakali mutaxassislarni tayyorlash va talablarni birxillashtirish organizatsiyasiga va ularni ishlarini baholashga Vazirlikning 29 dekabr 2007 yildagi № 594 maxsus qarori chiqqan. Bunda oyilaviy poliklinikalarda umumiy praktika shifokoriga alohida diqqat ajratilgan.

Aholini sog'lig'ini yaxshilashiga qaratilgan hamma zarur chora tadbirlar o'tkazilishi tufayli BTSYO namunali ustav ishlab chiqarilgan, u bilan BTSYOning muljallari va masalalari maxsus xolatlar aniqlangan:

BESYO unga biriktirilgan aholiga sifatli tibbiy-sanitariya yordam ko'rsatish muljali bilan tashkil qilinadi. Asosiy vazifani amalga oshirish uchun BTSYO xodimlari quyidagi masalalarni hal etadi:

1. Biriktirilgan aholiga, ayniqsa tez uchrab turadigan kasalliklarni profilaktikasi va davolashi uchun, ayrim bemorlarga ko'rsatilganday, butun oilaga ham individual tibbiy xizmat ko'rsatish.
2. Tez tez uchrab turadigan kasalliklarning davomidagi kechadigan og'ir xolatlarda va notipik variantlarda, bemorlarni ko'rsatgichlariga qarab, o'z vaqtida tibbiy maslaxat, maxsus tibbiy muaasasalarga yo'llanma berish va gospitalizatsiya qilish.
3. Ixtiyorda bo'lgan va standartli ta'minlar yordamida aholiga gospitalizatsiyagacha tezkor tibbiy tez yordam ko'rsatish.
4. Xizmat ko'rsatilayotgan aholida kasallik, travmatizm, nogironlik, va o'limning kamaytirish maqsadida profilaktik chora tadbirlar o'tkazilish.
5. Aholini sog'lom hayot kechirish, shuningdek tug'ri oziqlanish, alkogol ist'emol qilish bilan kurashish, chekish va boshqa zararli odatlarni yo'qotish propagandasini, tozalik gigiyenik tarbiyasini tashqil qilib chora tadbirlar o'tkazish.
6. Xomilador va tug'ruqdan keyingi xolatdagi ayollarga dispanser nazoratdan o'tkazish va tashqil qilish, shuningdek ko'rik, diagnostik tekshiruv, dinamik nazoratda sog'liqni holatini baholash, xomiladorlikni va tug'ruqdan keyingi holatlarda asoratlarini o'z vaqtida aniqlash; xomiladorlikni va tug'ruqdan kechingi holat asoratli kechilganda, xomilador va tug'ruqdan keyingi ayollarni zarur bo'lgan holatlarda mutaxassis-shifokorlar maslaxatiga yuborish; gospitalizatsiyaga muxtoj bo'lgan xomilador ayollar va tug'ruqdan keyingi ayollarni aniqlash; xomilani 1-2 oyligida rivojlanish poroklarini aniqlash maqsadida, xomilador ayollarni o'z vaqtida skrining tekshiruvidan o'tkazish;

oldindan har bir xomiladorning sog'lig'ini xolatiga qarab tavsiya etilgan yordamchi tug'ruqxona muassasasini darajasini ratsional aniqlash; xomilador va tug'ruqdan keyingi ayollarni patronaji; Tug'ruqga yaqin xomiladorni va uni oila a'zolarini psixoprofilaktik va jismoniy tayyorlash; tug'ruqdan keyingi xolati fiziologik kechishida tug'gan ayollarni dispanser xisobdan chiqarish.

7. Kompleksli epidemiyaga qarshi tozalik chora tadbirlarni tashqil qilish va o'tkazish, shuningdek: profilaktik emlash, biriktirilgan xonadonlarning va atrof territoriyasini tozalik holatini umumiy nazorat qilish, infeksiyon kasalliklar o'choqlarida kuzatish chora tadbirlar o'tkazish, biriktirilgan aholini xafli epidemiologik holatlari to'g'risida ogohlantirish.
8. Biriktirilgan aholini sog'lom hayot kechirishga o'rganishni uyg'otish chora tadbirlarini tashqil qilib o'tkazish, shuningdek ulg'aymoq avlodni sog'lomlashtirish; ona va bolani sog'lig'ini himoyalash; oilani ratsional rejalashtirish; oilaviy hayotni ijtimoiy va boshqa aspektlarida etika, psixologiya, gigiyenasiga; tug'ruqga va tug'ruqdan keyingi holatlarda (ante va perinatal kechishi); ko'krak bilan emizishiga; ratsional oziqlanishiga; tozalik va gigiyena asoslariga; tug'ma anomaliyalarni va nasliy kasalliklarni kamaytirishga, immunizatsiyaga;
9. Ijtimoiy yordam xodimlari bilan birgalikda yolg'iz, qariyalarga, nogironlarga va surunkali patologiyali bemorlarga patronaj tashqil qilib, tibbiy-ijtimoiy yordam ko'rsatish
10. Tartibli aholini bolalari va kattalariga, maktabgacha bolalar muassasasi, maktab kollejlari, OO'YUga, bolalar uyiga, internatlarga, muassasalarga tibbiy xizmat ko'rsatish.
11. Bemorlarni surunkali patologiyalarini erta aniqlash maqsadida muljalli tibbiy va profilaktik ko'riklarini, kontingentlar bo'yicha umumiy dispanserizatsiyasi, birinchi o'rinda bolalar va o'smirlar uchun tashkil qilish va o'tqazish;
12. Ijtimoiy-ma'noli kasalliklarga qarshi davolash-profilaktik chora tadbirlar o'tkazish, shu jumladan tuberkulyoz, teri-tanosil kasalliklari, xavfli o'smalar, OITS va OIV infeksiyalari.
13. Aholini kasalliklarini, mehnat qobiliyatini doimiy va vaqtinchalik yo'qolishiga olib kelgan kasalliklarni sabablarini o'rganish, kasallanish va travmatizmning kamayishiga olib boriladigan chora tadbirlar.
14. Tibbiy xizmatlar sifati va foydasini oshirishi uchun biriktirilgan aholiga tez tibbiy yordam ko'rsatilish usullari va tartib formalari tashqil qilinishi.
15. Vaqtincha ish qobiliyatini yo'qotishi ekspertizasini tasdiqlangan tartibda

o'tkazish: bemorlarni shifokorlar maslaxat kommissiyasiga (VKK) va sog'liqni xolatini mehnat shifokori ekspert kommissiyasiga (VTEK) ga sog'liqni xolatini va mehnat qobiliyatini aniqlash uchun shifokor ekspertizasiga, sog'liqni saqlash Vazirligini tasdiqlangan xolatiga asosan o'tkazishi uchun yuborish.

16. Davlat Markaziy sanitariya-epidemiologiya nazoratiga (TsGSEN) o'z vaqtida infeksiyon kasalliklar, zaxarlanishlar va favqulotli vaziyatlarni aniqlanishi va ro'yxatdan o'tkazish to'g'risida xabar berish.
17. Biriktirilgan aholini sog'liqni saqlash va mustaxkamlash chora tadbirlarini o'tkazish uchun jamoani keng jalb qilish.
18. Tasdiqlangan shaklli ho'jjatlarni hisob va hisobotini sifatli, o'z vaqtida olib borish.
19. Bemorlarni hurmati va huquqini amal qilish.
20. Ixtiyorda bo'lgan tibbiy asbob-uskunlarini, BTSYo apparatura va mol mulklari foydali ishlatilishi va saqlashni ta'minlash.
21. Xonalarda amaldagi norma va qoidalarga kelishgan epidemiyaga qarshi rejim va tozalik-gigiena, aseptika koidasini, asbob va materiallarni sterilizatsiya sharoitlarini saqlash, infeksiyadan keyingi asoratlarni ogoh qilish, parenteral gepatitlar,OITS, boshqa infeksiyalardan oldini olish.
22. Laborator va instrumental tekshiruvlarni mos bo'lgan diagnostika va standart jihozlar bilan o'tkazish.
23. BTSYO O'zbekiston Respublikasi qonuni tomonidan ma'n etilmagan va bu muassasalarni muljaliga javob beradigan faoliyat boshqa turlari bilan shug'ullanishi mumkin.

BTSYO boshkaruvini bosh shifokor bajaradi.

- BTSYO bosh shifokori, viloyat xokimiyatini boshlig'i bilan kelishgan holda markaziy shahar kasalxonasining bosh shifokori tomonidan tayinlanadi va ozod qilinadi, Toshkent shahrida – Toshkent shahri sog'liqni saqlash Bosh boshqarmasi bilan tuman sog'liqni saqlash boshqarma organi kelishilgan holda;
- BTSYOning faoliyatini bosh shifokor boshqaradi va nazorat qiladi, ish tashqil qiladi va uni ishi natijalariga javobgarlik olib boradi, xizmat qilinayotgan territoriyada sanitariya-epidemiologiya hotirjamligiga javob beradi. Inoshchnomasiz BTSYO nomidan ish tutishi mumkin.
- Hamma muassaslarda o'zini tanitish mumkin, kelishuvlar tuzish, ishonchnoma berish, banklarda hisob-kitob va boshka hisoblar ochadi, ho'jjatlarda birinchi imzo

chekish huquqi bilan ega bo'ladi, hamma BTSYO xodimlariga muhim buyruqlar chiqaradi, BTSYO xodimlarini ishga qabul qiladi va ozod qiladi, mexnat qonuniga asosan ularni rag'barlantiradi va qarz undiradi, uni huquqiga kiruvchi boshqa funktsiyalarni bajaradi.

BTSYOning asosiy mablag' bilan ta'minlash chashmasi bo'lib davlat byudjeti xisoblanadi, byudjetdan tashqari keladigan maqlag' bo'lishi mumkin, ular:

- profil faoliyatini amalga oshirilgan xizmati va bajaruvlari;
- begona tashkilotlarga ishlatilmayotgan xonalarni vaqtinchalik arendaga taqdim etish.

- Xonalar va boshqa davlat mol mulkini;
- Yuridik va jismoniy shaxslar tomonidan berilayotgan xomiylik yordami;

BTSYO amalga oshirilgan qarorga munosib tezlashtirish va rivojlanish moddiy fond tuzadi, ular muassasani moddiy rag'batlantirish va moddiy-texnik bazasini rivojlanishi uchun ishlatiladi.

- boshqa chashma bo'lib, sog'liqni saqlash boshqarmasini territorial organi tomonidan berilgan tartibda tasdiqlangan maxsus ruxsatnoma bo'lganda aholiga pullik xizmat ko'rsatishdan kelgan daromadlar bo'lishi mumkin.

- BTSYO ijtimoiy rivojlanish savollari kollektiv kelishuv yo'li bilan xal etiladi va kollektiv shartnormasi bilan tartiblanadi. Kollektiv shartnomasi ishlab BTSYOni ishlab chiqarish va mexnat munosabatlarni, mexnat saqlanishi va sotsial rivojlanishni tartiblaydi.

- Mexnat xaqini sistemasi va formasi, BTSYO xodimlarini mexnatini moddiy tartiblanishi qonunga mos ixtiyordagi fond chegarasida tashqil etiladi. Eng past ish xaqini hajmi birlik tarif darajasiga mos belgilanadi, yuqori cheklangan hajmi chegaralanmaydi va o'tqazilgan ish sifati hamda hajmidan, sharoitidan, BTSYO xar bir xodimi bilan tuzilgan individual ish shartnomasiga asosan qo'llanadi.

BTSYOlarni ishchilari ishini moddiy rivojlantirish fondlari orqali tartiblash.

- BTSYIO o'z faoliyatini natijalarini nazoratini va hisobini olib boradi, buning uchun doimiy asosda buxgalter operativ va tibbiy hisoboti, qonunga munosib moliya-buxgalterlik, statistik va tibbiyot-statistik hisoboti olib boriladi.

- BTSYO o'z ish faoliyati natijalarini hisobotini va boshqa ma'lumotlarni amalga oshgan qonuniy kelishilgan muddatda taqdim etadi:

- tibbiyot-statistika hisobotlar – sog'liqni saqlash boshqarmasini territorial organlariga;
- statistika hisobotini – statistika davlat territorial organlariga;
- moliy-buxgalter hisobotini – territorial moliya boshqarmasi organlariga;

- qonun bilan tasdiqlanmagan boshqa hisobot turlari taqdim etilishi man etiladi. Boshqa biron bir korxona va muassasalar BTTYOning faoliyati to'g'risida axborot va hisobot talab qilishiga xaqi yo'q.

**Bttsy bosh qismlaridan biri oilaviy poliklinikalar hisoblanadi.
(BTTYO shahar eksperimental muassasasi)**

1. Shahar birinchi tibbiy-sanitariya yordami eksperimental muassasasi, byudjet tashkilot va yuridik shaxs huquqi bilan mustaqil ho'jalik yurituvchi sub'ekt hisoblanadi.
2. Oilaviy poliklinika faoliyatini rahbarligini bosh shifokor boshqaradi.
3. Shtat normativlariga asosan oilaviy poliklinika shtatlari belgilanadi.

Oilaviy poliklinika funktsiyalari.

Oilaviy poliklinika quyidagi funktsiyalarni tashkil qiladi:

1. Kasalliklarni oldini olish va qisqarishiga, nogironlikga, va o'limni qisqarishiga, kasallikni erta aniqlashga yo'nalgan kompleks profilaktik chora tadbirlar o'tkazish.
2. Oilaviy- territorial printsipi bo'yicha birlashtirilgan aholisiga birinchi tibbiy-sanitariya yordam ko'rsatish(bemorlarni ambulator tarzda qabul qilish, bemorlarni xonadonga qatnab ko'rish va boshqalar).
3. Patsientlarni sog'lig'ini nazoratini olib borish, tekshiruvlardan o'tkazish, va zarur bo'lgan davolash hamda sog'lomlashtirish, dispanser kuzatish tashkil qilish.
4. Laborator va instrumental tekshirish bilan ta'minlash.
5. Bemorlarni belgilangan tartibda kasalxonalarga hospitalizatsiya qilish.
6. Patsientlarga umumiy shifokor praktikali mutaxassislar kompetentsiyasi ramkalarida malakali tibbiy yordam ko'rsatish.
7. Hayot uchun xavfli bo'lgan holatlarda yoki baxtsiz hodisalarda (travma, zaxarlanish, xayvonlar va kemiruvchilarni tishlashi va boshkalarda) tezkor ravishda tibbiy yordam ko'rsatish.
8. Ko'rsatgichlarga asosan bemorlarni boshqa davolash-profilaktika muassasalariga maxsus tibbiy yordam ko'rsatilish uchun, transportirovka bilan ta'minlash.
9. Patsientlarni vaqtincha mexnat qobiliyatini yo'qotganligi ekspertizasini o'tkazish, va shunday o'z vaqtida VTEKga umumiy mehnat qobiliyatini yo'qotishiga xos belgilari bo'lgan shaxslarni yuborish.

10. Surunkali kasalliklari bo'lgan bemorlarga va nogironlarga tibbiy- ijtimoiy yordam ko'rsatish uchun ijtimoiy organlari bilan birgalikda yoki mustqil ravishda tibbiy yordam ko'rsatish.
11. Oilaga maslaxatli yordam va sanitariya-tushuntirish ishlarini olib borish:
 - Yuqumli kasalliklarni profilaktikasi;
 - ko'krak bilan emizish, bolalarni gigiyenik tarbiyasi, bolalarni sog'lig'ini yomonlashishini ogohi, ularni ta'lim olish muassasalarga tayyorlash, proforientatsiyasi;
 - reproduktiv sog'liqni saqlash, xavfsiz onalikni ta'minlash, kerak bo'lmagan homiladorlikni ogoh qilish, kontratsepsiya, etika, psixologiya, sotsial va oilaviy hayotni tibbiy-seksual aspektlari;
 - sog'lom hayot kechirish, jismoniy tarbiya va sportni ahamiyati;
 - zararli odatlar va ularni asoratlari:
14. oilaviy poliklinikaga biriktirilgan aholini sog'lig'i holatini analizi va sog'lomlantirish chora tadbirlarini rejasi ishlab chiqishi.
15. belgilangan tartibda profilaktik emlash o'tqazish, sanitariya-epidemiologiya nazorat organlariga infektsion vaziyatlar to'g'risida, parazitlar va kasbiy kasalliklar, aholini zaharlanishi, sanitar- gigiyenik qoidalarini va epidemiyaga qarshi talablarni buzish holatlarini ma'lum qilish.
16. Hisob va hisobot hujjatlarini tuzish.
17. Bemorlarni davolash va tekshirishda boshqa davolash-profilaktik muassasalar bilan ishda qabul qilish printsiplarini saqlash.

Oilaviy poliklinika tarkibi.

Oilaviy poliklinikasi tavsiya etgan tarkibi:

1. Registratura;
2. Shifokorgacha xona;
3. Maslaxat- davolash bo'limi;
4. Kunduzgi statsionar;
5. funktsional diagnostika xonasi;
6. Oral regidratatsiya punkti;
7. Sog'lom bola xonasi;
8. Klinik-diagnostika laboratoriyasi;
9. fizioterapiya bo'limi;
10. Markaziy sterilizatsiyalash bo'limi;
11. informatsion-kommunikatsion texnologiya xonasi yoki meditsina statistikasi

xonasi;

12. Buhgalteriya;

13. Administrativ-boshqarma va ho'jalik bo'limi.

14. Oilaviy poliklinika strukturalarida boshqa bo'limlar ham xonalar bo'lishi mumkin: DOTS xonasi, rentgen xonasi, izolyator, ichak va tomchi guruxli infeksiyalarga materiallar olish xonasi, balg'am olish xonasi va boshqalar.

Oilaviy poliklinika ro'yxatxonasi funktsiyalari (shahar BTTYO eksperimental korxonasi)

1. Oilaviy poliklinika registraturasi uni strukturali bo'limi deb hisoblanadi, bemorlarni poliklinikada va xonadonda o'z vaqtida shifokor qabuliga ro'yxatga olishni ta'minlaydi.
2. Registratura tarkibida: shifokorni xonadonga chaqiruvni qabul qilish va ro'yxatga olish, tibbiy ma'lumotnoma va kasallik tarixini ro'yxatga olish, tibbiy arxiv uchun alohida ajratilgan o'rinlardan iborat.
3. Registratura ishini bevosita boshqaruvchisi bosh tibbiy xamshira bo'ladi.

OP registraturasi asosiy funktsiyalari bo'lib:

1. Bemorlarni uyga chaqiruv va shifokor qabuliga dastlabki va tezkor ro'yxatga olishni ularni poliklinikaga murojaat qilishda hamda telefon orqali qabul qilinishi tashkil qilish.
2. Aholini kundalik hamda dam olish, bayram kunlari qabul qilishlarini ma'lum qilish, vaqtini va xonalar sonini ko'rsatish.
3. Aholini shifokor qabuliga yozilishi tartibi to'g'risida xabardor qilish, bosh shifokor va uni muovini aholini qabul qilish joyi va vaqtini ma'lum qilish, dorixonalar, kechki va tungi vaqtda, dam olish kunlarida, bayram kunlarida tezkor yordam beradigan statsionarlar manzilini ma'lum qilish.
4. Vaqtincha mehnat qobiliyatiga ega bo'lolmasligi to'g'risida tegishli muxr bilan tasdiqlangan tibbiy ma'lumotnoma berish, va ularni maxsus daftarlarda xisobga olib registratsiya qilish.
5. OPga qayta kelgan yoki chiqib ketgan patsientlarni xisobi va registratsiyasi.
6. Xisob xujjatlarni to'g'ri tuzish borish.

Oilaviy poliklinikada shifokordan oldingi xona funktsiyasi

1. Shifokordan oldingi xona oilaviy poliklinikada patsientni bulgan muammosini aniqlash uchun va uni umumiy oqimdan ajratish uchun tashqil etilgan, o'tkir

infektsion kasalliklarga gumonli bemorlar.

2. Sog'liqni xolatini hayotiy ko'rsatgichlarini o'lchash va baholash.
3. Zarur bo'lganda bakteriologik tekshiruvga material yig'ish, va shifokorgacha tezkor yordam berish.
4. Shifokorgacha bo'lgan xonada malakali tibbiy xamshira ishlash lozim, shifokorgacha bo'lgan xonani ish faoliyatini bosh tibbiy xamshira nazorat qiladi.

Oilaviy poliklinikani sog'lom farzand xonasini funktsiyalari

1. Sog'lom farzand xonasiga javobgarlikni UASH hisobidagi, tajribali yoki maxsus tayyorgarlik ko'rgan tibbiy xamshirasi olib boradi.
2. Sog'lom xonada umumiy praktika shifokorlari va tibbiy xamshiralar ota-onalarga bolalarni to'g'ri parvarish qilishga ko'nikishlarini o'rgatish individual ishlar olib boradilar.
3. Sog'lom farzand xonasiga qatnash rejasini umumiy praktika shifokori tuzadi.
4. Sog'lom farzand xonasiga :
 - yosh bolalarni ota-onalari bilan individual va kollektiv suhbat olib borish uchun:
 - "Onalar maktabi" tashqil qilinishi uchun:
 - Ota –onalarni bolalarni parvarish qilish metodikalarini o'rgatish, kun rejimini tashqil qilish uchun, yoshiga mansub massaj komplekslariga, bolalar oziqasini tayyorlash texnologiyasiga, qo'shimcha oziqlanish va oziqlantirish kiritish rejalari,qoidolari;
 - maktabgacha bo'lgan muassasalarga qatnashni qoidalariga bolalarni individual tayyorlash.

Oilaviy poliklinika bosh shifokori funktsiyalari

1. Poliklinika Bosh shifokori yakkaboshchilik asosida faoliyat boshqaruvini olib boradi va kreditlarni taqsimlovchi bo'ladi.
2. Oilaviy poliklinika Bosh shifokori tayyorlanadi va ozod qilinadi Toshkent shahrida Toshkent shahri Sog'liqni Saqlash boshqarmasi organlari bilan tuman Sog'liqni Saqlash boshqarmasi kelishilgan holda; Marg'ilon, Samarqand, Guliston shahrilarida – ish faoliyati 5 yildan kam bo'lmagan davolash va tashqilot ishlarida tajribasi bo'lgan malakali shifokorlar tizimidan bo'lganlar, markaziy shahar kasalxonasi Bosh shifokori va viloyat xokiyamiatining Sog'liqni Saqlash boshqarmasi kelishilgan xolatda.
3. Oyilaviy poliklinika Bosh shifokori yagona territorial Sog'liqni Saqlash

boshqarmasi organlariga bo'ysinadi.

4. Bosh shifokor O'zbekiston Respublikasi amalga oshgan meyyoriy-huquqiy aktlari, sog'liqni saqlash boshqarmasi yuqori organlar buyruqlari va boshqarmalari, muassasa Ustavi, va ega bo'lgan sharoit bilan o'z faoliyatini boshqaradi.
5. Oilaviy poliklinika Bosh shifokorini funktsional majburiyatlari:

Bosh shifokor majburiyati bo'lib, oyilaviy poliklinikada va xonadonda aholiga malakali tibbiy yordam tashqil qilish.
6. Amaldagi buyruqlarga asosan aholini dispanserizatsiya qilish.
7. Muassasada davolash-diagnostika va profilaktika ishlarini sifatini oshirishga yo'naltirilgan chora tadbirlar o'tkazish.
8. Umumiy va yuqumli, vaqtinchalik mehnat qobiliyatini yo'qotishiga olib keladigan kasalliklarni, aholini umumiy o'lim ko'rsatkichi va nogironlikni kamaytirish va yo'qotishga qaratilgan chora tadbirlarni tashqillashtirish va o'tkazish.
9. Xonalarni, personal bo'limlarini va boshqa qo'shimcha bo'limalarni ish jadvalini tuzish va ularni nazorat qilish.
10. Ishchi va xizmatchilarni vaqtincha ish faoliyatini yo'qolishi ekspertiza ishini sifatli o'tkazish.
11. Statsionarlar bilan birgalikda bo'lgan poliklinika ishlarini tashqil qilish.
12. Poliklinika ishlarida yangi profilaktika metodlari va yangi vositalar, diagnostika, davolashni kiritish. Xodimlar ishiga va aholiga tibbiy yordam ko'rsatish yangi uyushmali formalari.
13. Poliklinikani tibbiy xodimlarini faoliyatini osonlanshiruvchi zamonaviy tibbiy asbob-uskunlar bilan ta'minlash.
14. Tegishli bo'lgan binolarni, qurilishlarni, asbob- uskunalarni ishlatish va ularni xolatiga qarash, o'z vaqtida ularni profilaktikasini o'tkazish, va kapital remontiga qarash.
15. Aholi o'rtasida tozalik oydinlantirish ishlarini har hil ommaviy axborotlarni ishlatib o'tkazish.
16. Poliklinikada boshqaruvchini aholi va xodimlarni qabul qilish vaqti va soatlarini ajratib yozilishi; o'z vaqtida takliflarni, ariza va shifoktlarni ko'rib chiqish, va ularni har biriga alohida aniq chora ko'rish.

Oilaviy poliklinika Bosh shifokori huquqi:

1. Xodimlarni amalga oshirilgan qonun qoidalariga asosan, ishga tayyorlash va

ozod qilish.

2. Xodimlarni mukofotlash va intizomli qarzni undirishni yuklash.
3. Buyruqlar chiqarish, kreditlarni boshqarmoq, shartnomalar tuzish, majburiyatlar yuklash, va poliklinika nomidan amalga oshgan qonun qoidalarga asosan boshqa harakatalarni tashqil qilish.
4. Poliklinikada hamda xonadonlarda ko'rsatilgan tibbiy yordam, tekshiruv, diagnostika, va bemorlarni davolash sifatini nazoratlarini tuzish.
5. Poliklinikani sodda, hakamlar sudi, davlat organlarida, jamiyat va boshqa uyushmalarda kasb qiladi.
6. O'z kasbi malakasini oshirish va belgilangan tartibda malaka darajasini o'zlashtirish uchun attestatsiyadan o'tish.

Bosh shifokor shunga javob:

1. Oilaviy poliklinikada zamonaviy talablarga munosib va ilm hamda texnika rivojlanish satxida bo'lgan davolash- diagnostik protsessini sifati va darajasi.
2. Tibbiy va boshqa kadrlarni to'g'ri ishlatish va belgilash, o'z vaqtida va to'liq vazifa shtatlarini komplektlash.
3. Ishga qabul qilinayotgan xodimlarning mexnatni muxofaza qilish, xavfsizlik texnikasi, yong'indan xavflik, va vazifalik instruktsiyalari bilan tanishtirish, ichki mehnat tartib qoidalari va boshqa muhim hujjatlar bilan tanishtirish.
4. Tibbiy uskunalarni, apparaturalarni saqlanishi, byudjet vositalarini, medikamentlarni hamda boshqa moddiy va mulkiy qiymatlarning maqsadli va foydali ishlatilishi.
5. Tibbiy xizmatlarni sifatini oshirishiga yo'nalgan o'z vaqtida yangi metodlarni kiritish.
6. Kasallik varaqalarini, blankalarni, retsept blankalarini, narkotik vositalari uchun blankalarni va boshqa o'zgacha hujjatlarni hisobga olish, saqlanishi va berilishini uyushtirish.
7. Ishlab chiqarilgan rejaga mansub tibbiy xodimlarni malakasini oshirish.
8. Xodimarga o'z vaqtida mansub bo'lgan buyruq, farmon va instruktiv-metodik tavsiyalar va boshqa normativ hujjatlarni ma'lum qilib bildirish.
9. Shifokorlar va boshqa xodimlarning yangi metodlar to'g'risida va profilaktika, diagnostika hamda davolashni sistematik informatsiyasini.
10. Tozalik- gigiyena va epidemiyaga qarshi chora tadbirlarni saqlash.
11. Poliklinikani oilaviylashtirish faoliyatini yaxshilash uchun jamoatni jalb qilish.
12. Yuqori turuvchi raxbariyatga o'z vaqtida va aniq moliy hisobotni taqdim etish.

13. Oilaviy poliklinikani yong'indan xavfsizligini, mehnat va xavfsizlik texnikasini muxofaza qilinishi.

Oilaviy poliklinika Bosh shifokorini davolash ishlari bo'yicha muovini funksiyalari

1. Bosh shifokor muovini vazifasiga, davolash va tashkillashtirish ishlarida tajribasi bo'lgan shifokor tayyorlanadi.
2. Bosh shifokor muovini Bosh shifokor tomonidan ishga qabul qilinadi va ishdan ozod qilinadi.
3. Bosh shifokor bo'lmagan vaqtda (ta'til, kasallik, komandirovka) Bosh shifokor muovini uning hamma huquqlari bilan foydalanadi va uning vazifasini bajaradi.
4. Bosh shifokor muovini respublika, territorial va regional Sog'liqni Saqlash boshqarmasi organlarini amalga oshirilgan normativ-huquqiy aktlari, buyruq va farmonlari bilan ishda foydalanadi, shunday poliklinika holati hamda oyilaviy poliklinika bosh shifokori buyruqlari bilan.

Bosh shifokor muovini majburiyatlari bo'lib:

1. Poliklinikada va uni tashqarisida o'tkazilayotgan ozodalik-oydinlantirish, davolash-sog'lomlashtirish, profilaktik chora tadbirlarni o'tkazilishini rejalash va nazorat qilish.
2. Poliklinikada va xonadonda bemorlarga sifatli davolash-diagnostik yordam tashkillashtirish.
3. Hamma davolash- profilaktik muassasalar bilan ishlarda birgalikda ishlash va o'tkazishni ta'minlash.
4. Vaqtincha mehnat qobiyalitini yo'qolgani ekspertizasini amalga oshirish, bemorlarga guvohlik berish uchun VTEKga yuborish.
5. Xomiladorlarga malakali tibbiy yordam ko'rsatish tashkilotlarni nazorat qilish.
6. Poliklinikada va infeksiyon kasalliklar o'choqlari joyida profilaktik va epidemiyaga qarshi chora tadbirlarni o'tkazilishni tashqil qilish va nazorati.
7. Oilaviy poliklinika tibbiy xodimlarini o'z vaqtida va sifatli tibbiy ko'riklaridan o'tishlari nazorati.
8. Shifokorlarni malaka oshirish va attestatsiyasi rejalarini ishlab chiqarish va amalga oshirish.
9. Poliklinikada shifokorlar konferentsiyalarini tashqillash va o'tkazish.
10. Tibbiy hujjatlarini olib borilishi, shubhasizlikni, statistik ma'lumotlarini, o'z

vaqtida aniqlangan statistik ma'lumotlarini tuzilishi va ularni taxlilini nazorati.

11. Hisobda turgan bemorlar va fertil yoshdagi ayollar dispanser ko'rigini tashkil qilish, xomiladorlikka salomatligi umuman va birmuncha to'g'ri kelmaydigan ayollarni aniqlash va ularni sog'lomlashtirish.
12. Oila rejalashtirish va kontratsepsiya bilan nazoratni amalga oshirish.

Davolash ishlariga ma'sul Bosh shifokor muovini huquqi:

1. Tibbiy xodimlarning tanlash va joylashtirishda ishtiroq etishi.
2. Rahbarga poliklinika xodimlarini rag'barlantirish yoki tartib-imtizomlik qarzni undirishda taklif bildirishi.
3. Poliklinika xodimlariga buyruqlar loyihalarini tayyorlash, ko'rsatmalar va buyruq berishi.
4. O'z kasbini tajribasini oshirish va belgilangan tartibda tajriba toifasini o'zlashtirish uchun attestatsiyadan o'tish.

Davolash ishlari bo'yicha Bosh shifokor muovini javobgarligi:

1. Poliklinikada davolash-dagnostik, profilaktik va ozodalik-oydinlantirish ishlarini tuzish.
2. O'z vaqtida xodimlarga adminisstratsiyani mansub buyruqlarini va ko'rsatmalarini, shunday instruktiv-metodik va boshqa direktiv xujjatlarini ma'lum qilish.
3. O'z ishini natijalari, biriktirilgan aholiga xizmat sifati, shunday o'z funktsional majburiyatlarini bajarishda amal qilgan yoki amal qilmaganligida kelib chiqqan asoratlar bo'lib poliklinika faoliyatiga yoki patsientlar sog'lig'iga zarar etkazganga.
4. Tibbiy uskunalarni va shunday tezkor tibbiy yordam ko'rsatish uchun medikamentlarni saqlanishi va foydali ishlatilishi.
5. Hisob-kitob hujjatlarini va taqdim etilgan statistik ma'lumotlarini shubhasizligi.

Oilaviy poliklinika bo'limi mudirini funktsiyasi

Oilaviy poliklinika mudiri vazifasiga o'z kasbiga tayyorlangan va zarur bo'lgan tajribaga egali hamda tashkilotchi qobiliyatiga ega bo'lgan umumiy praktika shifokori tayyorlanadi.

2. Bo'lim mudirini ishga tayyorlash va ozod qilish oyilaviy poliklinika rahbari tomonidan amalga oshirilgan qonun qoidalariga asosan bajariladi.
3. Bo'lim mudiri faqat oilaviy poliklinika bosh shifokori muoviniga bo'ysinadi.
4. O'z ishida bo'lim mudiri poliklinika vaziyatlari, lavozimli shaxslar vaziyati, BTSYO Ustavi, buyruqlar va Sog'liqni Saqlash yuqori organlarini instruktsiyalari,

oilaviy poliklinika rahbariyati ko'rsatmalari va rasmiy buyruqlari hamda amalga oshirilgan qonun qoidalarga amal qiladi.

Maxsus bo'limi mudirini vazifasiga kiradi:

1. Bo'lim xodimlarini faoliyatini boshqaruvini amalga oshirish.
2. Bo'limda hamda xonadonlarda davolash-tashxis va profilaktika ishlarini tashqil qilish.
3. Bo'lim shifokorlari tomonidan o'tkazilgan davolash va tashxislarni nazorat qilish.
4. Shifokorlar uchastkalarida egalangan kontingentni profilaktik emlash bilan urab olishni rejasini nazorat qilish.
5. Harbiy xizmat o'tuvchilar hamda o'smirlarni tekshirish va sog'lomlashtirishni sitfatini nazorat qilish;
6. Vaqtincha mehnat qobiliyatini yo'qotish ekspertizasini bo'lim shifokorlari tomonidan sifatli o'tkazishni tashqil qilish, va vaqtincha mehnat qobiliyatini yo'qolish ekspertizasini amalga oshgan qonun qoidalariga mansubligini nazorat qilish.
7. Bo'lim xodimlarini ish jadvalini tuzish.
8. Diagnostika va mehnat tashkilini, bo'lim praktika ishlarida davolash metodlarini oldingi formalarini joriy etish.
9. Bemorlarni majburiy shaxsiy ko'rikdan o'tkazib rejali gospitalizatsiyasini tashqil etish, va gospitalizatsiya uchun berilgan orderni va ambulator kartasidan ko'chirmasi to'g'ri va to'liq tuzilishini tekshirish.
10. Dispanser nazoratida bo'lgan bemorlarni, dispanser nazoratida turgan va dispanser nazoratga qayta olingan bemorlarni sifatli va foydali dispanserizatsiyasini tashkil qilish.
11. Dispanserli bolalarni guruhini va uchastkadagi bir yoshgacha bo'lgan bolalarni UASH shifokorlari tomonidan nazoratini tekshirish.
12. Bo'lim shifokorlari tomonidan infeksiyon kasalliklarni ilgaritdan aniqlashi va davolashini tashkil etish, ular tomonidan o'z vaqtida davlat sanitariya-epidemiologiya nazorati markaziga xabar berishlarini tashkil etish.
13. O'zbekiston Respublikasi chegarasidan chiqadigan, va sanator-kurort davolanishga boradigan shaxslarni to'g'ri ajratilishini tekshirish.
14. Shifokor va o'rta tibbiy xodimlar tomonidan aholi hayotida sog'lom hayot propagandasini o'tkazish ishlarini tashkil qilish.
15. Har bir xodimni ko'rsatgich analizlariga va o'tkazilgan tekshiruvlarga asosan, bo'limda shifokorlar va o'rta tibbiy xodimlarni malakasini oshirish ishlarini tashkil etish.

16. Bo'lim ishlarini hisoboti va ish rejasini tuzish.

Bo'lim mudiri huquqlari:

1. Bo'limdagi ishga kadrlarni tanlashga qatnashishi, ularni o'rtalarida ish vazifasini va o'rinlarini belgilash, xodimlarni rag'barlantirish yoki qarz to'lashini yuklashda takliflar kiritish.

2. O'z kasbinini malakasini oshirishi va malaka darajasini oshishni o'zlashtirish uchun belgilangan tartibda o'tish.

Bo'lim mudiri javobgarlik olib boradi:

1. Xodimlar diqqatiga o'z vaqtida mansub bo'lgan buyruqlarni va ko'rsatmalarni, instruktiv-metodik va boshqa direktiv hujjatlarini ma'lum qilish.

2. O'z ishini natijalari, biriktirilgan aholiga ko'rsatgan xizmat sifatini, hamda patsientlarni sog'lig'iga zarar etkazgan, yoki oyilaviy poliklinika faolyatiga zarar etkazgan, o'z funktsional majburiyatlarigina taluqli bo'lgan hatti-xarakatlari yoki xarakatsizliklarini natijalari.

3. Tibbiy uskunalarni hamda tez yordam ko'rsatish uchun bo'lgan medikamentlarni saqlanishi va foydali ishlatilishi.

4. Taqdim etilgan statistik ma'lumotlari va hisob-kitob hujjatlarini shubxasizligi.

5. Bo'limda tozalik-gigiyena va epidemiyaga qarshi chora tadbirlarini saqlash.

Oilaviy poliklinika umumiy praktika shifokorini funktsiyalari (BTSYO shahar eksperimental korxonalari)

I. Umumiy holatlar

1. (UASH) umumiy amaliyot shifokori – (davolash ishlari yoki umumiy amaliyot shifokori) profili bo'yicha oliy tibbiy ma'lumotli diplomli mutaxassis, biriktirilgan aholiga yoshi va jinsi qanday bo'lganidan qattiy nazar aholini sog'lig'ini saqlash chora tadbirlarini o'tkazish, kasalliklarni profilaktikasi o'tkazilishi va tez tibbiy yordam ko'rsatish huquqiga ega bo'lgan.

2. Umumiy praktika shifokori lavozimiga, umumiy amaliyot shifokori diplomi bo'lgan yoki boshqa mutaxassisga ega bo'lgan, umumiy amaliyot shifokorini maxsus programmasidan muvafaqiyat bilan bitirgan va malaka tavsifiga javoban mos sertifikat olgan shifokor tayyorlanadi.

3. Umumiy amaliy shifokori boshqa shifokorlar bilan birgalikda (guruhli amaliyot) yoki alohida tibbiy yordam ko'rsatadi. Aholini sotsial-demokratik tizimiga qarab, shifokorlar guruh boshqa mutaxassislarni ham qo'shishi mumkin, shu jumladan

sotsial xodimlarini.

4. Umumiy amaliyot shifokori regional va territorial sog'liqni saqlash boshqarmasi organiga mansub, O'zbekiston Respublikasi qonun qoidalaridan, O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi buyruqlari va instruktiv-metodika hujjatlaridan o'z faolyatini yurgazishda foydalanadi.

5. Umumiy amaliyo' shifokorlarini ishga tayyorlashda va ishdan ozod qilishda oyilaviy poliklinika Bosh shifokori, O'zbekiston Respublikasida amalga oshgan qonun qoidalariga mansub amalga oshiradi.

Umumiy praktika shifokori majburiyatlari:

1. Biriktirilgan aholiga ularni sog'lig'ini saqlash, tez tez uchraydigan kasalliklarni profilaktikasi va davolalash maqsadida alohida patsientlarga nisbatan butun oyilaga ham bir satxda tibbiy xizmat ko'rsatishi.

2. Maxsus tibbiy muassaslarga patsientlarni o'z vaqtida gospitalizatsiya va maslaxatga yuborish.

3. Xizmat ko'rsatilayotgan territoriya aholisiga standartlarga mansub va egallangan asbob uskunalarga xos davolanishgacha bo'lgan tezkor tibbiy yordam ko'rsatish.

4. Xizmat ko'rsatilayotgan aholida o'lim, nogironlik, travmatizm bo'yicha profilaktika chora tadbirlarini olib borish.

5. Sog'lom hayot kechirish propagandasini bilan shug'ullanish (to'g'ri oziqlanish maslaxatlari, chekish bilan kurashish, alkogolni su'iste'moli, sport va jismoniy tarbiya bilan shug'ullanish).

6. Epidemiyaga qarshi sanitariya kompleks chora tadbirlari tashkil qilinib o'tkazilishi: emlash profilaktikasi, biriktirilgan ho'jalik va xonadon ho'jaliklarini tozaligini umumiy tekshirish, o'choqli infeksiyon kasalliklari joyida observatsiya chora tadbirlarini o'tkazish, xizmat ko'rsatilayotgan territoriyada epidemiya analizi, biriktirilgan aholiga epidemiologik xavfli vaziyatlar to'g'risida ogohlantirish.

7. Xomilador ayollarni dispanser nazoratini tashkil qilish, ularni patronajini xonadonda o'tkazish, zarur bo'lgan xolatlarda ularni mutaxassislar ko'rigiga, tug'ruqqacha har bir patsientkaga ratsional DPM turini tayinlash, tug'ruqdan keyingi nazorati va tug'ruqdan keyingi xolati qoniqarli kechishida hisobdan echish, tug'ma anomaliyalarni tez tez takrorlanishini va nasliy kasalliklarni kamaytirish.

8. Biriktirilgan aholini sog'lom hayot kechirish uchun kompleks chora tadbirlar tashqil etib ularga o'quv o'rganishni o'tkazish, bu jumladan:

- o'smir avlodni sog'lomlashtirish;
- ona va bolalarni himoya qilish;
- kerak bo'lmagan xomiladorlik, oyilani ratsional rejalash, etika, psixologiya,

gigiyena, sotsial va boshqa oila aspektlari profilaktikasi;

- xomiladorlik, tug'ruq va tug'ruqdan keyingi davrda;
- ko'krak bilan boqish;

- ratsional oziqlanish;

- tozalik va gigiyena asoslari;

9. Sotsial xodimlari bilan birgalikda surunkali kasalligi bo'lgan bemorlarga, nogironlarga, qariyalarga, yolg'izlarga tibbiy- sotsial yordam tashkil etish.

10. Biriktirilgan aholi (bolalar, o'smirlar, tug'adigan yoshdagi ayollar, surunkali kasalligi bo'lgan bemorlar) o'rtasida dekretlangan kontingentlarni dispanserizatsiyasi, biriktirilgan aholini o'rtasida oldindan kasallikni aniqlash va belgilangan tibbiy ko'riklarini tashkil qilib utkazish.

11. Sotsial ma'noli kasalliklar (tuberkulez, teri-tanosil kasalliklari, xavfli o'smalar, VICH infeksiyalar va OITS) bilan kurashish tufayli davolash- profilaktika chora tadbirlarni o'tkazish.

12. Biriktirilgan aholini vaqtincha va doimiy mehnat qobiliyatini yuqolishiga olib kelgan kasalliklarni sabablarini o'rganish, kasallanish va travmatizmning kamaytirish chora tadbirlarini ishlab chiqish.

13. Biriktirilgan aholiga tibbiy xizmatlarni sifatini oshirish uchun va tibbiy xizmat ko'rsatish tashqil etilgan formalari va metodlarini rivojlantirish va takomillashtirish.

14. Vaqtincha mehnat qobiliyatini yo'qotish bo'yicha ekspertizani o'rnatilgan tartibda o'tkazish; Sog'liqni Saqlash Vazirligi instruksiyasiga hos sog'lig'ini xolatini va mehnatga loyaqatligini shifokorlar ekspertizasini o'tkazishi uchun bemorlarni VKK va VTEK tekshiruvlariga yuborish.

15. Markaziy Davlat sanitariya epidekmilogiya nazoratiga o'z vaqtida aniqlangan infeksiyon kasalliklar, zaxarlanishlar va favqulotdagi holatlar bo'yicha habardor qilish.

16. Biriktirilgan aholini sog'lig'ini saqlash va mustaxkamlash chora tadbirlarini ishlab chikarishda jamoatni keng jalb qilish.

17. Hisob va hisobot ho'jjatlarini tasdiqlangan formada sifatli va o'z vaqtida olib borish.

18. Patsinetlarni huquqini saqlash, ularni tibbiy ma'lumotini sirda tutishi huquqi bilan birgalikda.

19. Mavjud bo'lgan tibbiy asbob uskunlari, apparaturalari saqlanishi va foydali ishlatilishini ta'minlash.

20. Tug'ruqxonalar, ayollar maslaxatxonalar bilan doimiy aloqada bo'lish, va xomilador ayollarni nazoratida qabul qilish qoidalarini saqlash, ayniqsa (xavf) guruhiga kiradiganlarni.

21. Tug'ruqxonadan chiqqan yangi tug'ilgan chaqaloqlarni birinchi 2-3 kunlarida tibbiy xamshira bilan birgalikda xonadonga qatnash, sog'liq guruhini aniqlash, shuning uchun dinamik nazorati rejasini va sog'lomlashtirish chora tadbirlarini tuzish va ularni hayotga oshirish.

22. Bolalarni poliklinikada qabul qilish, jismoniy va nerv- asabiy bolalarni rivojlanishini baholash, ularga ratsional oziqlanish rejimi buyurish, raxit spetsifik va nospetsifik profilaktikasi.

23. Bolalarni zarur bo'lgan laborator tekshiruvlari va boshqa mutaxassislar maslaxatlariga yuborish.

24. Bemorlarni chaqirtirilgan kunidayoq xonadoniga qatnash, zarur bo'lgan xolatda tibbiy yordam ko'rsatish, bemorlarni sog'ayib ketguniga qadar nazorat qilish; bir yoshgacha bo'lgan bolalarni kundalik nazorati, zarur bo'lgan xolatda uni davolanish muassasiga tezkor yotkazish choralarini ko'rish. Bo'lim mudiriga uchastkadagi og'ir kasallar qadayddir sabalarga ko'ra kasalxonaga yotkazilmaganligi to'g'risida habar berish.

25. Tibbiy xamshira bilan birgalikda profilaktik emlashlarni rejalash.

Umumiy praktika shifokori shunday huquqqa

ega:

1. O'rnatilgan tartibda o'z kasbini malakasini oshirish va malaka darajasini o'zlashtirishga attestatsiyadan o'tish.

2. Amalga oshirilgan normativ ho'jjatlarga mansub ambulator bemorlarga mexnat qobiliyati bo'lmagan yoki oyilada qaramog'ida bulgan bemorlar uchun beoriladigan varoqlarni berish.

3. Xonadonda o'lim to'g'risida shifokor guvoxnomasini berish.

4. Biriktirilgan aholiga tibbiy-sotsial yordamni yaxshilanish muammolari bo'yicha Sog'liqni saqlash boshqarmasi yuqori organlariga va oyilaviy poliklinika rahbariyatiga takliflar kiritish.

5. Kengash majlislarida, ilmiy-praktik konferentsiyalarida ishtiroq etish, umumiy praktika shifokori vazifasi va maqsadiga xos bo'lgan har hil ommabop va kasbga oid tashkilotlarga a'zo bulish.

6. Boshqa mutaxassislar tomonidan o'tkaziladigan chora tadbirlarga qatnash.

Umumiy praktika shifokori shunga javobgarlik olib

boradi.

1. O'z ish faoliyatini sifati va natijalari, shunday o'z ishini funksional majburiyatlarini xamda unga biriktirilgan urta tibbiy xodimlar xarakatlari yoki xarakatsizliklarini natijalarida, asorati bo'lgan oyilaviy poliklinika faoliyatiga va

patsientlarni sog'lig'iga zarar etkazgan natijalar.

2. Patsientlarga tezkor tibbiy yordam ko'rsatilganda tibbiy asbob uskunlarni va dori-darmonlarni saqlanishi va foydali ishlatilishi.
3. Taqdim etilgan statistik ma'lumotlari va xisob-kitob xujjatlarini shubxasizligi.

Oilaviy poliklinika tibbiy statistik funktsiyalari

1. Statistik vazifasiga o'rta tibbiy ma'lumotga ega bo'lgan va tibbiy statistika ixtisosi bo'yicha tayyorlangan shaxslar tayinlanadi.
2. Tibbiy statistik Bosh shifokor tomonidan tayinlanadi va ishdan ozod qilinadi.
3. Tibbiy statistik bevosita Bosh shifokor muoviniga bo'ysinadi.
4. Tibbiy statistik o'z ishida Bosh shifokor va Bosh shifokor muovini buyruq , ko'rsatmalari va farmoyishlarini, hamda tibbiy statistiklar uchun belgilangan instruktsiyalari va qoidalarini qo'llaydilar.

Tibbiy statistik majburiyatlari bo'lib:

1. Tasdiqlangan tibbiy-statistika hisob ho'jjatlari ustida ishlab borish va analizini o'tkazish.
2. №39 formasini oyma-oy yig'ib ishlov berish.
3. Poliklinika faoliyatini ta'riflovchi asosiy ko'rsatgichlarni hisobini chiqarish.
4. Muassasada vaqtincha mehnat qobiliyatini yo'qolishi kasalliklarini har oy hisobini o'tkazish.
5. Vaqtincha mehnat qobiliyatini yo'qotish bo'yicha kasalliklarni tavsiflaydigan ko'rsatgichlarni chiqarish.
6. Yillik va kvartal hisobotini tuzish.
7. Statistika jadvallariga o'tgan yil ma'lumotlarini solishtirib tuzish.

Tibbiy statistik huquqga ega:

1. Poliklinikada ajratilgan bo'limlarda hisob-hisobot ho'jjatlarini to'g'ri olib borilishini tekshirish.
2. Har oy kasalliklarni hisobotini olib borish, ko'rsatgichlarni chiqarish va hisobot tuzish uchun, poliklinikani ajratilgan bo'limlaridan zarur bo'lgan ma'lumotlar olish.
3. Belgilangan mukamallashtirilgan kurslarida o'z kasb malakasini oshirish.
4. O'z mehnat sharoitini yaxshilash uchun ma'muriyatga tavsiyalar kiritish.

Tibbiy statistik shunga javobgar;

1. Statistik hisobotni o'z vaqtida va to'g'ri tuzish.
2. Olingan natijalarni ob'ektivligi va gumonsizligi.

VAQTINCHALIK SHTAT NORMATIVLARI:

**BTSYO shahar eksperimental muassasalarida, mustaqil yuridik shaxs sifatida
«Salomatlik-2» va «Ayollar va bolalar salomatligini mustaxkamlash»
loyixalarini jadvallarida funktsiyalanadigan.**

<i>Nº p/p</i>	Vazifa nomlari	Shtat birliklarini normativi	Hisobdan
	Shifokor xodimlar		
1	Umumiy amaliyot shifokori	1,5	BTSYOga biriktirilgan 2000 ta odamga.
2	Shifokor - laborant	1,0	20ta ambulator qabuli shifokoriga
	O'rta tibbiy xodimlari		
1	Bosh tibbiy xamshira	1,0	Muassasa bo'yicha
2	UASh tibbiy xamshirasi	2,0	1 ta UASh vrachi lavozimiga
3	Laborant	1,0	8ta ambulator qabuli shifokoriga
4	fizioterapiya bo'yicha tibbiy xamshira	1,0	Bir yilda 15000 kelishilgan fizioterapevtik birligi
5	Massaj bo'yicha tibbiy xamshira	1,0	10ta ambulator qabuli shifokoriga
6	Davolash jismoniy tarbiya instruktor (LFK)	1,0	40ta ambulator kabuli shifokoriga
7	funktsional diagnostika tibbiy xamshirasi (EKG,UZI, EXO, REG)	1,0	1ta uskunalar bilan jihozlangan xonaga
8	Protseduralar xonasi tibbiy xamshirasi	1,0	10ta ambulator qabuli shifokori
9	Emlash xonasi tibbiy xamshirasi	1,0	3000ta maktabga, bolalar yaslisi, bog'cha-yasliga qatnamaydigan bolalarga.
10	Markaziylashtirilgan sterilizatsiya bo'limi tibbiy xamshirasi (OTsS)	1,0	20ta shifokor lavozimiga

11	Tibbiy statistik	1,0	20ta shifokor lavozimiga
12	Tibbiy registrator	1,0	6ta ambulator qabuli shifokoriga
	Kichik tibbiy xodim		
1	Ho'jalik bekasi	1,0	Bir muassasaga
3	Laboratoriya sanitarkasi	1,0	4ta shifokor-laborant va laborantga
4	Fizioterapiya sanitarkasi	1,0	2ta fizioterapiya tibbiy xamshirasi lavozimiga.
5.	Muolaja xonasi sanitarkasi	1,0.	Bir xonaga bir smenaga
6	Emlash xonasi sanitarkasi	1,0	1ta emlash xonasi tibbiy xamshirasiga
7	OTSS sanitarkasi	1,0	OTsS 1ta tibbiy xamshirasiga
	Ma'muriyat- raxbariyat va xo'jalik xodimlari		
1	Bosh shifokor	1,0	Bir muassasaga
2	Davolash bo'yicha bosh shifokor muovini	1,0	Bir muassasaga
3	Moliya menedjeri (bosh buxgalter xukukiga egalik	1,0	Bir muassasaga
4	Iqtisodchi	1,0	Bir muassasaga
5	Buxgalter –kassir	1,0	Bir muassasaga
6	Kadrlar bo'yicha mutaxassis	0,5	200ta ishchiga
7	Kotib	1,0	Bir muassasaga
8	Sanitar-texnik bo'g'imlar slesari	1,0	300ta sanitar-texnik nuqtali aunktiga (rakovina, unitaz, vanna yoki dush o'rnatishlariga)
9	Elektrta'mirlovchi	1,0	750ta yorituvchi nuktalarga
10	Xovli tozaligiga qarovchi	1,0	2500 kv.m.territoriyasiga
11	Qorovul	3,0	Har bir muassasada va uni filialida

Eslatma:

Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami yuridik mustaqil shahar eksperimental

korxonalarini shtat jadvalini tuzishda, quyidagilarni hisobga olish lozim:

1. Bo'lim mudiri lavozimi 9ta umumiy praktika shifokoriga 1ta belgilanadi. Shunda bo'lim mudiri bir shtati umumiy praktika shifokorini bir shtati o'rniga kiritiladi.
2. Umumiy praktika shifokorlari soni 6,5dan to 9 gacha bo'lganida, bo'lim mudirini lavozim 0,5 umumiy praktika shifokori o'rniga kiritiladi.
3. Shifokor rentgenolog lavozimi asbob-uskunalar xona (bo'lim) mavjud bo'lgan xolda belgilanadi.
3. Kunduzgi statsionar mavjud bo'lgan holda quyidagi lavozimlar tayinlanadi:
 - statsionarda 25ta yotoq o'ringa 1ta kunduzgi shifokor;
 - har bir shifokor lavozimiga 1ta tibbiy xamshira hisobdan;
4. Oddiy remont xizmatlarini bajaruvchi ishchi, ichki sanitar-texnik sistemalari montaj ishchisi va elektromontyor lavozimlari o'rniga kiritiladi, normativ bo'yicha, ko'rsatilgan boshqa lavozimlarga belgilanish mumkin bo'lmagan holda.

5. SHAHAR BOLALAR KASALXONASI.

5.1. Shahar bolalar kasalxonasining faoliyati to'g'risida umumiy ma'lumotlari:

Masalalar:

1. Bolalarga nisbatan eng yangi tibbiyot ilmiy va praktika erishishlari asosida davolash profilaktik yuqori malakali yordam ko'rsatish.
2. Xizmatidagi praktikaga, bolalar aholisiga zamonaviy profilaktika metodlarini kiritish, diagnostika va bemorlarni davolashda asoslangan tibbiy ma'lumotlarni ishlatish.
3. Muassasalarni ish metodlarini va tashqillangan formalarini rivojlanishi va mukamallashtirish.

Bolalar kasalxonasining strukturasiga quyidagi bo'limlar kiradi.

Qabul bo'limlari (boksli).

1. Statsionar.
2. Laboratoriya-diagnostika kompleksi.
3. Patologo-anatomiya bo'limi (morg).
4. Yordamchi bo'limlar: dorixona, oshxona, tibbiy statiska bo'limi: tibbiy arxiv; kutubxona; omborxona; ma'muriy - ho'jalik kism.

Shahar kasalxonasi ko'rinishi, hajmi, ko'rsatilgan yordam xarakteri bo'yicha va mehnat tashkillashtirish sistemasi bo'yicha bo'lishi mumkin:

A) profil bo'yicha: ko'p profildagi yoki maxsuslangan (bir profildagi)

B) tashkillashtirish tizimi bo'yicha – poliklinikaga biriktirilgan yoki biriktirilmagan;

V) faoliyat hajmi bo'yicha – har hil toifali (yotok o'rin quvvatli).

Bolalar kasalxonasining shtatlari

Statsionarda shifokor – ordinator 20ta yotoq o'ringa xizmat qiladi. Bo'limda 60tadan ko'p bo'lgan yotoq o'rin uchun bo'lim mudiri lavozimi ajratiladi; bo'limda 200ta yotoq o'ringa qabul bo'limi shifokori ajratiladi. Bitta tibbiy xamshira kunduzi 8-10ta go'dak bolalarga xizmat ko'rsatadi, kechasi 15ta bolaga xizmat ko'rsatadi; katta bolalar bo'limida bitta xamshira 15ta bolaga kunduzi xizmat ko'rsatadi, va kechasi 20-25ta bolaga xizmat ko'rsatadi. Har bir bo'limda ho'jalik bekasi va katta tibbiy xamshira mavjud. Bolalar kasalxonasini shtatalari O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining № 155 sonli 1000ta bolalar aholisiga 3,4 yotoq o'rin hisobidan, 10.04.2006 yildagi qarori bilan tasdiqlangan, amalga oshgan shtat normativlariga mansub belgilanadi.

Shahar bolalar kasalxonasining umumiy pediatriya bo'limida 60ta yotoq o'rniga taxminiy shtatlari:

Bo'lim mudiri	– 1	ho'jalik bekasi	– 1
Ordinator shifokorlari	– 3	sanitarka-farroshi	– 6
Katta tibbiy xamshira	– 1	bufetchi	– 1
Palatada tibbiy xamshirasi	– 12	ovqat uzatib turuvchilar	– 2

Bolalar shifoxonasini toifalari

Toifalar. Bolalar kasalxonasi quvvati bo'yicha 7ta toifaga bo'linadi:

1. 300 – 400 o'rin;
2. 250 – 300 o'rin;
3. 200 – 250 o'rin;
4. 150 – 200 o'rin;
5. 100 – 150 o'rin;
6. 75 – 100 o'rin;
7. 50 – 75 o'rin.

Shahar/tuman bolalar kasalxonasining Bosh shifokori bo'yicha holat

Kasalxona Bosh shifokori lavozimiga davolash va tashkillashtirish ishlarida tajribasi bo'lgan malakali shifokor tayinlanadi, kasbi bo'yicha ish staji 5 yildan kam bo'lmaydigan. Amalga oshgan qonun qoidalarga nisbatan sog'liqni saqlash

boshqarmasi organi tomonidan belgilangan nomenklaturasi tartibida ishga tayinalanadi va ozod qilinadi. Kasalxona faoliyatini boshqaruvini yakkaboshchilik asosida bajaradi, butun davolash-profilaktika, kasalxona ma'muriy –ho'jalik va moliya faoliyatlariga javob beradi.

Bevosita sog'liqni saqlash yuqori organiga bo'ysinadi.

O'z faoliyatida amalga oshgan qonun qoidalaridan, sog'liqni saqlash boshqarmasini idora qiladigan ho'jjatlari, buyruqlari, O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligining boshqaruv ho'jjatlaridan, kasalxona holatidan, va shunday shu kungi instruktsiyalardan tayanadi.

Davlat va davlatga qaramagan, sud boshqaramalarida va boshqa boshqarmalarda kasalxonani kasb qiladi.

Bosh shifokor buyruqlari va ko'rsatmalari kasalxonaning hamma xodimlari uchun majburiy bo'ladi.

3.2. Shahar bolalar kasalxonasi Bosh shifokorining funktsional majburiyatlari

Kasalxonaning perspektiv va shu kungi rejalarini ishlab chiqaradi, sog'liqni saqlash yuqori organlariga tasdiqlash uchun taqdim qiladi va ularni bajarilishini ta'minlaydi.

Har yili analiz qiladi va hisobot tuzadi:

- O'tayotgan yilga moliya-ho'jalik faoliyatini va kasalxona material- texnik bazasini rivojlanishi;

- kadrlar bilan ishlaydi, ularni qo'nimsizligini sabablarini aniqlaydi va ularni bartaraf qilish chora tadbirlarini rejalaydi.

3. Umumiy va infeksiyon kasalliklarni kamaytirish va profilaktikasiga yo'nalgan kasalliklarni letallik natijalarini va bolalar o'limini kamaytirish chora tadbirlarni ishlab chiqaradi va tashqil qiladi.

4. Bolalarni tekshiruvda va davolashida kerakli bo'lgan sifat bilan ta'minlaydi.

5. Statsionarda va QVPlar orasida va boshqa davolash – profilaktor muassasalar bilan kasal bolalarning davolash va xizmat ko'rsatishda qabul bilan aloqa ta'minlaydi.

6. Kasalxonaga bemor bolalarni parvarish qilish uchun kelgan bemor onalarni, sog'lomlashtirish va diagnostika hamma kompleksi bilan ta'minlaydi.

7. Poliklinika va statsionarga infeksiyon kasalliklarni olib kirish va tarqatish profilaktikasi bilan ta'minlaydi.

8. Kasalxonada yosh bolalarni ratsional oziqlanishi, davolanish va parxezli oziqlanishini tashkil qiladi.

9. Statistika va boshqa hisobotlarni tuzishda ishtiroq etadi, ularni O'zbekiston Respublikasi qonun qoidalariga mansub belgilangan muddatlarda mansub bo'lgan organlarga taqdim etilishini va gumonsizligini ta'minlaydi.

7. To'lovlar uchun hisoblarni, oylik maosh tabelini, kasalxona buyruqlarini, uni kompetentsiyasiga taaluqli bo'lgan boshqa ho'jjatlarni shaxsiy imzo bilan muxrlaydi.

11. Kasalxona xodimlarini va keluvchilarni belgilangan tartibda qabul qiladi.

12. Har kuni kiruvchi pochtani ko'rib chiqadi, rezolyutsiyalar ko'yadi ularni bajarilishi va bajarilish miuddatini ko'rsatgan holda.

13. Kasalxona faoliyatiga talluqli xatlar, shikoyatlar, va arizalarni o'z vaqtida va sifatli ko'rib chiqishi, va ularni har biriga chora ko'rishni belgilab ularni bajarilishini tekshirish.

14. Kasalxonaning hamma bo'limlarining va xodimlarning ish faoliyatlarini umumiy tekshiruvini tashkillashtirish.

15. Mehnat ichki tartib qoidalarini, kasaba uyushmasi komiteti yoki boshqa vakillar organlari bilan birgalikda ishlab chiqarish va ularni tasdiqlash, hamda ularni amalga oshirilishini tekshirish.

16. Xodimlar uchun kasbiy instruktsiyalarni tasdiqlash, hamda kasalxona keluvchilari va bemorlarni ichki tartib qoidalarini tartibini.

17. Hamma toifali ishchilarni shtatli lavozimini kadrlar bilan komplektlash. Egallangan lavozimlar shtat jadvaliga mansubligini bir kvartalda kamida bir marta tekshiradi.

18. Kasalxonaning hamma ajratilgan bo'limlarda mexnat qo'riqlash va texnika xavfsizligi ishini saqlanishi umumiy raxbarligini tashqil qiladi.

19. Kasaba uyushmasi komiteti bilan birgalikda tibbiy xodimlarning sog'lig'ini saqlash (vaqti-vaqti bilan va profilaktika ko'riklari, dispanserizatsiya, mexnat qo'riqlash va xavfsizlik texnikasi chora tadbirlar, va boshqalar) bo'yicha chora tadbirlar o'tkazilishini ta'minlaydi.

20. Statsionarni sanitariya-epridemiyaga qarshi rejimini bajarilishi

tekshiradi;

21. Alohida va favqulodagi holatlarda kasalxona xodimlarining aniq xarakatlarini ta'minlaydi; aytib o'tilgan vaziyatlarda xodimlarning xarakatlari bo'yicha ko'rsatmalari, egallagan rejali bemorlar va xodimlarning evakuatsiyasi.

22. Kasalxonadagi hamma favquloddagi vaziyatlarni, signal olishi bilan oq, tekshirish va yo'qotish chora tadbirlarini tezkor amalga oshirish. Maxsus hisobdagi narkotik vositalari, moddiy qiymatli, pojar, to'satdan o'lim, Texnik xizmatdagi avariya, alohida xavfli infeksiyalar va boshqalar blankalarni o'g'irlash holatlarini, sog'liqni saqlash boshqarmasini yuqori organi yuqoridagi raxbariga yoki manfaatdor bo'lgan tashkilotlarga (militsiya, avariya va yong'in xizmatlari), bo'lgan vaziyatni informatsiya bilan birgalikda ma'lum qilish.

23. Kasalxona xodimlarini ish metodlarini yangilash va mavjud bo'lgan tashkillangan formalarini mukamallashishiga kiritishga imkon beradi, kelajakda ko'rsatilayotgan diagnostika, davolash va profilaktika yordamini sifatini va foydaligini ko'tarilishiga yo'nalgan.

24. Umumiy-kasalxonaning chora tadbirlarida qatnashadi.

25. Kasalxona kollektivi oldida yil davomidagi faoliyat natijalari va perspektivalar masalalari bo'yicha hisob bermoq.

26. Kasalxona tibbiy maslahatli ishlarini raxbarligini olib boradi.

27. Raxbarlik rivojlanishiga ko'maklashadi.

28. Barcha shartnomalar tuzadi va ularni bajarilishini tekshiradi. Sog'liqni Saqlash Boshqarmasiga xarajat smetasini tasdiqlash uchun taqdim etadi va moliya organlarida ularni ro'yxatdan o'tkazadi.

4.3 Kasalxona bosh shifokor o'rinbosari majburiyatlari.

1.1. Statsionardagi va uydagi o'limni har bir vaziyatlarini analiz qilib, ulardan olingan ma'lumotlarni inobatga olib tibbiy xizmat sifatini yaxshilash uchun zarur bo'lgan chora tadbirlar ishlab chiqaradi;

1.2. Kasal bolalarni rejimini, parhezli oziqlanishini, va uyushtirilgan to'g'ri semirtirish bilan ta'minlash;

1.3. Statsinarda, poliklinikada va xonadonlarda bemorlarga maslahatli yordamni uyushtirish;

1.4. Bo'limlarda tibbiyot asoslarini hisobga olib, kasalxonada bosh shifokor ruxsati bilan kiritilgan davolash yangi metodlarini qo'llanishi va ularni natijalarini shaxsan

nazorat qiladi;

1.5. Bemorlarni qabul qilish va kasalxonadan chiqarish tartibini tekshiradi, ularni sanitariya ishlovini, bemorlarni bo'limdan bo'limga, va boshqa davolash-profilaktika muassaslarga o'tkazish tartibini tekshiradi;

1.6. Aholini tozalik madaniyatiga tegishli ishlari (suhbatlar, tibbiyot masalasi bo'yicha lektsiyalar, radioda, televideniya chiqish, devoriy va ko'p tirajli bosmalar va boshqalarga qatanashish) bilan ta'minlashni tashkil qiladi;

1.7. Shifokorlar va o'rta tibbiy xodimlarning malakasini oshirish chora tadbirlarini o'tkazilishini ta'minlaydi.;

1.8. Shifokorlar konferentsiyalarini (klinika, patalogonatomya) rejasini, ishlab chiqaradi, shifokorlar bilan ularning bolalar kasalxonasining bosh shifokori lavozimiga tayinlanishi to'g'risida ishlar boradi va bu rejalarni bajarilishini ta'minlaydi hamda tibbiy xamshiralar kengashiga xabarlik qiladi;

1.8. Tibbiyot hisoblari va hisobotlarini to'g'ri qo'yilishini ta'minlaydi, sifatli kursatgichlarini analizini o'tkazadi va belgilangan muddatda tibbiy xisobotni tuzadi.

1.9. Bu mutaxassis aholiga tibbiy yordam ko'rsatilishi bo'yicha tashkiliy-metodik chora tadbirlarni ishlab chiqarishlari bilan shug'ullanadi. Bu maqsadlarda u tomonidan yillik hisobotlar tuziladi, hisobot ho'jjatlari tekshiriladi, shifokorlarni va o'rta tibbiy xodimlarni malakasini oshirish va shifokorlar spetsializatsiyasini rejasini uyushtirish, shifoxona shifokorlari bilan seminarlar o'tkaziladi, va materiallar ishlab chiqariladi.

1.10. Statsionarni faoliyatini har yili tahlil qilinadi: yordam sifati va hajmini, shifokorlar majburiyatlari, yotoq o'rinlarni ishlatish ma'lumotlari har tomonlama o'rganiladi.

5.4. Bolalar kasalxonasining bosh shifokori muovini tashkiliy- metodik ishlari bo'yicha funktsional majburiyatlari.

Bolalar shahar kasalxonasining tashkiliy-metodik ishlariga javobgarlik olib boradi.

5.5. Bolalar kasalxonasining bo'lim mudirining funktsional majburiyatlari.

Bo'limda bemorlarga sifatli va madaniy tibbiy xizmat ko'rsatilishiga to'liq javobgarlik olib boradi, va unga bo'ysinuvchi tibbiy xodimlarni faoliyatiga bevosita rahbarlik qiladi.

Kasalxonaning bolalar bo'limi mudiriga nisbatan

X O L A T I:

Kasalxona bo'lim mudiri unga ishonib topshirilgan bo'limlar tibbiy xodimlar ishiga, hamma diagnostikasi, davolash-profilaktika va ma'muri-ho'jalik ishlariga rahbarlik qiladi.

Bo'lim mudiri lavozimiga, shu mutaxassislik bo'yicha 3 yildan kam bo'lmagan praktika ish stajiga ega bo'lgan, hamda mutaxassis-shifokorlar attestatsiyasi bo'yicha 1chi va oliy toifadagi teoretika bilimiga, tashkillash qobiliyati talabi chegarasidagi malakali shifokorlar tayinlanadi.

Amalga oshirilgan qonun qoidalarga mansub tibbiy qism bo'yicha bosh shifokor muovini kasalxona bosh shifokori arznomasi bo'yicha ishga tayinlanadi va ishdan ozod qilinadi.

Kasalxona tibbiy qismi bo'yicha bosh shifokori muoviniga bevosita bo'ysinadi.

O'z ishida bajarilayotgan ish qismlari bo'yicha, buyruqlar, yuqori organlar va mansabdor shaxslar buyruqlari va hozirgi vaqtdagi instruktsiyalarini rasmiy ho'jjatlarni qo'llaydi.

Butun bo'lim xodimlariga mudir buyruqlari majburiydir.

Kasalxona bo'lim mudiri majbur:

1. Bemorlarni o'z vaqtida bo'limlarda tibbiyot ilmi va praktikasi zamonaviy etukliklari satxida tekshirilishi va davolanishini tashkillash va ta'minlash.
2. Bo'lim shifokorlari o'rtasida bemorlarni taqsimlash. Bemorlarni aniqlangan hajmini o'zi olib borish.
3. Kasalxonada, qabul bo'limlarida yoki xonadonlarda kechki vaqt, dam olish kunlari va bayram kunlarida kasalxona tibbiy qismi bosh shifokori muovini tasdiqlagan jadvalga mansub navbatchlik qilish.
4. Bo'lim shifokorlari olib borayotgan davolashlar, tashxisni to'g'ri qo'yishi va ishi ustidan bir maromda tekshiruvlar olib borish.
5. Bo'limni faoliyatini yillik va kvartal ko'rsatgichlarini tekshirish; keyingi yilga bo'lim ishlarini rejasini tuzish.
6. Shifokorlarni katta tibbiy xamshira bilan birgalikda bemorlarni kundalik aylanib ko'rishni o'tkazish.
7. Qayta kelgan, va og'ir ahvolda bo'lgan bemorlarni ko'rigi.
8. Bo'limdagi diagnostikaga va davolashga to'siqlik qiluvchi vaziyatlarni, tashxislarni farqlanishi va o'lim hamma vaziyatlarini klinikaviy ko'rib chiqish.
9. Bemorlarni kasalxonadan chiqarish masalalarini bajarilishi, chiqarilgan va boshqa bo'limlarga o'tkazilgan bemorlarni kasallik tarixlarini va chiqarish epikrizlarini tekshirish va ularga imzo chekish.

10. Zaruriyat bo'lgan vaqtda davolovchi shifokori arznomasi bo'yicha diagnostik masalasini va davolash masalasini echish uchun barcha mutaxassislarni chaqirtirish.
11. Katta tibbiy xamshira tomonidan dorixonaga dori darmonlarga, bog'lov materiallarga, tibbiyot inventariga talabnomalarni o'z vaqtida va to'g'ri tuzilishini tekshirish va ularga imzo chekish.
12. Dori darmonlarni, bog'lov materiallarini, kuchli ta'sirchan preparatlarni, ularni hisobidan narkotik moddalarni, va hajmiy hisobda bo'lgan materiallarni to'g'ri saqlanishi va ishlatilishini nazorat qilish.
13. Xirurgik profilidagi bo'limlarida bir haftalik operatsiya rejasini tuzilishi, ularni bajarilishi, va uning malakasiga muxtoj bo'lgan rejali hamda tezkor operatsiyalarga qatnashishi.
14. Kasallik varaqalarini to'g'ri va asosli berilishini tekshirish, bemorlarni KEKga (klinika ekspert kommissiyasiga) o'z vaqtida yuborilishi.
15. Bemorlarni kun jadvalini tekshirish.
16. Kasalxona ichida infeksiyaga qarshi profilaktika chora tadbirlari bo'yicha chora ko'rish.
17. Bemorlarni umumiy va parxezli oziqlanishini tekshirish.
18. Tibbiy xodimlarning navbatchiliklarini almashuvida kundalik qatanashi.
19. Tibbiy qism bo'yicha bosh shifokor muoviniga bo'limdagi hamma vafqulotdagi vaziyatlar (bemorlarni to'satdan o'limi, baxtsiz xodisalar, kasalxona ichi infeksiyalari va boshqalar) va ularga ko'rilgan choralar to'g'risida tezkor ogohlantirish.
- Kasalxona navbatchi shifokoriga bu to'g'risida bildirgi berish.
20. Bo'limda hamma tibbiy ho'jjatlarini sifatli yuritilishini tekshiruvini o'tkazish.
21. Shifokorlar va o'rta tibbiy xodimlarning malakasini oshirish uchun mashg'ulotlar, klinikaviy ko'rib chiqishlar, referat obzorlari va boshqalarni tashkillashtirish va chora tadbirlarini o'tkazish.
22. Bo'lim xodimlariga o'z vaqtida, ularga toluqli bo'lgan buyruqlar va ma'muriyat farmoyishlari, hamda metodik rekomendatsiyalari va boshqa rasmiy ho'jjatlari to'g'risida ma'lumot berish.
23. Bo'lim hamma xodimlarini kasalxona ichi qoidalarini ish tartibini saqlanishini tekshirish.
24. Bo'lim xodimlari bilan sistematik ishlab chiqarish kengashini o'tkazadi.
25. Tashkillantirilgan mehnat ilmiy elementlarini kiritib, eng yaxshi muassasalarning oldingi yuruvchi tajribalarini ishlatib, shifokorlar va tibbiy xamshiralarni mehnatini ratsional tashkillashtirish.

26. Bo'lim shifokorlarini attestatsiyaga tayyorlanishiga yordam berish.
27. kasbiy kvalifikatsiyasini sistemati oshirish.
28. Tozalik holatini o'rganish maqsadida katta xamshira bilan birgalikda (1 haftada bir marta) aylanib o'tish ishlarini o'tkazilishi. Aylanib ko'rish ishlarini natijalarini ro'yxatga olish.
29. Kasallik profilaktikasini sharoitini ta'minlash, xodimlarni mehnat quruqlash va texnik xavfizligini sharoitlarini ta'minlashi.
30. Bo'lim xodimlarning katta xamshiralar va prof.oraganlari tomonidan bir yillik mehnat ta'tiliga chiqish ro'yxatini tasdiqlaydi.
31. Bo'lim xodimlari o'rtasida kollektivida tarbiya ishlarini olib borish, xodimlarda kasbiy bilimlarni o'zlashtirishga intilishi va o'rganishlarini rivojlanishiga, va bemorlar oldida javobgariklarini, kollegiyalik, o'zaro yordam berishni, etikaga normalariga mansub hulqini, va deontologiyani tibbiy printsiplarini rivojlanishini saqlash.
32. Oylik maoshini ro'yxatini o'z vaqtida va to'g'ri tuzilishini tekshirish va ularga imzo chekish, bemorni iltimosiga ko'ra (moliy yig'indisini va boshqalar) olish ishonchnomasini guvohlash.

Bo'lim mudirini huquqlari:

- 1.Ma'muriyat ishlarida bo'limlarga ishchilarni tanlab belgilashda bevosita ishtiroq etishi.
2. Bo'lim kadrlarni joylanishini o'tkazish.
3. Bemorlarni bo'limdan chiqarilishi va boshqa bo'limlarga o'tkazilishda ishtiroq etish.
4. Tibbiy qism bosh shifokori muovini bilan kelishilgan holda, davolovchi shifokor ko'rsatmasini inobatga olib muassalardan mutaxassislarni chaqirtirib konsilium o'tkazish.
5. Ordinator-shifokorlari tomonidan kasallik tarixini to'g'ri olib borilishini tekshirish; bemorlarga belgilangan tartibda qo'shimcha davolanish metodlarini va tekshiruvlarni belgilash va inkor etish.
6. Davolovchi shifokorolarni buyurtmalarini o'rta tibbiy xodimlari tomonidan to'liq va to'g'ri bajarilishini tekshirish.
7. Bo'lim xodimlariga ularning malakasi sathida va kompetentsiyasida mansub bo'lgan buyruqlar va ko'rsatmalarini buyurish, va ularni bajarilishini tekshirish.
8. Bo'lim faoliyatini yaxshilanishi bilan bog'liqli bo'lgan kasalxona masalalrini muhokama qilish.

9. Bo'limdagi bemorlarni va ularni qarindoshlarini shikoyatlarini ko'rib chiqishda qatnashish.
10. Unga bo'ysinuvchi kasalxona xodimlarini rag'barlantirishi va qarzini undi rishda ma'muriyatga bildirmalar kiritish.
11. Kasalxona ma'muriyatiga uni yo'qligida biron bir xodimni o'rinbosar o'rniga (kasallik, mehnat talili, malakani oshirish kurslarida bo'lgan vaqtida va boshqalarda) tayinlashni tavsiya etish.
12. O'z kompetentsiyasi chegarasida masalalarni yechish.
13. O'z majburiyatlarini hal etishi uchun muhim bo'lgan axborotlar olish.
14. Bo'lim faoliyati bilan bozliq bo'lgan masalalarni eyish yigilishlarda ishtiroq etish.
15. Bo'lim xodimlarining mehnat sharoitlarini va faoliyatini yaxshilanishi masalalarida kasalxona ma'muriyatiga takliflar kiritish.
16. Shifokorlarni diplomdan keyingi tayyorlovchi sitemali muassasalarda (tashkilotlarda) vaqti vaqti bilan (5 yilda bir marta) o'z kasbiy malakasini, oshirish.

Kasalxona bo'limi mudiri shunga javobgarlik olib boradi.

- kasalxona ichki qoidalarini tartibi va instruktsiyalarida ko'zda tutilgan o'z majburiyatlarini noaniq va vaqtida bajarmaganiga; uning kompetentsiyasini sferasiga kiradigan xarakatsizlik va hal etilmagan masalalarga; Interna- shifokorlarini tayyorlashda maxsus javobgarlikni olib boradi.

5.6. Ordinator-pediatr shifokorini funktsional majburiyatlari

1. Davolovchi shifokor bo'limdagi bemorlarga davolash-profilaktik yordamini tashkillab o'tkazadi.
2. Davolovchi shifokor lavozimiga, uning davolovchi shifokorlik mutaxassisligini tasdiqlovchi diplomi va xujjati bo'lgan, oliy tibbiy ma'lumotli shaxs tayyorlanadi. Amalga oshirilgan qonun qoidalariga mansub, bo'lim mudiri birdirginomasiga ko'ra kasalxona bosh shifokori tomonidan ishga tayyorlanadi va ishdan ozod qilinadi.
3. Bo'lim mudiriga bevosita bo'ysinadi va uni raxbarligida ish olib boradi.
4. Kasalxona tibbiy qismi bo'yicha bosh shifokor muovini tomonidan tasdiqlangan jadval bo'yicha ish olib boradi.
5. O'z ishida bajarilayotgan ish qismi rasmiy ho'jjatlarini, yuqori turuvchi organlar xodimlarini buyruqlari, tayinlanish va instruktsiyalarini qo'llaydi.
6. O'rta va kichik tibbiy xodimlar uchun shifokor rasmiy buyruqlari majburiydir.

Davolovchi shifokor quyidagilarni bajaradi:

1. Bemorlarni zamonaviy yetukli tibbiyot ilmi va texnikasiga mansub, tegishli satxida tekshiruvini va davolanishni ta'minlaydi. Zaruriyati bo'lgan taqdirda mutaxassis- shifokorlar konsiliumini tashkillaydi va bo'lim mudiri bilan bir ovozda mutaxassislar maslaxatlarini amalga oshiradi.
2. Tibbiy deontologiya tartibini saqlash, davolab-qo'ruqlash printsiplar asosida bemorlarni zarur parvarish bilan ta'minlaydi, hamda bemorlar tomonidan belgilangan kasalxona rejimini bajarilishini ta'minlaydi.
3. Bo'lim mudiri va katta tibbiy xamshira bilan birgalikda kundalik bemorlarni kundalik aylanib ko'rishlarni o'tkazadi, kun davomida ularni ahvolidagi asosiy o'zgarishlarni belgilaydi, va shularga qarab bemorlarga zarur bo'lgan chora tadbirlarni aniqlaydi.
4. Xirurgiya profilidagi bo'limlarda bo'lim mudiriga rejali operativ aralashli bemorlarni ko'rsatadi, operatsiyadan oldingi epikrizini tuzadi, o'tkaziladigan operatsiyalarda, bog'lamlashda va boshqalarda qatnashadi, uni kompetentsiyasiga kiradigan bemorlarni operatsiyadan keyingi parvarish bilan ta'minlaydi.
5. Xirurgiya profilidagi bo'limlarda ish kuni davomida bo'lim mudiri bilan nazorat qilib va kelishib bemorlarni tezkor xirurgik yordam bilan ta'minlaydi.
6. Dieta (parhez) oziqlanishni buyuradi.
7. Bemorlarni kasallik tarixini olib boradi, ularda kerakli bo'lgan ma'lumotlar kiritadi, bemor va uning qarindoshlaridan olingan ma'lumotlarini muddatini ko'rsatadi, barcha surov xatlari, ularga javob berisht va boshqa ho'jjatlarni olib boradi.
8. Belgilangan tartibda kasallik tarixini to'ldiradi.
 - a) Bo'limga qayta kelgan bemorga uning kelishidan 24 soat o'tgunicha,
 - b) bemorni birlamchi ko'rishda, soat 15.00gacha kelganda, shu kuni o'zidayok kasallik tarixiga yoziladi;
 - v) bemorlarni kasallik tarixiga kundalik yozuvlar kiritadi, 10-12 kunda 1 marta etap epikrizini tuzadi. Bemorni axvolidagi o'zgarishlar paydo bo'lganida, kundaliklarda yozuvlar tezligi bu o'zgarishlarning xarakteriga to'g'ri kelishi kerak.
 - g) bemorni chiqarish kuni kasallik tarixiga epikriz yozadi va chiqarish kunida bo'lim mudirini imzosiga katta tibbiy xamshiraga topshiradi.
9. Bo'lim mudiri xuzuriga va KEKga (klinika- ekspert kommissiyasiga) chiqariladigan va boshqa bo'limga o'tkaziladigan, tashxisi o'zgaradigan bemorlar to'g'risida doklad qiladi.
10. O'rta va kichik tibbiy xodimlar tomonidan bemorlarga davolash buyurtmalarini va ko'rsatmalarini o'z vaqtida va to'g'ri bajarilishini tekshiradi.

11. Bo'limda vafot etgan bemorlarni yorib tekshirilishida qatnashadi.
12. Bo'limdan ketishidan avval yozma ravishda navbatchi shifokorga alohida shifokor nazoratiga muxtoj bo'lgan, og'ir bemorlar to'g'risida ogoxlantiradi.
13. Belgilangan vaqtda keluvchilarni qabul qiladi, ularga bemorlarni ahvolini ma'lum qiladi va ulardan zarur bo'lgan ma'lumotlar oladi.
14. Nazarga olingan "fuqarolarni vaqtinchalik mehnat qobiliyatini yo'qolishini tasdiqlaydigan, ho'jjatlarni berilish tarkibi instruksiyasi" tartibiga mansub bemorlarni mehnat qobiliyatini vaqtinchalik yuqolishini aniqlaydi, kasalliq varaqasini rasmiylashtiradi.
15. Nogironlikga o'tkazilish muddatlarini nazorat qiladi, bu masalalarni bo'lim mudiri bilan kelishib, bular uchun zarur bo'lgan ho'jjatlarni va VTEK (MSEK) xabar etuvchi varaqalarni to'ldiradi.
16. Bo'lim mudiri bo'lmagan vaqtda navbatchi tibbiy xodimlarni almashishini qabul etilishida qatnashadi, navbatchilikdagi yangi almashgan smena tibbiy xodimlariga qayta kelgan bemorlarni ahvolini va ularga o'tkazilgan terapiyani to'g'risida xabar beradi.
17. O'rta va kichik tibbiy xodimlarning malakasini oshirish mashg'ulotlarini o'tkazganda ishtiroq etadi.
18. Kechki va tungi vaqtlarda kasalxonada va qabul bo'limida tibbiy qism bo'yicha kasalxona bosh shifokori muovini tomonidan tasdiqlangan jadvalga mansub navbatchilik qiladi.
19. Umumiy kasalxona konferentsiyalarida, kasalxona maslaxat yig'inlarida, bemorlarni klinikaviy ko'rib chiqishda, seminar va to'garaklariga tez-tez qatnashish yo'li bilan o'z malakasini oshiradi.

Navbatchi shifokorning kompetentsiyasini sferasiga kiruvchi, kasalxona ichki mehnat tartibi va instruksiyasiga qaratilgan majburiyatalarini o'z vaqtida bajarmasligiga, xarakatsizlik va chora ko'rmaslikga javobgarlik olib boradi.

AKUSHERLIK-GINEKOLOGIYA KOMPLEKSI

(tug'ruqxona va ayollar maslaxatxonasi)

6.1. Akusherlik-ginekologiya kompleksini faoliyatini umumiy ma'lumotlari.

13 noyabr 2003yildagi №500 sonli buyrug'iga asosan «Alohida komplekslarning (bo'limlarni) perinatal yordamini va kasalxona ichki infeksiyalari profilaktikasini foydasini oshirish bo'yicha ishini yangitdan tashkillash» tug'ruq kompleksi bo'yicha aniq ma'lumotlar olingan. Bu buyruqqa mansub akusher-ginekolog shifokori 15ta ayolni olib boradi, neonatolog-shifokori -35ta go'dakga qaraydi. Observativ bo'limda

25 ta go'dakga qaraydi.

Tug'ruqxona komplekslarida (bo'limida) ish tashkiloti birlik printsipli bo'yicha mavjud bo'lgan ilmiy informatsiyaga, xalqaro standartlariga va statsionar akusherlik-ginekologiya yodamini tashkillash bo'yicha, sog'liqni saqlash yuqorida turuvchi organlarini qo'llanmalariga mutanosib ko'riladi.

Kontingent xizmatiga, qo'yilgan masalalarga, jihozlarga, perinatal yordamini ko'rsatilish hajmiga va tug'ruqxona kompleksi (bo'limi) kadrlar potentsialiga qarab quyidagi darajalarga bo'linadi:

Daraja	Xomiladorlar kontingenti	Strukturasi	Muassasalar turlari
01. 03. 11	1.Tugadigan,yoki tuqqan ayollar, xomiladorlikni fiziologik oqimidagilar 2.Tezkor kechkitmasdan aralashishni talab qiladigan vaziyatlar	1. OPB 2. tug'ruq zallari 3.tug'ruqdan keyingi bo'lim 4.operatsiya bloki 5.xomiladorlar, tuqqan ayollar, tug'adigan ayollar reanimatsiya bo'limi 6.Ginekologiya bo'limi	1. TsRB
2.	1. Tug'adigan, tuqqan ayollarni, va xomiladorlikni fiziologik oqimidagilar, 2. Xomiladorlik va tug'ruqni asoratli oqimidagilar.	1. OPB 2. tug'ruq zali 3.tug'ruqdan keyingi bo'lim 4.operatsiya bloki. 5.xomiladorlar, tuqqan va tug'adigan ayollar uchun reanimatsiya bo'limi. 6. Yangi tug'ilgan chaqaloqlar reanimatsiya bo'limi. 7.ginekologiya bo'limi 8.maslaxat poliklinika	1.Shahar tug'ruq muassasalari shu jumladan Perinatal markazlari, TSK tug'ruq bo'limlari 2.Viloyat tug'ruq komplekslari.

		bo'lishi mumkin.	
3.	1. Tug'adigan, tuqqan ayollar va xomiladorlikni fiziologik oqimdagilar. 2. Ekstrogenital va akusherlik patologiyali xom iladorlar. 3. Perinatal patologiyaga xavfi bulgan xomiladorlar.	1.xomiladorlar, tuqqan va tug'adigan ayollar, yangi tug'ilgan chakaloklar va gineklogik kasalliklari bulgan bemorlarni bulimi. 2.Maslaxat poliklinikasi.	1. Respublika Perinatal Markazi. 2. NIIAiG muassasi va uning filiallari 3. Tibbiyot OUYu Akusherlik-gineko logiya klinikalari.

№500 qarorga xos patsientkalarining tug'ruq komplekslariga (bo'limlarga) yetkazish va yo'llanish tartiblari

1 darajali (tuman darajasi) tug'ruq komplekslarga (bo'limlar) fiziologik oqimda bo'lgan xomiladorlar va tug'adigan ayollar QVP-FAP filiallari, QVP shifokorlari va ayollar maslaxatxonalaridan yuboriladi.

2 darajali (shahar va viloyat darajasi) tug'ruq komplekslariga (bo'limlarga) EGZdan perinatal xavfi bo'lgan, hozirgi yoki oldingi xomiladorligida asoratli kechganda, ayollar maslaxatxonasidan (ayollar kabineti) maslaxat poliklinikalardan, tor profilidagi mutaxassislar(kardiologlar, nefrolog, endokrinolog,nevropatolog va boshkalar) tomonidan xomilador va tug'adigan ayollar yuboriladi.

3 darajali (respublika) Ixtisoslashtirilgan tug'ruq komplekslariga (bo'limlarga) ogir dekompensatsiyaning yo'qolishi boskichidagi eksperimental patologiyali, perinatal patologiyali, akusherlik anamnezini o'ta og'irlashganligida, 2 darajali statsionarlar shifokorlari, maslaxatchi poliklinikalar, va viloyat sog'liqning saqlash boshqarmalarining mutaxassislari tomonidan xomiladorlikning og'irlashgan kechishidagi xomiladorlar yuboriladi. Tug'ruqgacha statsionar davolanishga muxtoj bo'lgan xomiladorlar yotqizilishi lozim.

Xomiladorlarning akusherlik statsionari barcha qismlariga yotkazilishini qabul bo'limi shifokori tomonidan, tunggi vaqtda javobgar navbatchi shifokori tomonidan hal qilinadi.

Tug'ruq kompleksini strukturalari

Tug'ruq kompleksini (bo'limini) strukturasi

Tug'ruq kompleksida (bo'limi) quyidagi strukturali bo'linmalari mavjud: statsionar, davolash-diaagnostika bo'linma va ma'muriy-ho'jalik qismi. Tug'ruq kompleksini strukturasi qurilish normalari talablariga va davolash-profilaktika muassasini tartibiga moslashgan bo'lishi kerak: Jixozlanishi – asbob-uskunalar tabeliga; sanitariya-epidemiologiyasiga qarshi rejim – amalga oshirilgan normativ ho'jjatlarga.

Tug'ruq statsionar o'z strukturasida quyidagi bo'linmalarga ega:

1. Qabul-kurik uchun bo'limi

1. Xomiladorlik patologiyalari (palatasi) bo'limi

1- akusherlik bo'limi

2- akusherlik bo'limi

3- xomiladorlar patologiyalari bo'limi

Qabul- ko'rik uchun bo'limi

Qabul bo'limida quyidagilar mavjud bo'lishi shart: tibbiy xodim uchun stol, 2-3ta stul, toroz, buy o'lchovich, shok yoki eklampsiya vaqtida ko'rsatiladigan biringchi yordam uchun zarur dori darmonlar shkafi.

Qabul bo'limida akusher-ginekolog yoki akusherka anamnez yig'adi, ob'ektiv qo'riqdan o'tkazadi, kelgan ayolning umumiy ahvolini baholaydi, tana haroratini ulchaydi, teri koplamlarini ko'radi, tomogini tekshiradi, tomir urishini, ikkala qo'lida qon bosimini o'lchaydi va xomiladorlarning holatiga qarab akusherlik bo'limiga yoki xomiladorlar patologiyasi bo'limiga yuboradi.

Xomiladorlar bo'limlari (palatasi)

- **1 akusherlik bo'limi** (umumiy akusherlik yotoq o'rni hisobidan 25-30%) – fiziologik tug'ruq;

- **2 akusherlik bo'limi** (umumiy akusherlik yotoq o'rni hisobidan 25-30%) - kuzatish uchun xizmat;

- xomiladorlar patologiyalari bo'limi (**palatalari**) (umumiy akusherlik yotok o'rni hisobidan 30-35%)

- xomiladorlar, tug'ishdan oldingi davridagi va tuqqan ayollar reanimatsiya va intensiv terapiya bo'limi (**palatasi**);

- **yangi tug'ilgan chaqaloqlar reanimatsiyasi va intensiv terapiya palatalari**;

- **ginekologiya bo'limi** (akusherlik kompleksini umumiy yoto o'rni hisobidan 15-20%);

- **sterilizatsiya va laboratoriya bo'limlari**.

Barcha bo'limlar tibbiyot asboblari va apparaturalari, parvarish predmetlari, tibbiyot mebeli va asbob uskunalar bilan jihozlangan bo'lishi shart. Tug'ruq kompleksida

- (bo'limida) ortiqcha mebellar va ishlatilmaydigan apparaturalarni saqlash man etiladi.
- barcha bo'limlar belyolari, tug'ruq kompleksi (bo'limi) uchun ajratilgan prachka xonasida yuvilishi shart. Go'daklar va tuqqan ayollar belyolari yuvish oqimini q'attiy saqlash lozim.
 - Tug'ruq kompleksi (bo'limi) xodimlari har bo'limda jadval bo'yicha ishlaydi. Xodimlar 06.06.2000yildan №300 buyrukga asosan VICH, Hbs Ag tekshiruvlaridan, va tibbiy ko'rikdan o'tgandan so'ng ishga kiritiladi.
 - Tug'ruq kompleksida (yoki ko'p taTTBkli tug'ruq bo'limlarida) akusherlik va ginekologiya bo'limlari alohida korpuslarda yoki qavatlarda joylashadi. Shunda tug'ruq bo'limi infeksiyon kasalliklar bo'limi, prachka va oshxonadan chetda joylashgan bo'lishi shart.
 - qabul- o'tkazish blokidan faqatgina xomiladorlar, tug'ishdan oldingi davrdagi ayollar va tuqqan ayollar kiritiladi. Ginekologik kasalliklari bo'lganlar uchun alohida qabul bo'limi bo'lishi shart.

6.2. Akusherlik-ginekologiya kompleksi bosh shifokorining funktsional majburiyatlari

Butunlay davolash-profilaktika, tashkillanish-metodik, ho'jalik va moliya faoliyatlariga bosh shifokor raxbarlik qiladi.

Uning majburiyatlariga quyidagilar kiradi:

1. sog'liqni saqlash organi instruktsiyasi va buyrug'i, ayollar maslaxatxonasi va tug'ruqxona faoliyatlari bo'yicha xolatga mansub ish tashkillashtirish.
2. Ayollar maslaxat xonasi va tugruqxona ish sifatlarini oshirishga yunalgan chora tadbirlar utkazilishini tekshiradi.
3. Ayollar maslaxatxonasi va tugruqxona xamma strukturali bulinmalar ishlarida uzaro alokani tashkillashtirish.
4. Moddiy- texnik bazasini yaxshilanishiga yunalgan chora tadbirlarni ishlab chikarish va amalga oshirish.
5. Xodimlarning ishga qabul qilish va bo'shatish.
6. Tibbiy xodimlarni rag'barlantirish va ularga qarzni to'latish.
7. Sud va arbitraj instantsiyalarida, davlat organlarida, jamoat va boshka tashkilotlarda tugruk kompleksini vakili bolib qatnashadi.
8. Amalga oshirilgan instruktsiyaga xos hisobdagi blankalar, kasallik varakalarini hisobini olib borish va saqlanishini tekshirish
9. Yongin vaziyatlarida bemorlarni evakuatsiyasi rejasini tasdiklash va yonginga qarshi chora tadbirlariga tegishli tekshiruvini tiklash.
10. Kreditlarni farmoyish etish, ish rejalarini tuzish va ularni bajarilishini

tekshirish.

11. Shifokorlar va urtat tibbiy xodimlarni ish jadvallarini tasdiklash;
12. Ichki tartib qoidalarini, tibbiy xodimlar faoliyatini instruktajini tasdiklash;
13. Kengash, kasallik maslaxatlashishlarni utkazilishi;
14. Shifokorlarni ertalabki konferentsiyalari, navbatchi shifokorlarni navbatchilikda bo'lib utgan asosiy xodisalar bo'yicha ma'lumotlari bilan;
15. Shikoyatlarini, takliflarini va ishchilarni arizalarini o'z vaqtida ko'rib chiqish va ularni har biriga taaluqli choralar ko'rish;
16. Tasdiklangan formalar bo'yicha yuqorida turuvchi organlarga o'z vaqtida va sifatli tizimlar takdim etish;
17. Jamoat maslaxatlashish ishlariga tez-tez qatnashish va uning ishlari bo'yicha zarur bo'lgan sharoit yaratish.

Akusherlik-ginekologiya yordami asosiy vazifalari bolib quyidagilar masalalar bo'ladi :

11. Xomiladorlar, tug'ishdan oldingi davrdagi va tuqqan ayollarga ixtisosli statsionar yordam ko'rsatish;
12. Go'daklarni nazorati va parvarishini ta'minlash, akusherlik-ginekologik kompleksi tug'ruq bo'limida bo'lgan davrda kasallangan va vaqtdan oldin tug'ilganlarga ixtisosli tibbiy yordam ko'rsatish;
20. Ginekologik kasalliklari bo'lgan ayollarga ixtisosli statsionar yordami ko'rsatish.

6.3. Oilaviy poliklinika ayollar maslaxatxonasi (bo'limi).

Ayollar aholisiga akusherlik-ginekologiya yordami ko'rsatish bo'yicha, ayollar maslaxatxonasi oldinda yuruvchi strukturali bo'linma bo'lib hisoblanadi. Mustaqil va qo'shma bo'lishlari mumkin.

Ayollar qo'shma maslaxatxonalari quyidagilarga kirishi mumkin:

1. Ambulator va statsionar ishlar tarkibiga

2. Oilaviy poliklinikaga tarkibiga.

1. Ayollar maslaxatxonasi majburiyatlari:

xomiladorlarni sogligini saqlash, tug'rukni tabiiy utishi uchun tayyorlash, buning uchun xomiladorlarning o'z vaqtida hisobga olinadi, ularni tekshiruvlardan o'tkazish, ekstragenital kasallik xarakteridagi o'tkir va surunkali kasalliklarni aniqlash va ularni davolash, xomiladorlik 1-2 yarimida toksikozni profilaktikasi, qon ketish va tug'ishda boshqa asoratlarni oldini olish, o'lik tug'ilishlarni, ikkala qo'lida qon bosimini o'lchaydi va xomiladorlarning xolatiga qarab akusherlik bo'limiga yoki xomiladorlar patologiyasi bo'limiga yuboradi.

Xomiladorlar bo'limlari (palatasi)

- **1 akusherlik bo'limi** (umumiy akusherlik yotoq o'rni hisobidan 25-30%) – fiziologik tug'ruq;
- **2 akusherlik bo'limi** (umumiy akusherlik yotoq o'rni hisobidan 25-30%) - kuzatish uchun xizmat;
- xomiladorlar patologiyalari bo'limi (**palatalari**) (umumiy akusherlik yotoq o'rni hisobidan 30-35%)
- xomiladorlar, tug'ishdan oldingi davridagi va tuqqan ayollar reanimatsiya va intensiv terapiya bo'limi (**palatasi**);
- **yangi tug'ilgan chakaloqlar reanimatsiyasi va intensiv terapiya palatalari**;
- **ginekologiya bo'limi** (akusherlik kompleksini umumiy yotoq o'rni hisobidan 15-20%);
- **sterilizatsiya va laboratoriya bo'limlari**.

Barcha bo'limlar tibbiyot asboblari va apparaturalari, parvarish predmetlari, tibbiyot mebeli va asbob uskunalar bilan jixozlangan bo'lishi shart. Tug'ruk kompleksida (bo'limida) ortiqcha mebellar va ishlatilmaydigan apparaturalarni saqlash man etiladi.

- barcha bo'limlar belyolari, tug'ruk kompleksi (bo'limi) uchun ajratilgan prachka xonasida yuvilishi shart. Go'daklar va tuqqan ayollar belyolari yuvish oqimini qattiq saqlash lozim.

- Tug'ruk kompleksi (bo'limi) xodimlari har bo'limda jadval bo'yicha ishlaydi. Xodimlar 06.06.2000yildan №300 buyruqga asosan VICH, Hbs Ag tekshiruvlaridan, va tibbiy ko'rikdan o'tgandan so'ng ishga kiritiladi.

- Tug'ruk kompleksida (yoki ko'p tarmoqli tug'ruq bo'limlarida) akusherlik va ginekologiya bo'limlari alohida korpuslarda yoki qavatlarda joylashadi. Shunda tug'ruq bo'limi infeksiyon kasalliklar bo'limi, prachka va oshxonadan chetda joylashgan bo'lishi shart.

- qabul- o'tkazish blokidan faqatgina xomiladorlar, tug'ishdan oldingi davrdagi ayollar va tuqqan ayollar kiritiladi. Ginekologik kasalliklari bo'lganlar uchun alohida qabul bo'limi bo'lishi shart.

6.2. Akusherlik-ginekologiya kompleksi bosh shifokorining funktsional majburiyatlari

Butunlay davolash-profilaktika, tashkillanish-metodik, hujalik va moliya faoliyatlariga bosh shifokor raxbarlik qiladi.

Uning majburiyatlariga quyidagilar kiradi:

1. Sog'liqni Saqlash Organi instruktsiyasi va buyrug'i, ayollar maslahat xonasi va tug'ruqxona faoliyatlari bo'yicha xolatga mansub ish tashkillashtirish.

2. Ayollar maslaxat xonasi va tug'ruqxona ish sifatlarini oshirishga yunalgan chora tadbirlar o'tkazilishini tekshiradi.
3. Ayollar maslaxatxonasi va tug'ruqxona hamma strukturali bo'linmalar ishlarida o'zaro aloqani tashkillashtirish.
4. Moddiy- texnik bazasini yaxshilanishiga yo'naltirilgan chora tadbirlarni ishlab chiqarish va amalga oshirish.
5. Xodimlarning ishga qabul qilish va bo'shatish.
6. Tibbiy xodimlarni rag'barlantirish va ularga qarzni to'latish.
7. Sud va arbitraj stantsiyalarida, davlat organlarida, jamoat va boshqa tashkilotlarda tug'ruq kompleksini vakili bo'lib qatnashadi.
8. Amalga oshirilgan instruktsiyaga xos hisobdagi blankalar, kasallik varaqalarini hisobini olib borish va saqlanishini tekshirish
9. Yongin vaziyatlarida bemorlarni evakuatsiyasi rejasini tasdiqlash va yonginga qarshi chora tadbirlariga tegishli tekshiruvini tiklash.
10. Kreditlarni farmoyish etish, ish rejalarini tuzish va ularni bajarilishini tekshirish.
11. Shifokorlar va o'rta tibbiy xodimlarni ish jadvallarini tasdiqlash;
12. Ichki tartib qoidalarini, tibbiy xodimlar faoliyatini instruktajini tasdiqlash;
13. Kengash, kasallik maslaxatlashishlarni o'tkazilishi;
14. Shifokorlarni ertalabki konferentsiyalari, navbatchi shifokorlarni navbatchilikda bulib o'tgan asosiy xodisalar bo'yicha ma'lumotlari bilan;
15. Shikoyatlarini, takliflarini va ishchilarni arizalarini o'z vaqtida ko'rib chiqish va ularni har biriga toluqli choralar ko'rish;
16. Tasdiklangan formalar bo'yicha yuqorida turuvchi organlarga o'z vaqtida va sifatli tizimlar taqdim etish;
17. Jamoat maslaxatlashish ishlariga tez-tez qatnashish va uning ishlari bo'yicha zarur bo'lgan sharoit yaratish.

Akusherlik-ginekologiya yordami asosiy vazifalari bo'lib quyidagilar masalalar bo'ladi :

13. Xomiladorlar, tug'ishdan oldingi davrdagi va tuqqan ayollarga ixtisosli statsionar yordam ko'rsatish;
14. Go'daklarni nazorati va parvarishini ta'minlash, akusherlik-ginekologik kompleksi tug'ruq bo'limida bo'lgan davrda kasallangan va vaqtdan oldin tug'ilganlarga ixtisosli tibbiy yordam ko'rsatish;
20. Ginekologik kasalliklari bo'lgan ayollarga ixtisosli statsionar yordami ko'rsatish.

6.3. Oilaviy poliklinika ayollar maslaxatxonasi (bo'limi).

Ayollar aholisiga akusherlik-ginekologiya yordami ko'rsatish bo'yicha, ayollar maslaxatxonasi oldinda yuruvchi strukturali bo'linma bo'lib hisoblanadi. Mustaqil va qo'shma bo'lishlari mumkin.

Ayollar qo'shma maslaxatxonalari quyidagilarga kirishi mumkin:

1. Ambulator va statsionar ishlar tarkibiga

2. Oilaviy poliklinikaga tarkibiga.

1. Ayollar maslaxatxonasi majburiyatlari:

- 1.1. xomiladorlarni sog'ligini saqlash, tug'ruqni tabiiy o'tishi uchun tayyorlash, buning uchun xomiladorlarning o'z vaqtida hisobga olinadi, ularni tekshiruvlardan o'tkazish, ekstragenital kasallik xarakteridagi o'tkir va surunkali kasalliklarni aniqlash va ularni davolash, xomiladorlik 1-2 yarimida toksikozni profilaktikasi, qon ketish va tug'ishda boshka asoratlarni oldini olish, o'lik tug'ilishlarni, kasallik bilan tug'ilishlarni, jaroxatlangan va xolsizlangan bolalarni;
- 1.2. Ginekologik kasalliklarning oldini olish, aniqlash va davolash;
- 1.3. xomiladorlar va ginekologik kasalligi bo'lgan bemorlarni dispanserizatsiyasi va maqsadli qo'riklarini o'tkazish;
- 1.4. Abortlar bilan kurashish;
- 1.5. Bepushtlik bilan kurashish;
- 1.6. Xomiladorlarni yashash sharoitlarini, ish sharoitlarini o'rganish. Yashash- ish sharoitlarini sog'lomlashtirish, o'z vaqtida ishga joylashtirish, profilaktik ko'riklardan o'tishi bo'yicha tavsiyalari;
- 1.7. Ayollarni tozalik madaniyatini oshirish. Ularga gigiyena o'rganishlarni singdirish;
- 1.8. xomilador va ko'krak bilan boquvchi onalarga ijtimoiy-huquqiy yordamini tashkillashtirish.

2. Ayollar maslaxatxonasining strukturasi

1. Registratura.
2. Kutish zali.
3. Akusherlik- ginekologiya xonalari.
4. Terapevt xonasi.
5. Stomatolog xonasi.
6. Mutaxassislar (ginekolog-endokrinolog, kontratsepsiya bo'yicha, xomilani rivojlanmasligi sabablari bo'yicha, seksopatolog) xonalari.
7. Fizioterapiya xonasi.
8. Laboratoriya.

9. Muolaja xonasi.
10. Xomiladorlarni tug'ishga psixoprofilaktik tayyorlash xonasi.
11. Ijtimoiy-huquqiy xona.
12. Ma'muriy- ho'jalik qismi.

Ayollar maslaxatxonasi shtatlari O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi buyrug'iga asosan belgilanadi.

Ayollar maslaxatxonasi uchastkali printsiplari bo'yicha ishlaydi. Xomiladorlarning maslaxatxonaga xomiladorlik sababi bo'yicha qatnashi 40% dan iborat, 60% profilaktik ko'rikdan o'tish uchun ginekologik kasalliklari bo'lgan bemorlardan iborat.

Uchastka akusher-ginekolog shifokori o'z uchastkasidagi ayollar kartotekaga ega bolishi shart. Bo'lajak ona va bolani sog'lig'i xomiladorning ayollar maslaxatxonasiga vaxli kelib dispanser xisobga vaxli olinishiga bog'liq. Bitta akusherlik uchastka uziga 2 terapevtik (40000-45000ta odam) biriktiradi. Birinchi qatnashda hayotiy anamnezi yig'iladi, ayollar organizmining maxsus funktsiyalari kiritiladi, asosiy diqqat oilaviy va akusherlik anamneziga qaratiladi.

3. Ayollar konsultatsiyasida xomiladorlar va ayollarga tibbiy yordam tashkillanishi.

- Xomilador ayollarni majburiy laborator tekshiruvlariga quyidagilar kiradi: qonning klinik taxlili (xomiladorlik davrida 3 marta), siydik taxlili (ayollar maslaxatxonasiga har kelishidan oldin), tuxum kuyadigan gijjaga, qon guruhi va rezus faktor, RW, va VICH infeksiyasiga. Skrining ayollar maslaxatxonasiga qatnashish tezlashi 2 xaftada 1 marta xomiladorlikni 20 xaftasigacha, va xomiladorlikni 2 yarimida 10 kunda 1 marta.

- Xomiladorga tashkillangan xizmat ko'rsatilishi uning xomiladorligini eng erta muddatda har tomonlama tekshiruvlaridan va keyinchalik sistematik nazoratiga bog'liq. Erta murojaat qilish ko'rsatgichlari (3 oygacha) — ayollar maslaxatxonasining ishini foydaligini baholashda asosiysidan bittasidir.

- Xomiladorlikning o'tish davrida uchastka akusher-ginekologi ikki marta uning kechishini tekshirishi majbur va ularning etap epikriziga yozma kiritishi (20 xaftaga va tug'ishdan biroz ilgari).

- Xomilador ayolni akusherlik va ekstragenital statusini, xomila ichi rivojlanish xolatini hisobga olib chuqur o'ylab ko'rib, maqsadli olib borilishi ona sog'ligi va xomilani sog'lig'ini saqlashga yordam beradi.

- Tuqqan ayolni tug'ruqxonadan chiqarilganidan 10-12 kundan kech bo'lmagan muddatda nazoratini olib borilishi tavsiya etiladi.

Ginekologik yordam tashkillanishi.

- Ginekologik kasalliklari bo'lgan bemorlarni aktiv aniqlash;
- ginekologik kasalliklari bo'lgan ayollarni davolash va tekshiruvdan o'tkazilishini tashkillashtirish;
 - Ginekologik kasalliklari bo'lgan bemorlarni maslaxatli yordam bilan ta'minlash;
 - statsionar davolanishga muxtoj bo'lgan ayollarni o'z vaqtida davolanishga yotqizish;
 - ginekologik kasalliklarida mehnat qobiliyatini aniqlash ekspertizasini tashkillantirish.

7. TUMAN (SHAHAR) TIBBIY MUASSASALARI

7.1. Tuman davolash-profilaktika muassasalarini (tuman tibbiy birlashma va qishloq shifokor punktlari)faoliyatini umumiy ma'lumotlari

TTBga markaziy tuman kasalxonasi, poliklinika, tuman dispanserlari, ixtisoslashtirilgan statsionarlar va qishloq aholisiga tibbiy yordam ko'rsatadigan boshqa muassasalar kiradi.

TTBni bosh bo'linmasi bo'lib tuman kasalxonasi hisoblanadi, unda qishloq aholisiga butunlay ixtisoslangan va malakali tibbiy yordam diqqat — e'tiborga olingan, tuman Sog'liqni Saqlash muassasalariga va organlarga tashkillashtirish-metodik ixtisoslashtirilgan yordam ko'rsatish.

Tuman tibbiy birlashmasini strukturasi 02.10.2007yil №PF-700 sonli O'zbekiston Respublikasi Prezidentini qaroriga asosan tuziladi.

TTB tarkibiga quyidagilar kiradi:

1. Markaziy poliklinika.
2. Asosiy mutaxassislik bo'limlarga ega bo'lgan statsionar.
3. Davolash-diagnostik xonalari va laboratoriyalari.
4. Tezkor va tez tibbiy yordam bo'limlari.
5. Patologo-anatomiya bo'limlari.
6. Tashkillashtirish-metodik xona.
7. Yordamchi strukturali bo'linmalar: (dorixona, oshxona, tibbiy arxiv va boshialar)
8. Boshka davolash bo'linmalari, qishloq aholisiga tibbiy yordam ko'rsatadigan. Davolash ixtisoslashtirilgan bo'limlarni mavjudoti TTBni quvvatiga bog'lik.

TTB masalalari O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Kabineti tomonidan 18.03.08yil №48 qaror bilan tasdiqlangan.

Tuman (shahar) tibbiy birlashmasi tuman markziy (shahar) kasalxonasining bazasida, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti 19 sentyabr 2007yildagi PF-3923 faTTBniga mansub (Toshkent shahrida) markaziy tuman ko'p taTTBkli poliklinika

bazasida "Davlat Sog'liqni Saqlash programmasini rivojlanishi amalga oshirilishi va kelajakda reformalarni chuqurlashtirilishi to'g'risida"

2. Birlashma o'z faoliyatida o'ziga hos territoriya xokimiyatiga va territorial Sog'liqni Saqlash boshqarmasini organiga bo'ysinadi.

3. Birlashma davlat muassasi formasida tuziladi, mustaqil yuridik shaxs bo'lib hisoblanadi, mutaqil balansga, bankda hisobi, o'z nomi qo'yilgan gerbli muhri, va boshqa uning faoliyatiga tegishli atributlariga ega bo'ladi. Birlashma tibbiy kadrlarni malakasini oshirish va tayyorgarlik ko'rish, va qayta tayyorgarlik ko'rish klinik o'quv bazasi bo'lib hisoblanadi.

4. Birlashma o'z faoliyatida O'zbekiston Respublikasi qonunlari, O'zbekiston Oliy Majlis palatasi hukmlari, TTBni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentini qarorlari va buyruqlarini, O'zbekiston Respublikasi Vazirlik kabineti qarorlari va buyruqlarini, O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligining buyruq va qarorlarini, hamda boshqa qonuniy aktlarini, xozirdagi holatni qo'llanma qilib oladi.

BIRLASHMANI ASOSIY MAQSADLARI VA MASALALARI

Birlashmani faoliyatining maqsadli yaratilishlari bo'lib quyidagilar hisoblanadi:

- Sog'liqni saqlash birlamchi qismi bo'lib zamonaviy tashkil qilish strukturasi yaratilishi;

- qishloq shifokor shaxobchalariga, oilaviy poliklinikaga va boshqa tibbiyot muassasalariga davolash-profilaktika, sanitariya-ma'rifat chora tadbirlari va tibbiy xizmatlariga yangi sifatli darajada metodologik yordamni tashkillashtirishdir.

Birlashmani asosiy masalalari.

Aholiga birlamchi ambulator- poliklinik sifatli yordamini ko'rsatilishi;

Birlamchi tezkor, shoshilinch tibbiy yordam, bemorlarni statsionarda davolanishi va qishloq shifokor shaxobchalarini, oilaviy poliklinikalari, tuman (shahar) boshqa tibbiy muassasalarini tashkillashtirish-metodik raxbariyati;

Ayniqsa infeksiyon va virusli kasalliklarning oldini olish xarakatli chora tadbirlarini o'tkazilishi;

Sanitar-epidemiologik samarali nazoratini ta'minlash;

Bemorlarga tibbiy yordam ko'rsatishda diagnostika va davolash standartlarini kiritilishi, hamda ularning tuman (shahar) tibbiy muassasalari saqlashini tekshirishuv ishlarini olib borish;

Joylashtirish bo'yicha, tibbiy kadrlarni tarbiyasi va malakasini oshirish bo'yicha, ratsional ishlatilishi choralarni amalga oshirish va ishlab chiqarilishi.

Tuman (shahar) sog'liqni saqlash muassasalarini moddiy- texnikasini

tashkillashtirish va mablag' bilan ta'minlashdir.

BIRLASHMANI HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

- Belgilangan maqsadga etish va yuklangan masalalarni bajarilishi uchun birlashma, qonun-qoidalar tartibida belgilangan huquqlarga ega:

- uning balansiga o'tkazilgan davlat mol mulkini ishlatish va qo'lida tutish;
- grant va boshqa moddiy yordamni jalb etish, asosiy vositalarni ijaraga olish yoki topshirish;

- Birlashma xodimlarining ish xaqlarini hajmini va moddiy rag'barlantirishlarini byudjetdan ajratilgan hajm chegarasida mustaqil belgilash;

- qonun qoidalarga, maqsadlarga va Markaz faoliyatiga qarama-qarshi bo'lmagan faoliyat boshqa ko'rinishlarini amal qilish.

Birlashma majbur;

- aholiga yuqori ixtisoslangan maslaxatli va davolash-profilaktika yordamini bepul asoslarida ko'rsatish;

- bemorlarni davolash va diagnostikasini zamonaviy sifat talablarini va standartlarini rivojlanishi va saqlanishini ta'minlash.

- Birlashma xodimlarining malakasini oshirishi va qayta tayyorgarlik ko'rishini amalga oshirish;

- Birlashma xodimlariga qonun-qoidalar oldida nazarga olingan mehnat haqini to'lash shartlari, texnika xavfsizligi, sotsial ta'minlanish va manzil sotsial himoyasini garantiyasini berish;

- zamonaviy texnika va texnologiyalar bilan Birlashma moddiy-texnika bazasini chiniqtirish va rivojlanish;

- Mol mulkni maqsadli buyurmalar bo'yicha ishlatilishi, uning saqlanishini ta'minlash;

- qonun-qoidalargaga mansub buhgalter va statistika hisob hamda hisobotini olib borish.

BOSHQARMA STRUKTURASI VA BOSHQARUVI

- Boshqarma asosiy strukturali bo'linmalari bo'lib quyidagilar hisoblanadi: Tumanlarda (shaharda):

- tezkor tibbiy yordam bo'limi bo'lgan tuman (shahar) markaziy kasalxonasi;
- tuman (shahar) markaziy ko'p TTbli poliklinikasi;
- qishloq shifokorlar shaxoblachalari;
- oyilaviy poliklinikalar (shaharlarda), dispanserlar;
- akusherlik komplekslari;
- ixtisoslashtirilgan kasalxonalar;

- shaxsiy tibbiy muassasalar;

Toshkent shahrida – tuman markaziy ko'ptarmoqli poliklinikasi, dispanserlari (yotoq urinsiz fond), bolalar uylari, shaxsiy tibbiy muassasalar.

- Tuman markaziy (shahar) kasalxona bosh shifokori, Birlashma boshligi, tuman (shahar) ko'ptarmoqli markaziy poliklinika mudiri Birlashma rahbariyatini olib boradilar, ular O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vaziri tomonidan, Toshkent shahar yoki viloyatga tegishli xokimiyat arznomasiga asosan ishga olinadi yoki bo'shatiladi.

- Birlashma boshlig'i belgilangan tartibda uning umumiy rahbariyatini boshqarib olib boradi.

- Ish tashkillaydi, Birlashma nomidan ishonch qog'ozisiz xarakatlar olib boradi, barcha tashkilotlarda uning manfaatlarini arznoma qiladi, Birlashma mol mulki boshqaruvini o'z qo'lga oladi, shartnomalar tuzadi, hamda mehnat shartnomalarini ham, ishonch qog'ozlar beradi, banklarda hisoblar ochadi, moliy mablag'larni boshqarish huquqiga ega, shtatlarni tasdiqlaydi, buyruqlar chiqaradi va Birlashma faoliyati natijalariga shaxsiy javobgarlik olib boradi. – Birlashma boshlig'i bo'lmagan holda uning vazifasini muovini bajaradi.

- Birlashma moliy-ho'jalik faoliyati qonun-qoidalarda belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

- Birlashma o'z molk-mulkiga faoliyat maqsadi bilan, o'z qo'lga oladi va ishlatishga ega bo'ladi, shunda byudjet va byudjetdan tashqari vositalarni foydali ishlatilishini ta'minlaydi.

- Birlashma mol mulkini asosiy fondlar hamda boshqa moddiy qiymatlar va moliy resurslari tartiblaydi.

- Birlashma vaqtinchalik ishlatilmaydigan xonalarni kelishilgan asosda ijaraga berishga huquqli, va amaldagi qonun qoidalarda oldindan nazarda tutilgan tartibda, asbob-uskunalarini va molk-mulkklarini balans hisobidan chiqarishiga ega.

- Birlashma moddiy mablag'lantirish manbai bo'lib, davlat byudjeti, muhtojlarga yordam berish maqsadida berilgan xadya pullari, va qonun qoidalar bilan taqiqlanmaydigan boshqa chashmalar hisoblanadi.

- Birlashma xarajatlarini to'lovlari, smeta chiqimlari bilan belgilangan tartibga mansub amalga oshiriladi.

- Birlashmaning moliy-ho'jalik faoliyatini tekshiruv, qonun-qoidalarda belgilangan tartibda o'tkaziladi.

7.2.TTB boshlig'ining funktsional majburiyatlari- TMK bosh

shifokori.

TTB -Boshlig'i tumanda sog'liqni saqlanish darajasiga va tashkillashtirishga, sog'liqni saqlash barcha muassasalari faoliyatiga, tuman aholisiga tibbiy va dori darmon vositalar yordami ko'rsatilishiga bevosita javobgarlik olib boradi.

- TTB boshlig'i - MTK bosh shifokori, TTB faoliyatini boshqaruvini olib boradi, tuman statsionarlari va poliklinikalarida muassasalarida barcha profilaktika, davolash-diaagnostika, ma'muriy-ho'jalik va moliyaviy faoliyatlariga javob beradi.

TTB boshlig'i – bosh shifokor, malakali shifokorlar tizimidan tayyorlanadi. Ular statsionar davolash va tashkillashtirish ishlarida tajribaga ega bo'lishlari shart. Xokimiyat, Sog'liqni Saqlash Vazirligi bilan kelishilgan holda tasdiqlanadi yoki bo'shatiladi.

- TTB boshlig'i –TTB Bosh shifokori munosib xokimiyati va sog'liqni saqlash yuqorida turuvchi organiga bevosita bo'ysinadi.

TTB Boshlig'i – MTK Bosh shifokori O'zbekiston Respublikasi asosiy qonun qoidalariga, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoyishlari Vazirlik kabineti qarorlariga, O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi buyruqlariga, hamda ko'rsatmalar va instruktsiyalariga, sog'liqni saqlash yuqorida turuvchi organlari qarori va farmonlariga mansub tumanni sog'lig'ini saqlashini amalga oshiradi.

TTB boshlig'i MTK Bosh shifokori asosiy masalalarga mansub quyidagi ishlab chiqarish va amallarni bajaradi:

- tuman SESi bilan birgalikda infeksiyon kasalliklarni, umumiy kasalliklarni va VUT kasalligini, nogironlikni, go'dak va umumiy o'limning kamaytirishga, yo'qotilishiga va profilaktikasiga qaratilgan chora tadbirlar o'tkazadi.

- QVPga hamjixatlik bilan qarab, tumanni sog'lig'ini saqlash barcha muassasalari ustidan tekshiruvlar olib boradi;

- tuman davolash-profilaktika muassasalarini rivojlanish rejasi, shifokorlar, o'rta tibbiy xodimlar va boshqa kadrlarning to'ldirish. Sog'liqni saqlash muassasini tibbiyot texnika bilan jixozlash, sanitar- avtotransporti bilan ta'minlash;

- Sog'liqni saqlash muassasini faoliyatini, va tuman territoriyasida joylashgan boshqa vazirlik va maxkamalarni umumiy nazorat qilish va tekshirish.

- tuman sog'liqni saqlash operativ boshqaruvini kuchaytirish uchun, bosh shifokor va uning raxbarligi ostida tuman sog'lig'ini saqlash savollari bo'yicha tibbiy kengash yig'iladi, unda quyidagi savollar ko'rib chiqiladi, sog'liqni saqlashni takomillashtirish, sog'liqni himoya qilish va tuman aholisiga tibbiy yordam

ko'rsatish.

- tuman sog'liqni saqlashiga quyidagi tizimiga javobgar ishchilar va mutaxassislar kiritilishi lozim:

- TTB boshlig'i muovini – MTK bosh shifokori – shifokorlar,
- tuman SESi bosh shifokori;
- TTB poliklinikasi va ambulatoriyasi mudiri;
- tuman markaziy dorixonasi mudiri;
- tuman tibbiy kasaba uyushmasi raisi,
- QVP-4 turidagi vakili,
- qizil yarimoy jamiyati raisi,
- tuman etakchi mutaxassislari (terapevt, xirurg, pediater, akusher-ginekolog va boshqalar.).

Tumanda sog'liqni saqlash savollari bo'yicha maxsus tibbiy kengash tizimi TTB boshlig'i arznomasiga ko'ra tasdiqlanadi.

Tuman sog'lig'ini saqlash muassasalarini tashkillashtirish- metodik boshqaruvi uchun, davolash-profilaktika muassasalari ishlari, tuman sog'liqni saqlanishi baholanishida, aholi o'rtasida davolash-sog'lomlashtirish chora tadbirlarini olib borilishida va tozalik-gigiyena tarbiya ishlarida, kasalliklar profilaktikasi sohasida asosiy chora tadbirlar amali va ishlab chiqarilishida, TTB boshlig'i tashkillashtirish-metodik kabineti va TTB mutaxassis shifokorlari analizlaridan foydalanadi.

TTB boshlig'i – MTK Bosh shifokori quyidagilarni tashkillashtiradi va ta'minlaydi:

- tuman territoriyasida joylashgan, qishloq ho'jaligi ishchilari hamda ishlab chiqarish birlashmalari xizmatchilari va ishchilari o'rtasida nogironlikni, mehnat qobiliyatini vaqtinchalik yo'qolishi, umumiy kasallik va aholini o'limi analizlari.
- Olingan analizlar asosida, kasallik darajasini, nogironlikni, tuman aholisi o'rtasida o'limning kamaytirishga qaratilgan, tozalik-gigiyena va davolash-profilaktika chora tadbirlarini amalga oshirilishini ta'minlaydi.
- bolalarning kasallik sabablarini va o'lim sabablarini sistematik o'rganish, ularning yo'qolishiga qaratilgan chora tadbirlar ishlab chiqarish, bolalar va onalarga ko'rsatiladigan davolash-profilaktika yordamini, profilaktika chora tadbirlarini foydalarini oshirish bo'yicha, xomiladorlarni va bolalarni patronajini, ularning dispanser kuzatuvini yaxshilanishi uchun choralar ko'rish.
- tuman aholisiga mansub bo'lgan darajada malakali va hammabop ambulator-poliklinika xamda sttsionar tibbiy yordami. Zaruriyat bo'lgan vaqtda barcha

ko'chma turidagi shifokorlar yordamini ishlatish (ambulatoriyalar, stomatologiya xonalari, klinika-dagnostika laboratoriyalari, flyuorografiya o'rnatish va boshqalar).

- Tuman davolash-profilaktika muassasalari, ayniqsa QVP shifokorlari va o'rta tibbiy xodimlarga tizimli tashkillantirish- uslubiy maslaxatlari va amaliy yordam ko'rsatish.

- shifokorlarning, o'rta tibbiy xodimlari va boshqa xodimlarini hozirdagi spetsializatsiyalangan va mukammalashish sistemasi bo'yicha professional malakasini oshirishi.

- o'z vaqtida tuman davolash-profilaktika muassasalar praktikasida va bemorlarni davolanish hamda diagnostikasida zamonaviy metodlar va profilaktika vositalarini keng qo'llanishi va kiritilishi, va shunday asoslik tibbiyot natijalaridan foydalangan holda, sog'liqni saqlash muassasalarini ishlari oldingi usullaridan.

- Amaldagi holat va instruksiyalarga mutanosib, aholini dispanserizatsiyasini foydasini oshirish va hajmini kengaytirish.

- Aholiga eng dolzarb masalali tibbiy xizmat bo'yicha, tuman tibbiy xodimlarini (oyma-oy va har kvartalda) rejali kengashlarini va praktik konferentsiyalari o'tkazish.

- Respublika, viloyat va tuman masshtablarda ishlab chiqarilgan dastur ustida tizimli tekshirish va tashkillashtirish.

- Tibbiy muassasalarda ish tashkillantirish va aholini sog'lig'ini holatini tahlilini o'tkazilishi, kamchiliklarni aniqlash va yuqorida turuvchi tibbiy muassasalarga tibbiy xizmatlarni yaxshilanishi bo'yicha takliflar, yo'llanmalar. (pastdan yuqoriga).

TTB Boshlig'i – MTK Bosh shifokori quyidagilarga javobgarlik olib boradi:

- Sog'liqni saqlash moddiy-texnika bazasini rivojlanishiga, rivojlanish rejasi bajarilishiga, sog'liqni saqlash muassasini qurilishi va kapital remontiga, tibbiy va boshqa kadrlarni, hamda tibbiyot texnikalari, dori darmonlari, byudjetdan ajratilgan pullarni oqilona va foydali ishlatilishiga.

- tuman sog'liqni saqlash muassasini ishi madaniyatiga va sifatiga, ularning tozalik-gigiyena holatida bo'lishiga.

- Bemorlarni tuman davolash-profilaktika muassasalarida tibbiy ilm va texnikasini zamonaviy erishuvlariga hos, o'z vaqtida va sifatli tekshiruviga va davolashga, namunali parvarishiga, bemorlarga diqqatli va ziyraklik bilan qarashiga.

- Tuman davolash-profilaktika muassasalarida shifokorlar ekspertizasini darajasiga va tayyorgarchiliklariga, kasallik varaqalarini tartibli va asosli berilishiga, amalga oshgan

holat bo'yicha hisobdagi blankalarni hisoboti va saqlanishiga.

TTB boshligi - MTK bosh shifokori quyidagi huquqqa ega:

- tumanni Sog'liqni Saqlashning hamma xodimlari foydalanidan shartli buyruq va rasmiy TTB ishlar chiqarishga.

TTB xodimlari va (QVP mudirlari) raxbariyat xodimlarni tanlash va joylashtirishni amalga oshiradi, ularning belgilangan tartibda ishga tainlash va bo'shatishni ishlab chiqaradi.

Tuman Sog'liqni Saqlash muassasalariga taqsimlaydi: tibbiy va boshqa kadrlarni, ajratilgan mablag'ni, muassasani kapital remontiga, tibbiyot asboblari va apparaturalariga, sanitar transportga va boshqa moddiy resurslarga sarflangan mablag'larni.

- tuman Sog'liqni Saqlashi byudjetini rejasi chegarasida va talablarini hisobga olgan holda, TTBni yotoq o'rnilarini fondini ko'paytirish yoki kamaytirish, hamda profilini o'zgartirishi.

- tuman Sog'liqni Saqlash muassasalari xodimlarini va boshqa ishchilarni rag'barlantirish, qarzini undirishi.

- davlat organlarida, arbitraj instantsiyalarida, jamiyat va boshqa tashkilotlarda tuman Sog'liqni Saqlash vakili bo'lib qatnashish.

- tegishli xokimiyatiga ko'rib chiqishi va maslaxati uchun masalalar va chora tadbirlar kiritish, tuman aholisini sog'lig'ini himoyasini kuchaytirish va tibbiy xizmatlarini yaxshilanishiga qaratilgan rejalar va programmalar kiritish.

- tuman davolash-profilaktika muassasalar ishlarini, alohida bo'lgan muassasalarini ishini xolatini tekshirish yo'li bilan, tekshirish va sistematik analizini o'tkazish. Bo'linmalar va QVP raxbarlarini hisobotlarini tinglash.

TTB boshligi- TMK bosh shifokori majbur:

- tuman Sog'liqni Saqlash va TTB ishlari natijalarini vaqti-vaqti bilan (bir yilda ikki martadan kam bo'lmagan) aholiga hisob berishi.

- TTB faoliyati va tuman Sog'liqni Saqlashi bo'yicha belgilangan statistik hisobotini o'z vaqtida, xokimiyatlarga va Sog'liqni Saqlash yuqorida turuvchi organlariga, hisobotni ma'lumotlari gumonsizligini ta'minlab ifodalash.

- barcha amalga oshgan formalarni ishlatib, vaqti-vaqti bilan TTB xodimlarini malakasini oshirish bilan shug'ullanadi.

- jamiyat kengashlariga vaqti-vaqti bilan qatnashib uning ishi uchun zarur sharoitlarni yaratish.

7.3. Ambulatoriya-poliklinika yordami bo'yicha TTB bosh shifokori muovininining funktsional majburiyatlari

Tuman bo'yicha BTTYOda tashkillashgan davolash-profilaktika ishlariga javobgarlik olib boradi.

7.4. Tuman bosh pediatri funktsional majburiyatlari

Tuman bosh pediatri quyidagilarni tashkil qilib ta'minlaydi:

tashkillashtirilgan chora tadbirlarini amalga oshiradi, shu jumladan:

- bolalar muassasalarida kadrlar turini o'stirishni rejalash;
- maslaxatchi-metodik ishlarini rejalash;
- xomilani antenatal himoyalash bo'yicha va tuman bolalariga davolash-profilaktika yordamini chora tadbirlarini rejalash;
- tuman bolalariga xizmat ko'rsatish uchun tibbiy xodimlar bilan ta'minlanish holatini tekshirish;
- Shifokorlar va o'rta tibbiy xodimlarni malakalarini oshirish bo'yicha chora tadbirlar tashkillash va amalga oshirish;

shifokorlar va o'rta tibbiy xodimlarning mehnatini ilmiy tashkillashtirish rejalari va chora tadbirlarini kiritish; ularning amalga oshirilishini tekshirish;

tuman tibbiy xodimlarining o'rtasida deontologiya va etika normalarini analizi va tekshiruv;

- bolalar muassasalarining jamiyat ko'riklarini tashkillash;
- bolalarga davolash-profilaktika yordamini ko'rsatilishi keyinchalik yaxshilanishiga qaratilgan chora tadbirlarini kiritish;
- tuman bo'yicha butunlay somatik va infeksiyon kasalliklarni sistematik analizi;
- tuman bo'yicha bolalarni dispanserizatsiyasini foydaligini o'rganish;
- tuman bo'yicha bir yoshdan katta bolalarni va go'daklarni o'limlari sabablarini sistematik o'rganishlari;
- tuman bo'yicha bolalar kasalxonalarida operativ ma'lumotlariga ko'ra yillik hisbot ma'lumotlari bo'yicha sifatli ishlar ko'rsatgichlarini analizini o'tkazish;
- bevosita davolash-profilaktika ishi.

TTB statsionar va poliklinika bo'limida

- sog'lomlashtirish ishini rejasini tuzilishi va tasdiqlanishi;
- sog'lomlashtirish muassasalarida xonalarni tanlash va kadrlarni tayyorlanishi tekshiruv;
- bolalarni sog'lomlashtirish muassasalariga to'g'ri yunalishlarini tekshirish;

- sog'lomlashtirish chora tadbirlarini foydaligini o'rganish.
- infeksion kasalliklari bilan kurashish va ularni profilaktikasini kompleks rejalarini tuman SESi bilan birgalikda tuzish.
- tuman QVP va davolash-profilaktika muassasalari tomonidan ularni bajarilishini tekshirish.
- infeksion kasalliklarni sistematik analizi, tumanda dinamika tuberkulyoz bo'yicha, raxbariyatga va infeksion kasalliklarni kamaytirish chora tadbirlarini ishlab chiqarish uchun, analiz natijalari bilan tibbiy xodimlarning tanishtirish.
- tumanda o'quvchilar va ularni ota-onalari o'rtasida sanitariya oqartuv ishlarini tashkillash ustida tekshiruv o'tkazish;
- maktab o'qituvchilari, tibbiy xodimlari o'rtasida sanitariya-profilaktika ishlari seminarlar kiritilishi ko'rinishida olib borish, sanitariya-oqartuv ishlari metodikasi bo'yicha, va ularni o'tkazilishida qatnash, aholini o'rtasida sanitariya propagandasiga shaxsan qatnashish (radioda, televideniyada ishtirok etish, vaqtli nashrlarda ma'ruzalar va boshqalar).

QISHLOQ DAVOLASH-PROFILAKTIKA MUASSASALARI (BSTYO)

1. Qishloq shifokor shaxobchalarini faolyatini umumiy holati

- Qishloq shifokorlar shaxobchalari – 23.03.2009yildagi №80 sonli buyruq oxirgilardan bittasi bo'lib «QVP faoliyatini tashkillanishini takomillashtirish bo'yicha», bu O'zbekiston Respublikasining Sog'liqni Saqlash Vazirligini bir qator buyruqlari asosida birlashtirilgan qishloq aholisiga birlamchi tibbiy-sanitariya yordami ko'rsatilishi uchun atalgan:
- QVP qishloq ho'jaliklarida aholini turli joylarga o'rnatish tashkilashtirilishi, mikdoriga va aholini joylashuvini uzoqligini, xizmat radiusini, yo'l turlari rivojlanishini, qishloq ho'jaliklarini va korxonalarini turlarini hisobga olgan holda tashkillashtiriladi.
- Xizmat ko'rsatiladigan aholisini mikdoriga ko'ra QVP quyidagicha bo'lishi mumkin:

birinchi turi	- 1500ta odam;
ikkinchi turi	- 1500 dan to 3500 odamgacha;
uchinchi turi	- 3500 dan to 6000 odamgacha;
turtinchi turi	- 6000 dan to 10 000 odamgacha.
- QVPning shifokorlari shtati tizimini hisobi QVP turidan va xizmat ko'rsatilaetgan aholini miqdoriga asosan belgilangan tartibda o'rnatiladi. O'rtacha 1-ta QVP shifokoriga aholini 1500ta odami to'g'ri keladi.
- QVP davlat muassasasi formasida tuziladi, yuridik mustaqil shaxs bo'lib

hisoblanadi, mustaqil balansga, bankda hisobi, va to'liq QVP nomi qo'yilgan muxrga ega bo'ladi.

QVP hamma zarur bo'lgan kommunikatsiyalar bilan ta'minlangan bo'lishi shart: elektrquvvati, yoqilg'i, suv bilan ta'minlanish, kanalizatsiya va telefon aloqasi . QVP o'z faoliyatida O'zbekiston Respublikasi qonun qoidalari, qarorlari va O'zbekiston Respublikasi Oliy majlis palatasi qarorlari va hukmlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlari, farmoyishlari va farmonlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlik kabineti qarorlari va farmonlari, hamda hozirgi holat qonun qoidalarini boshqa aktalaridan foydalanadi.

QVPning maqsadlari va masalalari

- QVPning maqsadi bo'lib uning tuzilishi va faoliyatida qishloq aholisiga umumiy praktika shifokori printsiplari va oyilalarga tibbiy-sotsial xizmati asosida, birlamchi sifatli tibbiy-sanitariya yordam ko'rsatishidir.

QVPni asosiy masalalari bo'lib:

qishloq aholisiga alohida patsientlarga teng butun oyilaga ham, tez-tez uchrab turadigan kasalliklarni davolash va profilaktikasi bo'yicha tibbiy yordam ko'rsatish;

kam uchraydigan kasalliklar yoki og'ir notipik variantda kechuvchi kasalliklar uchragan xolatda, o'z vaqtida tibbiy maslaxatlar berish, patsientlarni ixtisoslashtirilgan tibbiy muassasalarga yunnaltirish ;

- xizmat ko'rsatiladigan territoriya aholisiga, davolash va diagnostika standartlariga mansub, kasalxonagacha bo'lgan tezkor tibbiy yordam ko'rsatish;

kasallikni, travmatizmni, nogironlikni, xizmat ko'rsatiladigan aholi o'rtasida o'limning profilaktikasi va kamaytirishi bo'yichachora tadbirlar ko'rsatilish; biriktirilgan aholi o'rtasida kasalliklarni oldini olish va oldindan aniqlash maqsadida profilaktika va maqsadli tibbiy ko'riklardan o'tkazish amalga oshirilishi,

biriktirilgan aholida (bolalar, o'smirlar, tug'adigan yoshdagi ayollar, surunkali kasalliklari bo'lgan bemorlar) dispanserizatsiyadan o'tishi.

Sotsial ahamiyatiga ega bo'lgan kasalliklar (tuberkuyoz, teri-tanosil kasalliklari, xavfli o'smalar, VICH infeksiyalari va OITS)ga qarshi davolash- profilaktika chora tadbirlar o'tkazilishi.

Sanitariya-epidemiya qarshi kompleksi chora tadbirlarini o'tkazilishi (profilaktik emlash, muassasalar va ob'ektlarni oqimdagi sanitar nazorati, suv bilan ta'minlash va aholi turar joylarini tozalanishi).

Aholini sanitariya-gigiyena tarbiyasi bo'yicha chora tadbirlari, sog'lom hayot

kechirish propagandasi, shu jumladan ratsional oziqlanishi, alkogolni zararli ist'emol qilinishi bilan kurashish, chekish, va boshqa zararli odatlarga qarshi chora tadbirlar o'tkazilishi.

Yolg'iz yashaydigan, qariyalar, nogironlar, surunkali kasalliklari bo'lgan bemorlarga sotsial ishchilari bilan birgalikda patronaj va tibbiy- sotsial yordami ko'rsatilishini tashkillashtirish;

belgilangan tartibda vaqtinchalik mehnat qobiliyatini yo'qotgan bo'yicha ekspertizasi o'tkazilishi, bemorlarni sog'ligini holati va mehnat qobiliyatini aniqlash uchun VKK va VTEK ga shifokor ekspertizasidan o'tishga yuborish, kasallik va travmatizmning kamaytirish chora tadbirlarini ishlab chiqarish; qishloq ho'jaligini ishchilariga fasl ommaviy poliz ishlari vaqtida yaqinlashayotgan kasalxonadan tashkari yordami bo'yicha chora tadbirlarini o'tkazilishi;

diagnostika va jixozlar standartlariga mansub instrumental va laboratoriya tekshiruvlarni o'tkazish.

QVPning huquqlari va majburiyatlari

Belgilangan maqsadlar va yuklangan masalalarga etish uchun QVP quyidagi huquqlarga ega:

- uning balansiga o'tkazilgan davlat mol mulkini ishlatish va o'z ixtiyoriga olish;
- QVP ishchilariga xizmat haqlarini to'lash va moddiy rag'barlantirishni mustaqil belgilash;
- kasb bilan bog'lik bo'lgan faoliyatni amalga oshirishda yaratilgan, egallangan zukki mulkini avtorlik huquqini olib ishlatishi;
- QVP maqsadlariga, qonun qoidalarga qarshi bo'lmagan boshqa turli faoliyatlarni amalga oshirish;

QVP majbur:

- biriktirilgan territoriya aholisini ixtisoslashgan shifokor yordami bilan ta'minlash;
- Bemorlarni ambulator tarzda qabul qilish va xonadonlarga qatnashni bajarish;
- Davolash va diagnostika standartlariga hos kasalxonagacha qoldirib bo'lmaydigan tezkor tibbiy yordam ko'rsatish;
- patsientlarni huquqini saqlash, patsient to'g'risida sir tutiladigan tibbiy ma'lumotlarni huquqlarini kiritib;
- QVP xonalarida infeksiyadan so'nggi asoratlar, zardob gepatit, SPID va boshqa infeksiyalarni profilaktikasini ta'minlaydigan zarur bo'lgan sanitariya-gigiyena rejimini, aseptika va antiseptika tartibini, instrument va materiallarni sterilizatsiyasi

uchun sharoitni, saqlash;

- mavjud bo'lgan tibbiy asbob-uskunalarini, apparaturalarini va mol-mulkklarini foydali ishlatilishi va saqlanishini ta'minlash.

- Munosib xizmatlarga o'z vaqtida ommaviy infeksiyon kasalliklari, zaxarlanishlar va vafkulotdagi holat bo'yicha ma'lumotlar yetkazish.

8.2. QVP mudirining funksional majburiyatlari

1. QVP mudiri — oliy ma'lumotli mutaxassis, biriktirilgan barcha aholiga birlamchi tibbiy yordam ko'rsatish va kasalliklarni profilaktikasini ko'rsatishga huquqi bor. Unga biriktirilgan aholiga sog'lig'ini himoya qilinishi sifatli va foydaligini ta'minlash uchun;

2. QVP mudiri xodimlarning shtat jadvalini mustaqil tuzadi, harajatlar smetasi amalga oshgan normativlariga asosan va maxalliy moliya boshqarmasi organlari bilan kelishilgan holda bajaradi.

3. QVP mudiri O'zbekiston Respublikasi mehnat qonun-qoidalariga hos tartibda QVP xodimlarining mustaqil ravishda, konkurs asosida ishga tainlaydi va bo'shatadi.

4. QVP mudiri o'z ish faoliyatida O'zbekiston Respublikasi amalga oshirilgan qonun -qoidalar, buyruqlari va O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligining va mahalliy Sog'liqni Saqlash Territorial organlari instruktsiyalaridan, hamda xozirdagi xolatdan foydalanadi.

5. QVPning faoliyatini boshqaradi, ish tashkillaydi va muassasa ishi natijalariga javobgarlik olib boradi.

6. QVPning moliy-ho'jalik faoliyatini foydali va ratsional boshqaruvini normativ-huquqiy aktlari va qonun-qoidalar ramqalarida ta'minlash.

7. QVPning dori-darmon vositalari va tibbiyotga taluqli buyumlar bilan, aholiga birlamchi tibbiy-sanitariya yordami ko'rsatilishi uchun kontratseptiv vositalari bilan ta'minlash.

8. Xizmat ko'rsatilayotgan aholi o'rtasida kelib chiqayotgan kasalliklarni sabablarini o'rganish, shu jumladan mehnat qobiliyatini vaqtinchalik yoki umumang yo'qolishiga olib kelgan kasalliklarni, kasallanish, travmatizm, nogironlik va o'limning profilaktikasi va kamaytirilishi chora tadbirlarini o'tkazish.

9. Biriktirilgan aholiga tibbiy yordamni sifatini va foydasini oshirish uchun, tibbiy yordamni tashkillashtirish formalari va metodini takomillashtirishi.

10. QVPning sanitariya-gigiyena epidemiyaga qarshi rejimlarini saqlashishi nazoratini va xizmat ko'rsatilayotgan territoriyaga tegishli kontingentni tuliq profilaktika emlashlar bilan o'rab olishga javobgarlik olib boradi.

11. Infeksiyon kasalliklar o'choqlarida kuzatish chora tadbirlarini olib borilishini

ta'minlash.

12.Sog'lom hayot kechirish propagandasini olib borish, Jamiyat bilan birgalikda biriktirilgan aholini sog'lig'ini mustaxkamlash va saqlash chora tadbirlarini ishlab chiqarish va o'tkazish.

13.Aholini reproduktiv sog'lig'ini himoyalash, hamda ona va bola sog'lig'ini himoya qilish chora tadbirlarini ishlab chiqarish va o'tkazish.

14. TTBga davlat hisobotini formalarini taqdim etish va har yillik hisobotida biriktirilgan uchastkasida QVPning bajagan ishlarini ko'rsatib o'tish.

15.QVP xodimlarining taluqli tibbiy muassasalarda va boshqa faoliyati umumiy praktika shifokori masalalri va maqsadlariga qarshi bo'lmagan jamoat hamda kasbga oid muassasalarda malakasini oshirish bo'yicha konferentsiyalarini tashkillash

QVP mudiri quyidagi huquqlarga ega:

17. sog'liqni saqlash yuqorida turuvchi organlariga va ma'muriy strukturalar hukumiga aholini tibbiy-sotsial yordami ko'rsatilishini yaxshilash masalalarini kiritish.

18. Tibbiy va sotsial yordam masalalari bo'yicha ilmiy-praktika konferentsiyalariga va kengashlarga qatnashish.

19. O'z malakasini umumiy praktika shifokori hamda menedjment masalalari va tibbiy xizmat sifatini boshqarish bo'yicha oshirish, o'z kasbga oid bilimlarni va o'rganishlarini uzluksiz mustaqil o'qish yo'li bilan bajarilishi, sog'liqni saqlash boshkarmasini organi tomonidan tashkillangan qisqa muddatli o'quv kurslari va seminarlarga qatnashish.

20. O'z malakasini toifasini tasdiqlash va egallagan o'rnini mansubligini tasdiqlash uchun har 5 yilda attestatsiyadan o'tish.

21.Patsientlarga ko'rsatilayotgan tibbiy yordam sifatini yaxshilash maqsadida boshqa mutaxassislar tomonidan o'tkazilayotgan chora tadbirlarga qatnashish.

22.Amaldagi qonun-qoidalarga mansub ishchilarni rag'barlantirish va ulardan qarzni undirish.

QVP mudiri quyidagilarga javobgarlik olib boradi:

23. QVPning ish natijalari, biriktirilgan aholiga ko'rsatiladigan tibbiy xizmatini sifatiga, hamda QVP barcha xodimlarining o'z funktsional vazifasini bajarishi bilan bog'lik bo'lgan, QVP yoki biriktirilgan territoriya patsientlarini sog'lig'iga zarar yetkazgan asoratlarga olib kelgan xarakatlari yoki xarakatsizligiga.

24. Tibbiyot asbob-uskunalari foydali ishlatilishi va saqlanishiga, dori darmonlar vositalarini to'g'ri saqlanishi va patsientlarga kasalxonagacha qoldirib bo'lmaydigan tezkor tibbiy yordami ko'rsatilishi uchun ishlatilishiga.

25. Karantinda oziqalardan zaxarlanishlar, o'ta xavfli infektsiyalar, boshqa gruppali infeksiyon kasalliklarga gumonli vaziyatda (aniqlanganda) o'z vaqtida navbatsiz bildirgilar taqdim etish.

26. QVPning faoliyati bo'yicha ma'lumotlarini taqdim etilgan statistik hisob-hisobotini ma'lumotlarini gumonsizligi.

8.3. QVP moliya menedjerini funktsional majburiyatlari

1. QVP moliya menedjeri – oliy ma'lumotli yoki o'rta maxsus ma'lumotli yoki moliya ma'lumotiga ega bo'lgan mutaxassis. Praktika faoliyati 3 yildan kam bo'lmagan.
2. QVP mudiri tomonidan amaldagi qonun-qoidalariga mansub ishga tainlanadi yoki bo'shatiladi.
3. Moliya menedjeri o'z faoliyatida bevosita QVP mudiriga bo'ysinadi, hisobchi hisoblari va hisobotlari bo'yicha yuqorida turuvchi tashkilot katta hisobchiga bo'ysinadi.
4. Moliya menedjeriga uning faoliyatini ta'minlanishi uchun, uning funktsional majburiyatlariga taluqli bo'lgan tashkilliy-rasmiy buyruqlarga, hamda tulov va QVPning boshqa moliy ho'jjatlariga ikkinchi imzo chekish huquqi beriladi.
5. O'z faoliyatida moliya menedjeri O'zbekiston Respublikasi “Hisobchilar hisobi bo'yicha” qonun-qoidalaridan, O'zbekiston Respublikasini qonun-qoidalari, sog'liqni saqlash boshqarmasini yuqorida turuvchi organlari buyruqlari, QVP ichki buyruqlari va rasmiy qarorlari, QVP Ustavi va Xolatidan foydalanadi.
6. Hisobchi hisobi va ho'jalik-moliya faoliyatini, moddiy va mehnat hamda moliya resurslarini iqtisodli ishlatilishi tekshiruvlarini tashkillaydi.
7. “Hisobchini hisobi bo'yicha” qonunga hos muassasa mol-mulkini saqlanishini nazorat qilishi, muassasalarda davlat byudjetida turgan hisobchini va iqtisodli hisobni olib borilish instruktsiyalarini nazorat qilishi, amaldagi daromad klassifikatsiyasini va davlat byudjetidagi xarajatlarini hamda O'zbekiston Respublikasi qonun-qoidalarida belgilangan boshqa normativ ho'jjatlarini nazorat qilishi.
8. QVP ichki ishlari boshqaruvini kadrlar bo'yicha ish yurgazishni kiritib, QVP buyruqlarini hamda ko'rsatmalarini kiritib olib borish.
9. Biznes-plan ishlarini tayyorlash va qabul qilish ishlarini olib borish, ichki hisobchi hisoboti ho'jjatlarini ishlab chiqarishni, moliy-ho'jalik operatsiyasini va ho'jjatlar almashtirilishi tartibli o'tkazilishini ta'minlaydi.
10. Mehnat haqini o'z vaqtida to'g'ri hisoblanishini, to'g'ri yozilishini, soliqlarni o'tkazilishi, va davlat byudjetiga vzooslarni, davlat byudjetidan tashqarida

sotsial fondlariga sug'urta vzoslari, bank muassasalariga xarajatlar tulovini, kapital remontga ajratilgan mablag'larni, hamda muassasa rivojlanishini kuchaytirish fondidan ajratilgan mablag'larni qonuniyligini ta'minlash.

11. Hisobchini hisobida muassasani amaldagi moliy-ho'jalik operatsiyalarini hisobda ko'rsatib o'tilishi va tekshirilishini ta'minlanishsh. Operativ axborot taqdim etish va belgilangan muddatlarda hisobchini hisobotini tuzish.
12. hisobchi hisobi va hisoboti ma'lumotlari bo'yicha, ho'jalik ichi rezervlarini aniqlash maqsadida, talofotlarni va samarasiz sarflanishlari yo'qotish maqsadida, QVPning moliy-ho'jalik faoliyatini analizini o'tkazish.
13. Shtatni, moliy va kassa tartiblarini qattiqqo'llik bilan saqlashni, ta'minlash bo'yicha ish olib borish, Ma'muriy-ho'jalik smetalar va boshqa xarajatlarni, etishmovchiliklarni hisobdan chiqarilishini qonuniyligini, debitorlik qarzlarni va boshqa samarasiz sarflanishlar.
14. Odam boshiga mablag' ajratilishini amalga oshirish maqsadida, biriktirilgan aholi ma'lumotlarini kiritib, ma'lumotlar yig'ilishini tashkillash.
15. QVP xodimlariga hisobchi hisobi va hisoboti masalasi, iqtisod, huquqiy va mehnat masalalari bo'yicha metodik yordam ko'rsatish.
16. Hisobchini hisob ho'jjatlarini saqlash va saqlanishini ta'minlash.
17. sog'liqni saqlash boshqarmasi organlari tashkillagan kurslar va seminarlarida moliya menedjmenti masalalari, kadrlar menedjmenti, hisobchini hisobi, ish olib borishi, biznes-reja, informatika masalalari bo'yicha mukammallashish.

Moliya menedjeri quyidagi huquqga ega:

17. QVP bilan kaznacheystvo, bank muassasalari, moliya masalalari bo'yicha boshqa organlar va tashkilotlar o'zaro munosabatlarida QVP nomidan ishtirok etish
18. QVPning strukturali bo'limlaridan oqimda bo'lgan reja va perspektiv rejalarini, biznes-reja hisoboti uchun zarur bo'lgan holatda surov xati orqali ma'lumotlar, axborotlar, hulosalar olishi. Moliy-ho'jalik faoliyatini va iqtisod faoliyatini, QVP ishini tashkillashini yaxshilanishi bo'yicha ishlab chiqarish takliflari.
19. QVP mudiriga, ishchilarning mehnatini haqini tulash sistemasini takomillashtirish bo'yicha takliflar kiritish, QVPning moliya va moddiy vositalarini foydali ishlatilishini ta'minlash, ho'jalik-moliya faoliyatini yaxshilanishi bo'yicha boshqa takliflar kiritish
20. Muassasa raxbari bilan birgalikda maxsulot-mulki va pul mablag'larini qabuli va tarqatilishi uchun asos bo'lgan, hamda rasschet va mablag' majburiyatlari va ho'jalik shartnomasi ho'jjatlarini imzolash.

21.sog'liqni saqlash muassasalarini boshqaruvi va faoliyatini mukammallashtirish masalalari bo'yicha ilmiy-praktika va kengashlarda ishtirok etishi.

22.O'zbekiston Respublikasi qonun qoidalariga asosan o'z malakasini tasdiklash uchun har 5 yilda attestatsiyadan o'tish.

Moliya menedjeri quyidagilarga javobgarlik olib boradi:

1. QVPning moliy-ho'jalik faoliyatini foydaligi natijalariga, QVPda moliy-ho'jalik faoliyatini amaldagi qonunlarga va normativ-huquq aktlariga hos to'g'ri kelishiga;
2. QVPning shtat jadvali va tasdiqlangan smeta ro'yxatdan o'tishi va tuzilishi tartibini saqlashga, ularni tasdiqlangan klassifikatsiyaga, normativlarga va harajat limitiga to'g'ri kelishiga;
3. Ro'yxatga kiruvchi tasdiqlangan smena va shtat jadvali asoslangan va to'g'riliga;
4. Amaldagi mehnat, ma'muriyat, jinoiy qonun-qoidalariga mansub byudjet tartibini buzilishiga, shu jumladan:
 - byudjet va boshqa pul mablag'larini maqsadsiz ishlatilishi;
 - debitor va kreditor qarzlarini muddatdan o'tishi, to'g'ri kelmasligi;
 - harajatlarni guruhida tasdiqlangan byudjetdan ajratiladigan mablag limitini oshirilishi;
 - shtatli-smena tartibini buzilishi;
5. Muassasa biznes-rejasini o'z vaqtida tayyorlanishi va topshirilishi.
6. Moliya-ho'jaligi faoliyatini bajarilish rejasini xolati bo'yicha gumonli ma'lumoti.
7. Hisobchi, iqtisodchi va kadrlar hisob-hisobot ho'jjatlarini gumonsizligi va to'g'ri tuzilishi, har-hil ma'lumotlarni va hisoblarni o'z vaqtida taqdim etmaslik.
8. Kaznacheystva va bank muassasalari uchun ho'jjatlarni o'z vaqtida rasmiylashtirish, xodimlar o'z vaqtida mehnat haqini olishi, QVP hisobiga boshqa korxonalardan servisli tibbiy xizmati uchun o'tkaziladigan mablag'larni o'tkazilishini kiritgan holda, moliya faoliyatini bajarilishi.

QVP shifokorlarini shtatini son tizimi QVP turidan va birlashtirilgan aholi sonida bog'lik, har bir shifokorga birlashtirilgan aholini 1500 odami hisobidan.

8.4. QVP va UASH funktsional majburiyatlari

1. QVP umumiy amaliyot shifokori — umumiy pediatr shifokori, umumiy amaliyot shifokori- o'qituvchi (kelajakda UASh) – oliy tibbiy ma'lumotli diplomli mutaxassis “davolash ishi” (umumiy amaliyot shifokori) profili bo'yicha. Hamda “ pediatr ishi “ , shifokor birlashtirilgan tibbiy yordamini chora

tadbirlarini ko'rsatilishiga huquqi bo'lgan va turli yoshdagi biriktirilgan aholiga kasalliklarini profilaktikasini chora tadbirlarini o'tkazish huquqiga ega bo'lgan.

2. UASh ambulator qabulini, xonadonga qatnashni, kasalxonaga qoldirib bo'lmaydigan tezkor tibbiy yordam ko'rsatishlarni amalga oshiradi. Profilaktika, immunologiya, sanitariya-epidemiya qarshi, davolash-dagnostik va reabilitatsiya chora tadbirlarini o'tkazadi. Biriktirilgan aholiga kvalifikatsion tavsiflar talabalariga mansub tibbiy-sotsial muammolarini hal etish xarakterlarini qiladi.
3. QVP tibbiy xodimlari bilan birgalikda, biriktirilgan aholiga sog'liqni himoyalash bo'yicha chora tadbirlarini o'tkazadi. Hamda aholini sog'ligini reproduktiv himoyasi bo'yicha va ona-bolani va go'dakni kasallanishi va o'limini qisqartirishi, ona-bolani sog'ligini himoyasi bo'yicha chora tadbirlar o'tkazadi. O'z kasbi faoliyatida TTB shifokor xodimlari bilan birgalikda ish olib boradi.
4. Aholini soni, xizmat ko'rsatayotgan QVPda, sog'liqni saqlash boshqarmasini yuqorida turuvchi organi tomonidan, har bir QVP uchun yakka tartibda belgilanadi.
5. Hamma tashkillashtirish-metodik masalalar bo'yicha UASh bevosita QVP mudiriga bo'ysinadi.
6. O'z faoliyatida UASh O'zbekiston Respublikasini amaldagi qonun-qoidalar, O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash Vazirligini buyruqlari va instruktsiyalari, QVP ichki buyruqlari va TTB ishlari, hamda QVP bo'yicha Xolatdan foydalanadi.
7. QVP mudiri O'zbekiston Respublikasi amaldagi qonun-qoidalariga mansub UASh shifokorini ishga tainlaydi yoki bo'shatadi.

UASh asosiy funksiyalari bo'lib:

1. Biriktirilgan aholiga tez-tez uchraydigan kasalliklarning davolash va profilaktikasi bo'yicha tibbiy yordam ko'rsatish.
2. o'z vaqtida tibbiy maslahat berish, patsientlarni ko'rsatgichlariga ko'ra, o'ta og'ir va kasallikning notipik variantlarda kechishida ularni ixtisoslashtirilgan tibbiy muassasalarga yo'naltirish va davolanishga o'tkazish.
3. Mavjud bo'lgan jixozlar va standartlarga mansub xizmat ko'rsatilayotgan territorial aholisiga kasalxonagacha tezkor tibbiy yordam ko'rsatilishi.
4. Sanitariya- epidemiya qarshi chora tadbirlarini tashkillash va o'tkazilishi: profilaktik emlashlar, biriktirilgan territoriyada va xonadon ho'jaliklarida sanitariya xolatini umumiy nazorati. Infektsion kasalliklar bilan o'rtada

muomalada bo'lgan o'choqlarda kuzatish chora tadbirlarini o'tkazish.

5. Aholini sanityariya-gigiyena tarbiyasi, ratsional oziqlanishi zararli odatlar bilan kurashishi, sog'lom xayot kechirish o'rganishlarini emlash, shu jumladan o'smir avlodning sog'lomlashtirish, ona va bolani sog'lig'ini himoya qilish, keragi bo'lmagan xomiladorlikni profilaktikasi, oyilani ratsional rejalash chora tadbirlarini tashkillash va o'tkazish.
6. Xomilador davridagi ayollarni va tug'ishdan keyingi davrda ayollarni nazorat qilish. Ko'krak bilan boqish propagandasi.
7. Sotsial xodimlari bilan birgalikda patronajni nazoratini o'tkazish, yolg'iz yashovchi, qariyalar, nogironlar, surunkali kasalliklari bo'lgan bemorlarga sotsial yordam ko'rsatish.
8. Surunkali kasalliklarni oldindan aniqlash va oldini olish maqsadida tibbiy ko'riklardan o'tkazish, biriktirilgan aholini umumiy dispanserizatsiyasini o'tkazish: bolalar, o'smirlar, tug'adigan yoshdagi ayollar, surunkali kasalliklari bo'lgan bemorlar, dekretlashtirilgan kontingentlar.
9. Aholi o'rtasida sotsial ma'noli kasalliklar bilan kurashish bo'yicha davolash-profilaktika chora tadbirlar o'tkazilishi. Ularga tuberkuyoz, venerik kasalliklari, xavfli o'smalar, qandli diabet, VICH/SPID va narkomaniya.
10. sog'liqni saqlash vazirligi, yustitsiya instruksiyasiga, va mehnat bo'yicha aholini sotsial himoyasi, bemorlarni VKK va VTEKga, mehnat qobiliyatini vaqtinchalik yo'qolishini aniqlash uchun yuborilishi.
11. TsGSEN va TTBga infeksiyasi, kasalliklar, zaxarlanishlar va vafqulotdagi vaziyatlari to'g'risida o'z vaqtida ma'lumot yetkazish.
12. Tasdiqlangan hisob va hisobot formalarni sifatli va o'z vaqtida to'ldirilishi.
13. QVP mudiriga biriktirilgan uchastkada ish faoliyatini davriylik hisobotini taqdim etish.

Umumiy amaliyot shifokori quyidagi huquqqa ega:

1. QVP rahbariyatiga va sog'liqni saqlash boshqarmasi yuqorida turuvchi organlariga va boshqa organlariga biriktirilgan aholini tibbiy-sotsial yordamini yaxshilanishi masalasi bo'yicha takliflar kiritish.
2. Kengashlarga, tibbiy va sotsial yordam masalalari bo'yicha ilmiy-praktika konferentsiyalarga qatnashish, kasabiy tashkilotlar va faoliyati umumiy praktika shifokori masalalari va maqsadlariga taluqli bo'lgan barcha jamoat tashkilotlariga a'zo bo'lish.

3. uzluksiz mustaqil o'qish yo'li bilan o'z kasbini bilimlarini va o'rganishlarini mukammallashtirish, sog'liqni saqlash boshqarmasi organlari tomonidan tashkillangan qisqartirilgan o'quv tsikllarga va seminarlariga qatnashish, va malakasini oshirish.
4. O'z malakasi toifasi tasdiqlash maqsadida, sog'liqni saqlash Vazirligini amaldagi instruktsiyalariga hos har 5 yilda attestatsiyadan o'tishi.
5. Boshqa mutaxassislar tomonidan o'tkazilayotgan chora tadbirlarga qatnashishi.
6. Biriktirilgan aholiga ko'rsatilgan xizmat sifatini, biriktirilgan uchastkada o'z ishini natijalarini, o'z funktsional majburiyatiga kiradigan va unga biriktirilgan o'rta tibbiy xodimlarini majburiyatiga tegishli xarakatlari yoki xarakatsizliklari asorati bo'lib QVP faoliyatiga yoki patsient sog'lig'iga zarar yetkazilgan vaziyatlariga:
7. Amaldagi qonun-qoidalar va normativ-huquqlar aktiga mansub, o'z ishi va unga biriktirilgan o'rta tibbiy xodimlarni faoliyatlarini mansubligi.
8. Patsientlarga gospitalizatsiyagacha ko'rsatilgan tezkor tibbiy yordam ko'rsatilishi uchun mavjud bo'lgan tibbiy asbob uskunalari, apparaturalar, mol mulklar va medikamentlarni foydali ishlatilishi va saqlanishi.
9. Taqdim etiladigan faoliyati bo'yicha statistik ma'lumotlari, u tomonidan va unga biriktirilgan o'rta tibbiy xodimlari tomonidan tuzilgan hisob-hisobot ho'jjatlarini gumonsizlik bo'lishi.

8.5. QVP akusherkasini funktsional majburiyatlari

1. QVP akusherkasi lavozimiga Oliy o'quv yurtini “ Visshee sestrinskoye delo” bo'limini tugatgan yoki o'rta tibbiy o'quv yurtini akusherka yoki feldsher-akusherka malakasini o'zlashtirgan mutaxassis tainlanadi.
2. Akusherka bevosita QVP mudiriga bo'ysinadi. Uning metodik ishlariga UASh yoki TTB akusher-ginekologi shifokorlari raxbarlik olib boradi.
3. Akusherka o'z ish faoliyatida buyruqlar, instruktsiyalar, metodik va uni faoliyati doirasiga kiruvchi sog'liqni saqlash boshqarmasini yuqorida turuvchi organlarining boshqa ho'jjatlaridan, QVP ichki buyruqlari va QVP Xolatidan foydalanadi.

QVP Akusherkasi majburiyatlari:

4. Xomilador va ginekologik kasalligi bo'lgan bemorlarga akusherlik yordam ko'rsatish.
5. O'z kompetentsiyasiga kiradigan chegarada ambulator qabullar olib borish.
6. Xomilador ayollar va tug'ruqdan keyingi davrdagilarni xonadonda patronajini amal etish.

7. Kasalxonagacha tezkor akusherlik va ginekologik yordamini ko'rsatish, keyinchalik shifokorni chaqirtirish yoki ayollarni taluqli bo'lgan davolash-profilaktika muassasaga yo'nnaltirish, zarur bo'lgan holatda ularni shaxsan o'zi kuzatib olib borish.
8. Ginekologik kasalliklari bo'lgan bemorlarni shifokor punktida va xonadonlarida nazorat qilinadi.
9. O'tkir kasalliklar va baxtsiz xodisa yuz bergan xolatlarda (yaralanish, qon ketish, zaxarlanish va boshqalar..) shifokorgacha birinchi yordam ko'rsatilishi, va keyinchalik shifokor chaqirtirish yoki bemorni eng yaqin bo'lgan taluqli davolash-profilaktika muassasiga yo'nnaltirish, zarur bo'lgan xolatda shaxsan o'zi kuzatib olib borishi. (raneniya, krovotecheniya, otravleniya i dr.)
10. Xomilador ayollarni va ginekologik kasalliklari bo'lgan bemorlarni o'z vaqtida taluqli davolash-profilaktika muassasalarga yo'nnaltirish.
11. Shifokor buyurmalarini bajarish.
12. Xomiladorlik normal kechishida antenatal parvarish olib borish.
13. Fertil yoshida bo'lgan kontratseptiya vositalaridan foydalanadigan ayollarni nazoratini olib borish, ularga kontratseptiya metodlari bo'yicha xizmat ko'rsatish.
14. Shifokorlik punktlariga rejali ravishda shifokor akusher-ginekolog MRO qabullariga xomiladorlarni va ginekologik kasallarni tayyorlash
15. Asbob-uskunalar va materiallarning steoilizatsiyasini qilish .
16. Xomilador va ginekologik kasallarga ko'rsatiladigan davolash-profilaktik yordam bilan bo'liq alohida laborator tadqiqodlar o'tkazish.
17. KVP taminotiga monand UASh yoki akusher-ginekolog buyurgan fizioterapevtik muolajalarni o'tkazish.
18. Onalik va bolalikni asrash, reproduktiv salomatlik, kerak bo'lmagan xomilani olib tashlash profilaktikasi, emizish, xomiladorlik paytidagi to'laqonli oziqlanish, jinsiy yo'llar orqali yuquvchi kasalliklarning profilaktikasi, VICH/OITS va sog'lom turmush haqidagi masalalar bo'yicha aholi orasida sanitar-oqartuv ishlarini olib borish.
19. VICH/OITS ning onadan bolaga vertikal transmissiya yullari orkali utishining profilaktikasi bo'yicha tadbirlar utkazish.
20. O'z ish ajratmasi bo'yicha ho'jjatlarni yuritish, akusher-ginekologik yordam masalalari bo'yicha KVP ning bosh shifokoriga hisobotlar berish.

KVP ning akusherkasi haqli

21. O'z sohasidan chetga chiqmagan holda UASh lariga mehnat faoliyatini tashkillashtirish, kerakli dorilar bilan ta'minlash, bog'lov materiallari hamda

- davolash-profilaktik yordamni yaxshilash maqsadida o'z takliflarini kiritish..
22. Birikirilgan hududda davolash-profilaktika yordamini tashkillashtirish bo'yicha o'tkaziladigan majlislarda qatnashish.
 23. O'z bilim saviyalarini muntazam oshorib borish, o'quv kurslarida ishtirok etish, seminar, malaka oshirish o'qishlarida qatnashish.
 24. O'z mutaxassisltgi bo'yicha toifasini tasdiqlash maqsadida har 5 yil mobaynida attestatsiyadan o'tish.

KVP ning aksherkasi quyidagilarga javobgar

26. U ish natijalariga, belgilangan hududdagi ayollarga ko'rsatiladigan tibbiy yordamning sifatiga, hamda KVP dagi kasallarga yoki KVP ga ziyon yetkazilgan xolatlarida javob berish.
27. KVP ga berilgan tibbiy asboblarning, tez tibbiy yordamda va akusher-ginekologlarda ishlatiladigan dori-darmonlarning, saqlanish va faoliyatiga javob beradi.
28. Kerakli ho'jjatlarni o'z vaqtida va ishonchli to'ldirilishiga.

8.6. Umumiy amaliyot xamshirasi(patronaj xamshirasi)ning vazifalari

1. QVP ning umumiy amaliyot xamshirasi bu- oliy xamshiralik ishi yoki o'rta tibbiy ma'lumotga «tibbiy xamshira», «umumiy amaliyot xamshirasi», «feldsher» yoki »akusherka» yo'nalishliriga ega bo'lgan, «umumiy amaliyot xamshirasi» yo'nalishi bo'yicha mutaxassislikni o'tagan mutaxasis hisoblanadi.
2. Umumiy amaliyot xamshirasi o'rnatilgan hududdagi yoshi va jinsidan qat'iy nazar barcha aholiga birlamchi tibbiy xizmat va kasalliklarning oldini olish ishlari bo'yicha xizmat ko'rsatadi.
3. Umumiy amaliyot xamshirasi o'z vazifalari doirasida UASh ga va uning ish faoliyatiga yordam beradi.
4. Umumiy amaliyot xamshirasi UASh bilan xamkorlikda ishlashi bilan bir qatorda o'zi UASh ga bo'ysungan holda mustaqil ishlaydi.
5. Barcha tashkiliy – metodik masalalar bo'yicha umumiy amaliyot xamshirasi UASh ga bo'ysunadi, barcha maxsus xamshiralik ishlari masalalari bo'yicha esa katta xamshiraga,feldsherga, umumiy masalalar bo'yicha esa KVP bosh shifokoriga murojaat etadi.
6. Umumiy amaliyot xamshirasi o'z ish faoliyatini O'zbekiston Respublikasining qonunlari, sog'liqni saqlash Vazirligining qarorlari , maxalliy sog'liqni saqlash tizimi boshqarmalarining va QVP dagi ichki tartib qoidalar va nizomlarga asoslangan holda olib boradi.

7. O'zbekiston Respublikasi qonunlariga mos ravishda QVP bosh shifokori umumiy amaliyot xamshirasini ishga oladi va ishdan chetlatish huquqiga ega.

Umumiy amaliyot xamshirasi quyidagi majburiyatlarni bajarishi kerak:

Umumiy amaliyot xamshirasi UASh bilan birgalikda quyidagi vazifalarni amalga oshirishda qatnashadi::

8. QVP ga biriktirilgan aholining ma'lum kasallik bo'yicha tibbiy profilaktik yordamni bir kishi boshiga hamda butun oila a'zolariga nisbatan ko'rsatish .

9. *Oilalarga sog'liqni saqlash, kasalliklarning oldini olish tugrisida tushuntirish ishlarini va shifoxonagacha bo'lgan yordamni hamda birinchi tibbiy yordamni hududiy biriktirilgan aholiga ko'rsatish*

10. Xomilador ayollarning, 5 yoshgacha bo'lgan bolalarning, go'daklarning patronajlarini qilish, dispanser hisobida turgan kasallarni, ona suti bilan emizishni hamda ratsional ovqatlantirishni nazorat qilish.

11. Yolg'iz qolganlar, qariyalar, nogironlar, surunkali kasallar, sotsial yordam xodimlariga yordam ko'rsatish va patronaj o'tkazish.

12. Surunkali kasalliklarni vaqtida aniqlash maqsadida profilaktik va maqsadli ko'riklarda ishtirok etish, birinchi navbatda bolalarni, o'smirlarni, surunkali kasallarni, dekretli kontingentni umumiy dispanserizatsiyadan o'tkazish.

13. QVP dagi ishlatilgan materiallar va asboblarning sterilizatsiya qilish

14. QVP ning diagnostik standartlariga mos ravishda laborator hamda instrumental tekshirishlarida ishtirok etish.

15. Xizmat ko'rsatadigan aholi orasida kasalliklarni kamaytirish, travmatizmni oldini olish, o'lim xolatlarini kamaytirishga va oldini olishga qaratilgan chora tadbirlar uyushtirish.

16. sanitar-epidemiya qarshi chora tadbirlarni o'tkazish: profilaktik emlashlar o'tkazish,

- biriktirilgan hudud va ho'jatlarning sanitar xolatlarini nazorat qilish,

- epidemiologik xavfli xolatlar yuzasidan aholini ogohlantirish.

17. Ishlayotgan qonun va qarorlar doirasida xonalardagi sanitar-gigiyenik xolatni, aseptik-antiseptik qoidalarga rioya qilish , postin'eksion asoratlarning , zardob hepatitini, VICH infeksiyalarni oldini olish choralarini qo'llash.

18. Aholini sanitar-gigiyenik tarbiyalash, ratsional ovqatlanish, yomon odatlarni yo'qotish, sog'lom turmush tarzini kechirish, onalik va bolalikni asrash, kerak bo'lmagan xomilani olib tashlash, oilani ratsional rejalashtirish bo'yicha tadbirlar uyushtirish.

19. QVP da sotsial ahamiyatga ega bo'lgan kasalliklar Tuberulyoz, OITS, VICH

infektsiyalar, qandli diabet, narkomaniya, teri-tanosil kasalliklari bo'yicha davolash-profilaktika va qarshi kurashish ishlarida qatnashish.

20. Biriktirilgan aholiga tibbiy yordamni yetkazish sifatini hamda uyushtirish usullarini rivojlantirish.

21. Biriktirilgan aholining sog'ligini saqlash va chiniqtirishga qaratilgan choralarni ishlab chiqarishga maxalliy aholini keng jalb qilish.

22. Qayd va hisobot ho'jjatlarini sifatli yuritish.

23. Kasallarning haq huquqlarini poymol qilmaslik va ularning sirlarini saqlash. 24. QVP dagi bor tibbiy asbob anjomlar va tekshirish apparatlarining saqlanishlarini va ratsional ishlatilishini ta'minlash.

25. Umumiy amaliyot xamshirasi UASh qaramog'ida va nazorati ostida bir qator vazifalarni mustaqil bajaradi:

- aholining barcha qatlamlari orasida sog'lom turmush tarzini kechirish, sog'lom avlodni tarbiyalash, jinsiy yo'l orali o'tadigan kasalliklarni oldini olish yo'llari to'g'risida hudud urf odatlarini hisobga olgan holda sanitar-oqartuv ishlarini olib boradi,
- profilaktik, immunoprofilaktik, diagnostik, davolov, fizioterapevtik muolajalar o'tkazadi;
- travmalar, zaxarlanish va boshqa kechiktirib bo'lmaydigan xolatlarda birinchi shifokorgacha bo'lgan yordamni beradi;

Biriktirilgan aholini sog'lig'ini, dikretdagi va dispanserizatsiyadagi aholini hisobga olgan holda dinamik ravishda nazorat qildadi;

- dispanser nazoratidagi kasallar, nogironlar, ko'p va uzoq kasallanadigan kasallarning nazoratini olib boradi va ularni o'z belgilangan jadval bo'yicha qabulga chaqirish ishlarini tashkillashtiradi;
- fertil yoshidagi ayollar va kontratseptivlardan foydalanadigan ayollarning UASh ni hamda akushekaning nazoratiga jadval bo'yicha kelishlarini ta'minlash;
- xovlilar bo'yicha yurib epidemiologik ko'rsatkichlarga ko'ra infeksiyon kasalliklarni, infeksiyon kasalliklar bilan muloqotda bo'lganlarni aniqlangan, QVP ga tegishli bo'lgan epidemiyaga qarshi chora tadbirlarni qo'llash;
- asbolarni, anjomlarni, ambulator kartalarni, retsept qog'ozlarini tayyorlash;
- xamshiralik varakalarini to'ldirish, shifokor ko'rigidan oldin anamnez yig'ish;
- maxsus nazorat qog'ozlarini, asboblarning, ishlatilgan dori-darmonlarning, bog'lov materiallarining sarf-xarajatlarini qayd qilish;
- QVP ga tegishli feldsher akusherlik punktlaridagi (FAP) dagi ish faoliyatni olib borish, o'z malakasiga tayangan holda FAP da vazifalarini qilish..

Umumiy amliyot xamshirasi haqli:

26. Ish faoliyatini tashkillashtirish, kerakli dori darmonlar, asbob –uskunalar, davolash profilaktika ishlari bo'yicha bo'lgan masalalari haqidagi takliflarni katta xamshira, feldsher KVP bosh shifokoriga uz malakasi doirasida takdim etish .

27. Biriktirilgan xududning davolash-profilaktika va tashkiliy ishlarga bagishlangan kengash va yigilishlarida ishtirok etish.

28. Malakka oshirish kurslariva kiska muddatli ukuv kurslarida uz malakalarini oshirish va soxaviy bilimlarni doimiy ravishda yangilash.

29. Uz malakalik toifasini tasdiklash maksadida xar 5 yil mobaynida attestatsiyadan utish.

Umumiy amaliyot xamshirasi kuyidagildarga javobgarlikni olib boradi:

30. Biriktirilgan xududda uz ish faoliyatlari natijalariga, tibbiy xizmatning sifatiga xamda uz vazifalarini bajarilganligi xamda KVP ga ziyon etkazgan holda yoki aholii sog'ligiga putur yetkizilib bajarilmagan holatlarga

31. UASh buyurishlariga va shifokordan oldin ko'rsatiladigan birinchi tibbiy yordamni ko'rsatish bo'yicha dori moddalarni qo'llash, asbob-anjomlarni ishlatish va saqlanishiga.

32. Xamshira to'ldiradigan ho'jjatlarning haqqoniyligi va o'z vaqtida olib borilishiga.

**9. DAVOLASH-PROFILAKTIKA MUASSASALARINING ASOSIY QAYD
HO'JJATLARI.**

**O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi 2006 yil №287
buyrug'iga asosan aniqlangan.**

9.1. Ambulator-poliklinik muassasalar

Bolalar poliklinikasining asosiy qayd ho'jjatlari:

1. Bola rifojlanish tarixi (112/f)
2. Bola tibbiy kartasi (026/f)
3. Tug'ruqxona almashuv kartasi (113/f)
4. Respublika Skrining-Markazga xomilador ayollarning yo'llanmasi (131/f)
5. Dispanser nazoratning qayd kartasi (030/f)
6. Profilaktik emlashlar kartasi (063/f)
7. Yakuniy tashxislar asoslangan chiptalar(aniq tashxislar) (025-2/f)
8. Infeksion kasallik tug'risida tezkor xabar (058/f)
9. Profilaktik emlashlarni qayd jurnali (064/f);
10. VKK xulosalarini yozish jurnallari (035/f)
11. Ishga layoqatsizlik varakalarini qayd qilish jurnali (036/f)

12. Ishga layoqatsizlik varakasi;
13. Kasal bolaga qarash uchun beriladigan ishdan bo'shatish ma'lumotnomasi (138/f)
14. Sanitar-oqartuv ishlarini qayd qilish jurnali (038/f);
15. O'lganlik haqidagi shifokor ma'lumotnomasi (106/f);
16. uyga chaqiruvlarni qayd qilish kitobi (031/f);
17. Poliklinika (ambulatoriya), dispanser, konsultatsiya shifokorlarining kundaliklari (039/f-87);
18. Bog'cha, maktablarga boradigan bolalarga karantin yoki kasalliklari haqidagi beriladigan ma'lumotnoma, talabalar, litsey va kollej talabalariga ishga layoqatsizliklari haqida beriladigan ma'lumotnomalar (095/f);
19. Maslaxatxonalarga va yordamchi muassasalarga yo'llanmalar (028/f);
20. Bolalar va usmirlar uchun sanitar-kurort kartalar (076/f);
21. Bolalar sanatoriylariga yo'llanmalar (077/f)
22. Bolalar poliklinikasi bo'limlari va izorlyatorlar kasallariga tashriflarni qayd qilish jurnali (059/f);
23. Sog'lomlashtirish oromgoxiga yuboriladigan bolalarga beriladigan tibbiy ma'lumotnoma (079/f);
24. 16 yoshgacha bo'lgan yoshligidan nogiron yoki nogiron bolalarga beriladigan tibbiy xulosa (080/f);
25. Berilgan muassasada qayd qilingan kasalliklarning ro'yxatdan o'tganligi hisobot vedomosti. (071/f);
26. statsionar ambulator kasalning tibbiy kartasidan ko'chirma (027/f)
27. Infektsion kasalliklarni qayd qilish jurnali (060/f)
28. o'smirlar ambulator kartasi (25/f)
29. Go'daklar o'limi sabablarini qayd qilish jurnali .

Bog'chalarda yuritiladigan hujjatlar :

1. Bog'chaga har kuni kelgan bolalarni qayd qilish ,F.DN – 8
2. Bog'chadagi bolalarni tibbiy ko'rikdan o'tkazilishi haqidagi xisobot, (022/f);
3. Bola tibbiy kartasi, (0,26/f);
4. Dispanser nazoratining nazorat kartasi, (030/f);
5. Infektsion kasalliklar haqida tezkor xabar berish(058/f);
6. Infektsion kasalliklarni qayd qilish jurnali, (060/f);
7. profilaktik emlashlar kartasi, (063/f);
8. Bola rifojlanish tarixi, (112/f);
9. JYasliga bolalarni qabul qilish jurnali, (122/f);
10. blalarni bog'chaga va yaslga kundalik kelishi qaydlari tabeli (123/f);

11. Bola ovqatlanishini yozish tabeli (9 oygacha), (124/f);
12. Izolyator jurnali, (125/f);
13. Guruh kundaligi, (127/f);
14. Sanitar jurnal, (153/f);
15. Dezinfektsiyani qayd qilish jurnali , (353/f);
- Sanitar-oqartuv ishlarini qayd qilish jurnali, (038/f);

Maktablarda quyidagi hujjatlar bo'lishi kerak:

1. Bolaning tibbiy kartasi, (026 /f);
2. Bolaning tibbiy kartasiga kiritiladigan o'smirlik varaqasi , (025-1/f);
3. Maslaxat va yordamchi xonalarga berilgan yo'llanmalar , (028/f);
4. Dispanser nazoratning nazorat kartasi, (030/f);
5. Sanitar-oqartuv ishlarini qayd qilish jurnali, (038/f);
6. Tezkor xabarnoma, (058/f);
7. Infektsion kasalliklarni qayd qilish jurnali, (060/f);
8. Profilaktik emlashlar jurnali, (063/f);
9. Jismoniy tarbiya darslarida ko'rsatilgan tibbiy yordamni qayd qilish jurnali, (067/);
10. Ambulator kasallarni qayd qilish jurnali, (074/f);

9.2. Shahar bolalar shifoxonasining asosiy hujjatlari

1. Kasallarni qabul qilish va gospitalizatsiyadan bosh tortishni qayd qilish jurnallari. , (001/f);
2. Statsionar kasallarning tibbiy kartalari, (003/f);
3. Xarorat varaqasi, (004/f);
4. Statsionar yotish jamgarmasining-kasallarg xarakatlanishini qayd qilish varaqasi, (007/f);
5. Statsionar bo'yicha yotish jamgarmasi va kasallarning xarakatlanishi varaqalarini qayd qilish bo'yicha hisob-hitob hujjati, (016/f);
6. Statsionardan chiqib ketgan bemorlarning statistik kartasi, (066/f);
7. Infektsion kasalliklarga, ovqatdan zaxarlanish, o'tkir zaxarlanishlaga, emlashdakuzatiladigan g'ayritabiiy reaksilarda bo'lgan tezkor xabarnoma, (058/f);
8. Infektsion kasalliklarni qayd qilish jurnali, (060/f);
9. Ishga layoqatsizlik jurnali, (036/f);
10. Ishga layoqatsizlik varaqalarini qayd qilish kitobi, (036/f);
11. Sanitar-oqartuv ishlarini qayd qilish jurnali, (038/f);
12. Patologoanatomik tekshirishlar bayonnomalari, (013/f);

13. Shifokor beradigan o'lganlik haqidagi guvohnoma, (106/f);
14. Transfuzion moddalarni kuyishlarni qayd qilish jurnal iva varaqalari, (005/f) va (009/f);
15. Kasallarda yomon sifatli o'smalarning aniqlanishi xolatlarida tuziladigan bayonnoma, (027-2/f);
16. VTEK ga yo'llanma, (088/f);
17. Statsionar kasallarning tibbiy kartasidan ko'chirma, (066/f);
18. Davolovchi jismoniy-tarbiya xonasida davolanuvchi kasalning kasallik kartasi – (/f);
19. Rentgen tekshiruvlarni qayd qilish jurnali - (/f);
20. Muolajalarni qayd qidish jurnali - (/f);
21. Dorilarning nojuya ta'sirlari haqida xabardaor qilish - (/f);
22. Operativ aralashuvlarni qayd qilish jurnali, (008/f).

Ayollar maslaxatxonasi va tug'ruqxona hujjatlari:

1. Xomilador ayollning ambulator kartasi (003/f);
1. Xomiladorlarni, tug'uvchilarni va tug'ruqga tayyorlanayotganlarni qayd qilish jurnali , (002/f);
2. Tug'ruq tarixi , (096/f);
3. Yangi tug'ilgan chaqaloq rivojlanish tarixi, (097/f);
4. Xarorat varaqasi , (004/f);
5. Transfuzion moddalarni kuyishni qayd qilish varaqalari, (005/f);
6. Statsionardagi tug'ruqlarni qayd qilish jurnali, (010/f);
7. Yangi tug'ilganlar uchun bo'limning jurnali , (102/f);
8. Operativ aralashuvlarni qayd qilish jurnali, (008/f);
9. Transfuzion moddalarni kuyishni qayd qilish jurnali, (009/f);
10. Statsionardan chiqib ketgan bemorlarning statistik kartalari, (066/f);
11. Statsionar yotish jamgarmasining-kasallarg xarakatlanishini qayd qilish varaqasi, (007/f);
12. Statsionar bo'yicha yotish jamgarmasi va kasallarning xarakatlanishi varaqalarini qayd qilish bo'yicha hisob-kitob hujjati, (016/f);
13. Shifoxonaning tug'ruq bulimiga va tug'ruqxonalar uchun beriladigan almashuv kartalari, (113/f);

14. Ishga layoqatsizlikni qayd qilish kitobi, (036/f);
15. Tug'ilganlik haqidagi tibbiy guvohnoma, (103/f);
16. Perinatal o'lim sodir bo'lganligi haqidagi shifokor guvohnomasi, (106-2/f);
17. O'lganlik haqidagi shifokor guvohnoma, (106/f)

Oilaviy poliklinikalarda birlamchi qayd qilish hujjatlari ro'yxati (BTSYO shahar eksperimental korxonalar bo'yicha)

Forma nomlanishi	Forma nomeri	Saqlanish muddati
1. Ambulator kasalning tibbiy kartasi , tibbiy ko'rikga layoqatli karta	025f/ 046/f	25 yil
2, Bolaning rivojlanish kartasi, profilaktik emlashlar kartasi bilan	112/f 063/f	yil
3. Yakuniy(aniq) tashxisni yozish uchun statistik chipta	025-2/f	5 yil
4. Dispanser nazoratning nazorat kartasi	030/f	1 yil
5. Shifokorlarni uyga chaqirtiruvlarini qayd qilish jurnallari	031/f	3 yil
6. Tibbiy ko'rikga muxtoj bemorlar ro'yxati	048/f	1 yil
7. Infektsion kasalliklarga, ovqatdan zaxarlanish, o'tkir zaxarlanishlarga, emlashda kuzatiladigan g'ayritabiiy reaksilarda bo'lgan tezkor xabarnoma,	058/f	1 yil
8. Ambulator operatsiyalarni qayd qilish jurnali	069/f	5 yil
9. Ambulator kasallar va kunduzgi statsionarda davolangan kasallarni qayd qilish jurnali	074/f	1 yil
10. VTEK ga yo'llanma	088/f	3 yil
11. Kasal bo'lib qolgan talabalar, litsey 'quvchilari, kollej talabalari ishga layoqatsizliklari va maktab, maktabgacha ta'lim muassasalariga boruvchi bolalarning kasalliklari haqidagi spravkalar	095/f	5 yil
12. Xomilador va tug'uvchi ayollarning shaxsiy kartalari	111/f	5 yil

13. Almashuv kartasi	113/f	5 yil
14. Maxalliy xamshira uy patronajlarini qayd qilish daftari	116/f	1 yil
15. O'lganlik hakidagi shifokor guvohnomalari	106/f	25 yil
16. Perinatal o'lim haqidagi guvohnoma	106-2/f	1 yil
17. Infektsion kasalliklarni qayd qilish jurnali	060/f	5 yil
18. Kattalar va bolalar uchun retseptlar	107/f	1 yil
19. Laborator tekshiruvlarning ish jurnali	251/f	1 yil
20. Shifokorlarga qatnovni qayd qilish hisob kitob hujjati	039/f	1 yil
21. Muolaja xonasida muolajalarni qayd qilish jurnali	029/f	1 yil
22. Bachadon ichi, oral va in'eksion kontratseptivlar bilan bo'lgan ayollarni qayd qilish jurnali	170/f	5 yil
23. Statsionar kasalning tibbiy kartasi (kunduzgi va uy sharoitida davolanuvchi kasallar).	003-2/f	25 yil
24. Shifokor ko'rigi jurnali	024/f	1 yil
25. Stomatolog shifokorning kundalik qayd varaqasi (tish vrachi)	0/37f	1 yil
26. Antirabik yordamga murojaat qilgan kasallarnin6g kartalari	045/f	3 yil
27. Flyuorografik tekshiruvlarni qayd qilish jurnali	052/f	1 yil
28. QVP ning izolyatorlariga qatnashni nazorat qayd qilish jurnali	059/f	3 yil
29. Profilaktik emlashlar kartasi	063/f	5 yil
30. Profilaktik emlashlarni qayd qilish jurnali	064/f	3 yil
31. Davolavchi oromgoxlarga ketuvchi o'quvchilarga beriladigan tibbiy ma'lumotnoma	079/f	3 yil
32. Xomiladorning boshqa ishga o'tishida beriladigan ma'lumotnoma	084/f	3 yil
33. Xomiladorni Respublika-perinatal markazigainvazip prenatal tashxisot uchun yo'llanmani berish	131/f	5 yil
34. VKK xulosalarini qayd qilish jurnali	035/f	3 yil

35. Ishga layoqadsizlikni qayd qilish kitobi	036/f	3 yil
36. Alkogol mastlik xolatlarida va alkogoldan zaxarlanish xolatlarida ishga vaqtinchalik layoqatsizlik haqidagi ma'lumotnoma	094/f	1 yil
37. Kasal bolani parvarishi bo'yicha ishdan ozod etilish ma'lumotnomasi	138/f	2 yil
38. Sanitar-kurort kartasi	072/f	2 yil
39.16yoshgacha bo'lgan bola, o'spirinlik yoshidagi bolaga (yoshlikdan nogiron) beriladigan tibbiy xulosalar	080/f	3 yil
40.Tibbiy spravka	086/f	Z yil
41. DPM dagi shifokorlar orasidagi avriya xolatlarini qayd qilish jurnali	512/f	5 yil

Oilaviy poliklinikalarda kulaniladigan,2006 yil 26 iyundan № 287 karorda tasdiklangan hujjatlar ruyxati:

1. Oila pasporti.
2. Fertil yoshidagi ayollarni ko'riklarini qayd qilish jurnallari .
3. Isitmalayotgan bemorlarni qayd qilish jurnallari.
4. Imtiyozli retsneptlarni qayd qilish jurnallari.
5. Sanitar-okartuv ishlarini qayd qilish daftari.
6. Fertil yoshidagi ayollarni signal varaqalari.(ambulator kartaga kiritiladigan varaqa).

KVP (UzRSSV tomonidan tasdiqlangan)da kayd kilinadigan asosiy xujjatlar ruyxati

№№	Nomlanishi	Nomer	Saklanish muddati
1.	Ambulator kasalning ambulator kartasi	025/f	20 yil
2.	Shifokor qabuliga chipta	025-4/f	1 yil
3.	Yakuniy (aniq) tashxis uchun statik chipta	025-2/f	Yil oxirigacha
4.	Maslaxatxona va yordamchi xonalaga yullanma	028/f	1 yilgacha
5.	Dispanser nazoratini qayd qilish kartasi	030/f	5 yil

6.	Shifokorlarni uyga chakirilishini qayd qilish jurnali	031/f	1 yil
7.	Uyd tug'ruqlarga yordam berishni qayd qilish jurnali	032/f	5 yil
8.	Ishga layoqatsizlik varaqalarini qayd qilish kitobi	036f	5 yil
9.	Sanitar-oqartuv ishlarini qayd qilish jurnali	038/f	1 yil
10.	Poliklinika(ambul) disp. Maslaxatxonalarining shifokorining kundaliklari	039/f	1 yil
11.	FAP, Sog'liq punktlari, poliklinika, ambulatoridagi o'rta tibbiy xodimlar ishlarining kundaligi	039-1/f	1 yil
12.	Aniqlik kirishish maksadida tor mutaxassislar ko'rigiga muxtoj bo'lgan kasallar ro'yxati	048/f	1 yil
13.	Infeksion kasalliklarga, ovqatdan zaxarlanish, o'tkir zaxarlanishlaga, emlashda kuzatiladigan g'ayritabiiy reaksiyalarda bo'lgan tezkor xabarnoma	058/f	1 yil
14.	Ambulator operatsiyalarni qayd qilish jurnali	069/f	5 yil
15.	Sanatoriylarga yo'llanma olish uchun ma'lumotnoma	070/f	1 yil
16.	Sanator-kurort karta	072/f	1 yil
17.	Ambulator kasallarni qayd qilish jurnali	074/f	1 yil
18.	VTEK ga yo'llanma	088/f	3 yil
19.	Kasalning hayotida birinchi bor aniqlangan saraton yoki boshqa o'smalar aniqlanganligi haqida xabarnoma	090/f	5 yil
20.	Kasalning hayotida birinchi bor aniqlangan faol tuberkulyoz, venerologik kasallik, trixofitiya, mikrosporiya, favus, ko'tir, trxoma, ruxiy kasalliklar aniqlangannligi haqida xabarnoma.	089/f	6 yil

21.	Xomilador va tug'uvchilarning shaxsiy kartalari	111/f	5 yil
22.	Tug'ruqxona, shifoxonaning tug'ruq bo'linmalarining almashuv kartalari	113/f	5 yil
23.	Maxalliy shifokorning uydagi chaqiruvlarda ishlashlarini qayd qilish daftari(patronaj)	116/f	1 yil
24.	O'lganlik haqida tibbiy guvoxnoma	106/f	25 yil
25.	O'lganlik xakkda feldsher guvoxnomasi	106-1/f	1 yil
26.	Perinatal o'lim haqidagi guvoxnoma	106-2/f	1 yil
27.	Profilaktik emlashlar kartasi	063/f	5 yil
28.	Infektsion kasalliklarni qayd qilish jurnali	060/f	1 yil
29.	Bola rivojlanish tarixi	112/f	25 yil
30.	Bolaning tibbiy kartasi	026/f	10 yil
31.	Profilaktik emlashlar haqida xisobot	086/f	1 yil
32.	Retsept (kattalar va bolalar uchun)	107/f	1 yil
33.	Maxsus retsept	148 -1 /f	1 yil
34.	Taxlillarga yo'llanma	200/f	1 yil
35.	Laborator taxlillarni qayd etishish jurnali	251/f	1 yil
36.	Nazoratda turuvchi xomiladorlarni qayd qilish daftarlari	075/f	1 yil

10. Davolash-profilaktika muassasalaridagi asosiy ko'rsatkichlar.

10.1. Ambulator-poliklinik

Bolalar poliklinikalarining asosiy ko'rsatkichlari

1. Shifokorlar mutaxassisliklari bilan aholini ta'minlash
Shifokorlar soni (shaxslar) x 10 000/ yil oxirigacha aholi soni
2. Shifokor mutaxassislari bilan taminlanganlik
Egallangan kasbiy lavozimlar soni x 100 / shtat bo'yicha kasbiy lavozimlar soni
3. o'rindoshlik koeffitsienti
Egallangan kasbiy lavozimlar soni / egallangan kasbiy lavozimlardagi shaxslar soni
4. 1 bola boshiga to'g'ri keladigan shifokor ko'riklari
Poliklinikadagi ko'riklar soni va uydagi ko'riklar sonini / xizmatdagi aholining o'rtacha yillik soni

5. DPoliklinikaga ko'rikka kelishlar dinamikasi

Berilgan yil davomidagi ko'rikga kelganlar soni / o'tgan yili bo'lgan ko'riklar soni

6. Berilgan hududdagi bolalar soni

Xizmat ko'rsatish rayonidagi bolalar soni / pediatri hududlari soni

7. Hududdagi 1 yoshgacha bolalar soni

Yil oxiridagi 1 yoshgacha bo'lgan bolalar soni / pediatri hududlari soni

8. Dastlabki kasallanish ko'rsatkichi

Hayotida birinchi bor aniqlangan kasalliklar bilan bo'lgan bemorlar soni x 1000 / Aholining urtacha miqdori

9. Umumiy kasallanish soni

Kasallanish soni, birinchi bor aniqlangan hamda, bu yilda qayd qilingan surunkali kasalliklar x 1000 / aholining o'rtacha miqdori;

10. Kasallanish strukturalarini ko'rsatkichlar guruhlari

aniqlangan tur kasalligi bo'yicha kasallar soni x 100 / umumiy kasalliklar soni.

11. (Rats bo'yicha) Go'daklar o'limi ko'rsatkichi

Berilgan yildagi 1 yoshgacha bo'lgan o'lgan bolalar soniy x 1000/2/3 bu berilgan yildagi tirik tug'ilganlar soni + 1/3 o'tgan yili tug'ilgan tirik bolalar soni.

12. Neonatal o'lim ko'rsatkichi

0-27 kunlikgacha bo'lgan o'lgan bolalar soni x 1000 / tirik tug'ilganlar soni

13. Go'daklar ulimi kursatkichlarining strukturaviy guruxlari

Berilgan sababga ko'ra 1 yoshgacha bo'lgan bolalar o'limi soni x 100 / 1 yoshgacha bo'lgan umumiy o'lgan bolalar soni

14. Shifokorlik lavozimining vazifalari

Maxalliy vrach pediatrining bolalarni ko'rish uchun uyga chaqiruvlarga borish soni / umumiy egallangan shifokorlik lavozimlari soni

Maxalliylik ko'rsatkichi

A) qabulda:

o'z hududidagi bolalarning qabulga kelishlar soni x 100 / umumiy vrach-pediatrlarga bo'lgan qabullar soni

B) uylarda:

Vrach pediatrining o'z hududidagi aholini ko'rikga borishi soni x 100 / umumiy vrach-pediatrlarning maxalliy ko'rikga uyga chaqiruvlar soni.

1. Davriy ko'riklar bilan kamrab olish rejasini bajarish

Umumiy kurilgan bolalar soni x 100 / reja bo'yicha kurilishi kerak bulgan bolalar soni.

2. Tor mutaxassislar kurigiga muxtoj bulganlarning umumiy kursatkichi

Tuman axolisi orasida kandaydir kasallikni erta aniklash maksadida kurikdan utgan axolii srni $\times 100$ / xizmat krsatiladigan tuman axolisi soni.

3. Dispanser nazoratidagi bolalarning umumiy kursatkichi

Berilgan kasallik bo'yicha dispanser nazoratida turuvchi kasal bolalar soni $\times 100$ / berilgan kasallik bo'yicha ro'yxatdan o'tgan bolalar soni

4. Pediatr hududidagi dispanser hisobda turuvchi kasallar soni

Dispanser hisobida turuvchi kasallarning o'rtacha soni / pediatr hududlari soni.

5. Dispanser hisobiga o'z vaqtida olish

Berilgan kasallik bo'yicha yana aniqlagnan yangi dispanser hisobiga olingan kasallar soni $\times 100$ / berilgan kasallik bo'yicha yangi aniqlangan kasal bolalar soni

6. Dispaserizatsiya samarasi

A) davolanish oqibatida dispanser hisobidan yechilgan bolalarning soni, foiz hisobida

B) hisobdan o'limi tufayli yechilgan bolalar soni, foiz hisobida $\times 100$ /dispanser hisobida turuvchi kasallar soni

22. Tug'ruqdan oldingi patronaj jamlanmasi

Poliklinika hududiy xamshirasi tug'ruqdan oldin qilgan patronajidagi bolalar soni $\times 100$ / poliklinika nazoratiga tushgan umumiy yangi tug'ilganlar soni

23.Hududiy shifokorning yangi tug'ilganlarni nazorat qilishning erta jamlanmasi

Tug'ruqxonadan chiqqanidan keyin 3 kun mobaytida shifokor patronajidan keyingi yangi tug'ilganlar soni, $\times 100$ / poliklinika nazoratiga tushgan umumiy yangi tug'ilganlar soni

24. 1 yoshgacha bo'lgan bolalarni shifokorkuriklarining davriyligi

12 oyga to'lgan bolalar soni.Hisobot berilgan yildagi va uzoq muddat ko'riksiz qolib ketmagan bolalar $\times 100$ / 12 oyga to'lgan bolalar soni. Hisobot berilgan yilda.

25.Ko'krak bilan emizishning ko'rsatkichi

4 oygacha bulgan fakatgina kukrak bilan bokilayotgan bolalar soni . $\times 100$ / xisobot yilidagi 12 oygacha bulgan bolalar soni

26.Vaxli kushimcha berish yoki sun'iy ovqatlantirish ko'rsatkichi

4 oygacha bo'lgan qo'shimcha ovqatlantiriladigan yoki sun'iy ovqatlantiriladigan bolalar soni $\times 100$

Hisobot yilidagi 12 oyga to'lgan bolalar soni

27.Raxitning uchrash chastotasi ko'rsatkichi (gipotrofiya 2-3 darajasi)

1 yoshgacha saqlangan raxit belgilari bor bolalar soni (gipotrofiya 2-3 daraja) $\times 100$ / 1 yoshga to'lgan bolalar soni.

28.Sog'lomlik indeksi

1 yoshgacha umuman kasal bo'lmagan bolalar soni $\times 100 / 1$ yoshga to'lgan bolalar soni.

Qo'shimcha: Axolining o'rtacha mikdori =

Yil boshidagi aholii soni + yil oxiridagi aholii soni / 2

10.2. Statsionar ish faoliyatining asosiy ko'rsatkichlari

29. yotoqning 1 yil davomida ishlash kunlari o'rtacha soni.

Kasalning shifoxonada yotib o'tkazgan yotoq kunlari soni / umumiy yil davomidagi olingan yotoqlar soni.

30. yotoq kunlarini rejasini bajarish foizlari

kasalning yotoqda o'tkazgan kunlari soni $\times 100 /$ yotoq kunlarining rejaviy miqdori

31. egallangan va egallanmagan yotoqlar soni

o'tkazgan yotoq kunlari soni / 365

32. yotoq aylanmasi

Statsionardan o'tgan kasallar soni (kelgan kasallarning, chiqqan kasallar va o'lganlarning yarim miqdori), / yotoqlarning o'rtacha miqdori

33. oddiy yotoqning o'rtacha vaqti

yildagi kunlar soni - yil bo'yicha yotoqlarning ishlar kunlari soni / yotoq aylanmasi

34. Shifoxonada o'rtacha o'tkazilgan kunlar soni

Kasalning o'tkazgan yotoq kunlari / shifoxonadan chiqib ketgan kasallar soni

35. Statsionarda gospitalizatsiyadan bosh tortish

Gospitalizatsiyadan bosh tortishning umumiy soni $\times 100 /$ Statsionarga kelib tushganlar soni + gospitalizatsiyadan bosh tortganlar soni.

34. Gospitalizatsiya qilingan qishloq aholisining miqdori, Qishloq aholisi soni, statsionlarga yil davomida yotqizilgan $\times 100 /$ statsionarga tushgan barcha kasallar soni.

35. Yo'llanma orqali gospitalizatsiya qilingan bemorlarning taqsimlanishi

Birlashgan poliklinikaning yo'llanmasiga asosan tushgan bemorlar soni $\times 100 /$ statsionarga kelib tushganlar soni.

36. Gospitalizatsiya muddatlari

Kasallik boshlanishidan to 5 kun o'tguncha bo'lgan kasallarni gospitalizatsiya qilish soni $\times 100 /$ statsionlarga tushgan kasallar soni

37. Rejali va shoshilinch yotqizilgan bemorlar miqdori $\times 100 /$ statsionarga kelib tushganlar soni

38. Gospitalizatsiyaning mavsumiyligi statsionarga yanvar (fevral va b.) da tushgan

- kasallar soni $\times 100$ / statsionarga kelib tushgan kasallarning umumiy soni
39. Berilgan kasallik va boshqa kasalliklar bilan kasallanib statsionarga yil davomida qayta tushish. Bu yil qayta kelib tushgan kasallar soni $\times 100$ / statsionarga kelib tushgan kasallarning umumiy soni
40. Berilgan statsionarning boshqa bo'limlariga o'tkazilgan bemorlarning foizlardagi miqdori
- Statsionar ichida o'tkazilgan kunlar miqdori $\times 100$ / kelib tushgan kasallar miqdori.
41. Kattalar uchun shifoxonalardagi bolalar miqdori
- Statsionarga kelib tushgan bolalar miqdori $\times 100$ / kelib tushgan kasallarning umumiy miqdori
42. Kelib tushgan hamda chiqib ketgan kasallarni kunlar bo'yicha qayd qilish
- Dushanba va b. kunlari statsionarga kelib tushgan kasallar soni $\times 100$ / statsionarga kelib tushganlar umumiy soni
43. statsionardagi davolanishning o'rtacha davomiyligi aniq tashxis bilan chiqib ketgan bemorlarning o'tkazgan yotoq kunlari / bu tashxis bilan chiqib ketganlarning miqdori.
44. Statsionardagi davolanish muddati bo'yicha kasallarning taqsimlanishi
- Statsionarda 5 kungacha bo'lgan davoni o'lgan kasallar soni (30 kundan yuqori va b.) $\times 100$ / umumiy chiqib ketgan kasallar soni
45. Letal xolatlari
- O'lgan kasallar soni $\times 100$ / chiqib ketgan kasallar soni
46. 1- sutkadagi o'lim
- 1- sutkadagi o'lim soni $\times 100$ / kasalxonada o'lganlarning umumiy soni
47. Operativ aralashuvlarning strukturalari
- Biror bir kasallik tufayli jarroxlik muolajalari o'tkazilganlar soni $\times 100$ / operatsiya qilingan kasallarning umumiy soni.
48. Operatsiyalardan keyingi asoratlarning chastotasi
- Asoratlari kuzatilgan jarroxlik operatsiyalari $\times 100$ / Umumiy operatsiya qilingan kasallar soni.
49. Har hil narkoz turlarini qo'llash chastotasi
- Berilgan tur narkozi qo'llanilib qilingan operatsiyalar soni $\times 100$ / umumiy qilingan operatsiyalar soni
50. Operatsiyalardan keyingi o'lim xolatlari
- Operatsiyadan keyingi o'lganlar soni $\times 100$ / operatsiya qilingan kasallarning umumiy soni
51. Klinik hamda patologoanatomik tashxislarning mos kelmaslik chastotalari

Ch Klinik hamda patologoanatomik tashxislarning mos kelmaslik soni x 100 /
ulganlarni patologoanatomik tekshirishlardan o'tganlar soni

Tug'ruqxona ishining asosiy ko'rsatkichlari

- 1) Aholini yotoq koykalari bilan ta'minlanganligi (akusherlik , ginekologik);
- 2) Tug'ruq koykalarining 1 hilda ishlash kunlari;
- 3) Ginekologik koykalarining yiliga ishlash kunlari;
- 4) Tug'ruqda og'riqsizlantirish ;
- 5) Tug'ruqda qon ketish;
- 6) Ekstragenital kasalliklar;
- 7) Tug'ruqlardagi eklampsiya xolati (10 mingga 1 ta.);
- 8) Onalar o'limi;
- 9) Yangi tug'ilganlar kasallanishi 0-6 sutka davomida;
 - A) muddatiga yetilganlar;
 - B) yetilmaganlar;
 - V) umumiy;
- 10) tug'ma nuqsonlar bilan tug'ilganlarning kasallanishi;
- 11) yetilmaganlar (% larda);
- 12) o'lik tug'ilganlar (% larda);
- 13) perinatal o'lim (1000 ga).

Undan tashqari demografik ko'rsatkichlarni hisoblash :

Demografik kursatkichlarni xisoblash

1. Tug'ilganlik ko'rsatkichi (TK)

$TK = \text{bu yil tug'ilganlar soni} / \text{aholi soni} \times 1000 = (\text{‰})$

2. Umumiy o'lim ko'rsatkichi (UUK)

$UUK = \text{bu yil o'lganlar soni} / \text{aholi soni} \times 1000 = (\text{‰})$

3. Aholining tabiiy o'sishi ko'rsatkichlari (ATUK)

$ATUK = TK (\text{‰}) - UUK (\text{‰})$

4. Umumiy ko'payish ko'rsatkichi (UKK)

$UKK = \text{bu yil tug'ilgan bolalar soni} / \text{tug'ish yoshidagi ayollar (14 yoshdan 50 yoshgacha)} \times 1000 = (\text{‰})$.

5. Er xotinlarning ko'payish ko'rsatkichlari (EXKK)

EXKK = bu yil tug'ilgan bolalar soni / erga tekkan tug'ish yoshidagi ayollar soni x 1000 = (%)

6. Go'daklar o'limi ko'rsatkichlari (GO'K)

GO'K = 1 yoshgacha bo'lgan bolalar o'limi soni / 2/3 bu yil tug'ilganlar soni + 1/3 o'tgan yili tug'ilganlar x 1000 = (%)

7. Erta go'daklik o'limi ko'rsatkichlari (neonatal) EGUK

EGUK = 1 oygacha bo'lgan bolalar o'limi soni. / tirik tug'ilgan bolalar soni = x 1000 = (%)

1. Perinatal o'lim ko'rsatkichi (tug'ruqdan oldin xomiladorlik paytida, tug'ruq paytida 1 hafta oralig'ida) PUK

PUK = o'lik tug'ilganlar soni + bir hafta yashab o'lganlar soni / tirik va o'lik tug'ilgan chaqaloqlar soni x 1000 = (%)

Ayollar maslaxatxonasining asosiy ish ko'rsatkichlari

Aholini aksher-ginekologlar bilan ta'minlash (10 000 ayl boshiga 4 akusher-ginekolog);

3 oygacha bo'lgan xomiladorlarni erta qayd qilish va ro'yxatiga olish;

7 oydan keyin kechki ruyxatga olish;

Xomiladorlarni terapevt ko'rigi (%larda);

Rezus faktor hamda qon guruhiga xomiladorlarni tekshirish;

Maktabgacha muassasalarning ish faoliyatining asosiy ko'rsatkichlari

1. **O'rinlarning taqsimlanishi**

Ro'yxat bo'yicha bolalar soni / hisobot bo'yicha va shtatlar bo'yicha o'rinlar soni x 100

Bu ko'rsatkich 110-115%ga teng

2. **Oqim ko'rsatkichi**

Yil davomida ketgan bolalar / ro'yxat bo'yicha bolalar soni x 100.

3. **Bir bola boshiga kelmagan kunlarning o'rtacha soni**

Yil davomida qoldirgan kunlar soni / bog'chalarni yil davomida qoldirgan bolalarning umumiy soni.

4. **Bir bola boshiga kasalligi tufayli qoldirgan bolalarning o'rtacha kunlar**

soni

Yil davomida bola kasalligi tufayli bog'chani qoldirgan kunlarning soni / kasalligi tufayli bog'chaga bormagan bolalar soni

5. Fizik rivojlanishni baholash

Fizik rivojlanishdan orqada qolgan bolalar soni / ro'yxat bo'yicha bolalar soni

6. Kasallanish ko'rsatkichi

Yil davomida kasallangan bolalar soni / ro'yxat bo'yicha bolalar soni x 100

7. O'lim ko'rsatkichi

O'lgan bolalar soni / ro'yxat bo'yicha bolalar soni x. 100

Tug'ruqxona statsionarida kuyidagi kursatkichlar xisoblanadi:

1. Onalar ulimi (Xomiladorlar, tugayotganlar, tug'ishga kelganlar)
2. Perinatal o'lim.
3. Yangi tug'ilganlar o'limi.
4. Tug'gandan keyingi asoratlar va kasalliklar uchrash chastotasi.
5. Tug'ruqlarda og'riqsizlantirishni qo'llash.
6. Akusher operatsiyalari va qo'llanmalarini asoslash va chastotasi

Ayollar maslaxatxonalarining sifat ko'rsatkichlari:

1. Xomiladorlarni dispanser nazoratga olish kengligi

Bu yil maslaxatxona nazoratida turuvchi xomiladorlar soni x 100 / Bu yildagi barcha tug'ganlar soni

2. Ayollar maslaxatxonalarida xomiladorlarni o'z vaqtida hisobga olish va nazorat qilish:

A) (12 xaftagacha bo'lgan xomiladorliklarni) ayollar maslaxatxonasiga erta ro'yxatga olish

12 xaftagacha bo'lgan xomiladorlik bilan kelib tushgan xomiladorlar soni x 100 / hisobot berilgan yildagi ro'yxatda turuvchi xomiladorlar soni

B) (7 oylik xomiladorlarni) kechki ayollar maslaxatxonasiga ro'yxatga olish

7 oylik xomiladorlik bo'lgandan keyin hisobga turgan xomiladorlar soni x. 100 / bu yildagi maslaxatxonalardagi barcha turuvchi xomiladorlar soni

3. Xomilador ayolni nazorat qilish davriyligi

A) doimiy maslaxatxonada kuriladigan xomiladorlar soni x 100 / bu yil ayollar maslaxatxonasida hisobda turuvchi barcha xomiladorlar soni

B) bir marta ham ayollar maslaxatxonasiga bormagan ayollarning bir qismi x 100 / bu yil ayollar maslaxatxonasida hisobda turuvchi barcha xomiladorlar soni

V)Xomiladorning ayollar maslaxatxonasiga bo'lgan o'rtacha tashriflari soni Tug'ruqqacha bo'lgan davrdagi qatnovlar soni / ayollar maslaxatxonasida hisobda turuvchi va bu y il tug'ganlar soni

4. Xomiladorliklarning natijalari, tug'ruq va abortlar orasidagi mutanosiblik

Xomiladorligi tug'ruq bilan tugagan ayollar soni + xomiladorliklari abort bilan tugagan ayollar soni.

Kasbiy o'yin boshlanishidan oldin talabalarga kasblar yozilgan qog'ozlarni tortib olib kasblarni tanlab olish imkoniyati beriladi.Bundan keyin talaba bir qator savollarga javob berishi kerak:

1. Kimga u buysunishi kerak
2. kim uning qaramogida bo'ladi (qo'l ostidagi ishchilar)
 - muassasaning vazifalarini o'tovchi muassasa tuzilishi
 - uning bevosita vazifalari
 - uning huquqlari
3. O'z kasbi va lavozimiga ko'ra o'z qo'l ostidagilariga o'z vazifalaridan chetga chiqmagan holda har hil savollar bilan murojaat qilishi kerak.
4. Unga topshiriq berish.
5. Unga buysunuvchi ishchining javobini baholash.
6. So'ng o'zi bo'ysinuvchi yuqorida turuvchi muassasa oldida javob berish

Kasbiy o'yinlarda ishtirok etuvchi kasblar(lavozimlar):

1. Tuman sog'liqni saqlash boshkarmasi boshligi.
2. Ko'p tarmoqli viloyat tibbiy markaz bosh shifokori.
3. Ko'p tarmoqli viloyat bolalar tibbiy markaz bosh shifokori
4. Viloyat bosh pediatri.
5. Bolalar shahar poliklinikasi bosh shifokori(bo'lim boshligi)
6. Bolalar shahar poliklinikasi bosh shifokori o'rinbosari(bo'lim boshligi o'rinbosari)
7. Hududiy shifokor pediatri.
8. Umumiy amaliyot shifokori.
9. Tuman tibbiy birlashmaning bosh shifokori.

10. Tuman tibbiy birlashmaning bosh shifokori o'rinbosari.
11. Tuman bosh pediatrii
12. Statsionar ordinator shifokori.
13. QVP shifokori.

ADABIYOTLAR

1. «sog'liqni saqlash tizimida reforma qilishning davlat dasturi hakida» gi O'zbekiston Respublikasining Prezidentining 10 noyabrdan 1998 y №PF-210 Farmoni
2. «sog'liqni saqlash tizimida reformatsiya qilish tizimining keyingi chora tadbirlari haqida» gi O'zbekiston Respublikasining Prezidentining 26 fevraldan 2003 y №PF-3214 Farmoni
3. 28 sentyabr 2005 yil №217 O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining « sog'liqni saqlash tizimidagi muassasalarni moddiy reformatsiya qilish va boshqarish tizimining keyingi chora tadbirlari haqida»gi qarori
4. 19 sentyabr 2007 yil №PF 3923 O'zbekiston Respublikasining Prezidenti «sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish davlat dasturi va keyingi reformatsiya jarayonini chuqurlashtirishga qaratilgan asosiy yo'llar haqida»gi farmoni
5. 30 mart 2007 yil № 145115 Sog'liqni Saqlash Vazirligining «sog'liqni saqlash tizimining birlamchi zvenolaridagi tibbiy yorlamning sifatini yaxshilash maqsadida yangi texnologiyalar kiritish haqida»gi buyrug'i
6. 10 aprel 2007 yil № 115 sog'liqni saqlash Vazirligining « O'zbekiston Respublikasi bolalar aholisiga statsionar yordamni tashkillashtirish haqida» gi buyrug'i.
7. 2 oktyabr 2007 yil №700-PF O'zbekiston Respublikasining Prezidenti Respublikaning tibbiy muassasalarini takomillashtirish va tashkillashtirish chora tadbirlari haqidagi»qarori
8. 29 dekabr 2007 yil № 594 O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash Vazirligi buyrug'i
9. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 18 mart 2008 y dagi № 48 «hududiy tibbiy muassasalarning strukturalarini va ish faoliyatlarini

takomillashtirish bo'yicha» qarori

10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 13.04.2009 y. dan №PP 1096 «Onalar va bolalarning sog'liqlarini asrash va sog'lom avlodni tarbiyalash tugrisida»gi qarori
11. sog'liqni saqlash tizimi bo'yicha birlamchi tibbiy yordam zvenosi BTYoZ ish faoliyati haqidagi me'yoriy hujjatlar 2-qism, Toshkent 2008yil
12. QVP qishloq vrachlik punktlari ish faoliyati haqidagi me'yoriy hujjatlar 1-qism, Toshkent 2009yil
13. « QVP lar ishini mukammallashtirishni tashkillagshtirish haqida»gi O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash Vazirligining Qarori 23 mart 2009 yil №80
14. Shahar eksperimental markazlar BTSYo ish faoliyatlari to'g'risidagi me'yoriy hujjatlar 5-kism, Toshkent 2008 y. 26 iyun №287